

JOANNIS ERNESTI GRABII
EPISTOLAR

A D

Clarissimum Virum,

Dn. JOANNEM MILLIUM,

S. T. P. Aulæ S. Edmundi apud Oxonienses

PRINCIPALEM,

Et Ecclesiæ Cantuariensis CANONICUM dignissimum;

Quâ ostenditur,

Libri JUDICUM

Genuinam LXX. Interpretum Versionem
eam esse, quam MS. Codex Alexan-
drinus exhibet;

Romanam autem Editionem, quod ad dictum Librum,
ab illa prorsus diversam, atque eandem
cum Hesychiana esse.

Subnexa sunt

Tria NOVÆ. EDITIONIS Specimina
Cum Variis Annotationibus.

OXONIÆ,

E THEATRO SHELDONIANO,
Anno Dom. MDCCV.

Impensis T. Bennet ad Insigne Lunæ Falcatae in Cœmeterio D. Pauli

JOANNIS ERNSTI GRABII

EPISTOLA

AD

Quirinalem Academiam

MULTRUM JOANNINI
Imprimatur.

GUIL. DELAUNE

Julii 31. 1704. Officium Canonum diuinorum

VICE-CAN.

PIUS X DUCAM

Generalium et specialerum Notionum
etiam illis, quibus MS Codex Alexan-
drius expedit;

Remedium quicunque ducit ad dignam Epitomam
ad illius proutque characterem sive censum
cum Mellapiana esse.

Sapientia tunc

Est Novae & Hectionis Specimina

Cuius Veritas Expositio

EXONIA

Thesaurus Sacerdotum

Anno Domini MDCCXVII.

Proprietatis Academiae Philippi, ut est Iherosolimaensis, Dicitur.

Reverendo atque Doctissimo

D O M I N O

JOANNI MILLIO,

S. THEOL. PROFESSORI

S. P. D.

JOANNES ERNESTUS GRABE.

UE MADMODUM *Drusius* quondam *Henrico Comelino* Epist. 32. inter quæsita per Epistolas, ita Tu, **VIR DOCTISSIME**, mihi haud ita pridem auctor fuisti, ut textum novæ r̄w̄ o. Editionis è *Romana*, tanquam vulgari & jam ubique fere receptā, exprimerem. Ac in Ecclesiis Pontificiis quidem vix aliud quām *Romanum* exemplar sequi licet; liquidem *Sixtus V.* in Bulla eidem præfixa sancivit, ut *Vetus Græcum Testamentum* juxta Septuaginta, ita recognitum & expolitum, ab omnibus recipiatur ac retineatur, quō potissimum ad *Latīna Vulgatā* Editionis & veterum Sanctorum Patrum intelligentiam utantur; prohibuitque, ne quis de hac nova Græca Editione (Romæ excusa) audeat in posterum vel addendo, vel demendo quicquam immutare; addita vanissima hac, (ne quid gravius, ac phrasi *Franc. Hotomanni*, in alia causa *, brutum fulmen dicam) comminatione: *Si quis au-*

* Notus est Tractatus Francisci Hotomanni, cui titulus: *Sixti V. Pope brūnum fulmen aduersus Henrican Serenj. Regem Navarræ, & Illustrij. Henricum Borbonum & Principem Condicium, unā cum protestatione & declaratione multipliciter nullitate.*

tem aliter fecerit, quām hāc nostra sanctione comprehensum est, neverit se in Dei Omnipotentis, beatorumque Apostolorum Petri & Pauli indignationem incursum. Atque ex hac inter alias causā factū conjicio, ut cum *Fronto Ducæus*, Theologorum Societatis Jesu doctissimus, ad recensenda Græca *Sixti V.* Biblia animū appulisset, & multis, ut aiunt, præclaris eam in rem congestis, plura à suis *Romæ* Sociis ac *Vaticanae* Bibliothecæ Custodibus petiisset, illi eximiis ejus conatibus intercesserint, jussérintque, ut *Romam* mitteret, quæcumque eo de argumēto sibi paravisset: cui mandato ipse parere debuit, sicque foētum imperfectum concepit, ac truculentis insuper manibus compressum in lucem edere haud potuit. Cujus rei testes sunt literæ, partim ipsius *Frontonis* ac *Sirmondi* ad *Sebastianum Tengnagelium*, à *Lambecio* Libro I. Comment. de Bibliotheca Vindobon. pag. 160. seqq. & 164. insertæ, partim *Claudii Saravii* ad Reverendiss. *Uſserium*, inter Epistolas Clarorum Virorum editas à *Colomesia*, num. 22. pag. 249. seq.

Sed & inter plerosque *Protestantes*, præsertim hīc in *Anglia* exemplar, aut potius Apographum *Romanum* jam omnium fere manibus teritur. Nam non solum in magno Bibliorum Polyglottorum *Waltoni* opere textus Græcus iuxta illud, paucis mutatis, & versu 6. cap. 25. *Exodi* addito, excusus sed & seorsim in minori forma *Londini* & *Cantabrigia*, indeque *Amstelodami* ac nuper *Lipsia* recusus est, jamque in *Hollandia* eundem iterum sub prælo esse audio. Quanquam in dictis minoribus Editionibus *Romanæ* pro libitu interpolata sit atque mutata, ut ad Hebræum textum & nuperas versiones proprius accederet, ordine Librorum, Capitum, versuumque sape transposito, Psalmorum nomenclaturā, prout est in Hebreo, expressa, additisque subinde ex *Aldino* vel *Complutensi* exemplari integris versibus, prout Magni Viri, *Uſserius* cap. 9. Syntagmatis de LXX. Interpr. Versione, & *Waltonus* in Prolegomenis cap. 9. §. 33. animadverterunt, hicque bene addit: *At hoc non est Editionem Romanam vel antiquam*

LXX. Versionem excudere, ut Editores præ se ferunt; sed novam & mixtam Editionem conficere. Imo vero singulas quoque voces saepius mutatas, & quod omnem excedit audaciam, negativam aliquando particulam absque omni auctoritate additam observavi; videlicet *Hosea* c. 4. v. 14, ubi *Rom. Edit.* habet: ὁ λαὸς ὁ σωτήριος σωμετέλεκτο μὴ πορνός quomodo & *Clemens Alex.* lib. 1. Pædag. cap. 9. p. 121. citavit, continuo subjungens: δεῖχνουσιν αὐτῶν Φανερωτῶν τὸ ἀμάρτημα, σωμένας αὐτὸς ὄμολογῶν, ὡς ἔκοντας ἀμαρτινούτος. Eorum peccatum apertius ostendit, dum eos intelligere fatetur, velut qui sua sponte peccarent. Ex quibus patet, ipsumamet *Clementem* affirmativam legisse propositionem. Sed negativam ex ea fecit qui *Londinensi* præfuit Editioni, voculā μὴ temere inserta, ac textu ita expressō: ὁ λαὸς ὁ μὴ σωτήριος σωμετέλεκτο μὴ πορνός unde & *Typhonetæ Cantabrigiensis*, *Amstelodamensis*, *Lipsiensis*, ita recuderunt, utpote non ipsam *Romanam*, sed *Londinensem* Editionem interpolatam, ubique male secuti. Haud quidem inficias eo, mendosam esse *Romani Cod.* & *Clementis Alex.* lectionem; sed vitio medela afferri debuisse ex *Edit. Complut.* & *Theodoret.* in *Hoseam*, ubi rectè legitur: ὁ λαὸς & σωτήριος κ. τ. λ. quomodo & *Hexapla*rem *Origenis* Editionem habuisse docet Latina ejus versio apud *Hieronymum*: *Populus non intelligens* &c.

Verum & diverticulo in viam redeo, ac profiteor, quod ob vulgarem *Romanæ Edit.* usum, aliasque quasdam rationes, animus mihi duobus abhinc annis fuerit, illius textum in nova *Pentateuchi* atque *Prophetarum* Editione orbi eruditio exhibere. Ista enim Græcæ versionis partes solum edendas mihi proposueram, reliquis alii cuiquam Viro docto reservatis. Evidem jam tum perspexeram, MS. Exemplar *Alexandrinum* in Augustissimæ *Reginae* nostræ Bibliotheca, quoad *Pentateuchum*, *Romanò* longè præstantius esse; ast in *Prophetis* hoc pauciora menda ac additamenta habere ratus, nolebam Editionem ubique fere receptam manibus Studiosorum excutere, donec *Codex*

quispiam, omni vel saltem maxima ex parte melior inveniretur; indeque consultius ducebam, eandem, sublatis è medio tam Librariorum quam Typothetarum erroribus; ac defectibus, ubicunque fuerint, suppletis, correctiorem atque integriorem reddere. Verum mutavi animum, ubi totius LXX. Interpretum versionis Editionem suscipiens, Historicos V. T. libros juxta *Romanum & Alexandrinum* exemplar diligenter inter se comparare coepi; atque illo repudiato, hoc eligendum statui. Quippe ut de aliis modò nihil dicam, libri *Judicum* Versionem τῶν οὐ. quam *Origenes* in Hexaplis exhibuit, quaque omnes fere Christianorum Ecclesiæ post Judaicam Synagogam olim usæ sunt, & Orientales hodie utuntur, Codice *Alexandrinō* contineri deprehendi; *Romanam* autem Editionem prorsus diversam, ac per omnia pene commata non modò quoad verba, sed saepius etiam quoad sensum, ex instituto mutatam reperi, adeo ut Emendationēm non admittat.

Atqui ut hujus novæ assertionis meæ indubiam fidem Tibi, **VIR DOCTISSIME**, omnibusque eruditis debitè faciam, quamplurimas discrepantes *Romani & Alexandrinī* Exemplaris lectiones ex adverso positas hic sistam, & antiquorum, qui cum hoc convenient, *Patrum*, semel etiam *Philonis Judei*, nomina locaque, necnon subinde MSS. sequioris Ecclesiæ Græcæ *Lectionaria* ad inferiorem cujuscunque paginæ oram subnotabo, atque magnâ capitâ 9, 10, 16, 17. & cæterorum usque ad finem parte Hexaplarem insuper *Origenis* Editionem, cuius reliquias in *Colbertinis & Isaaci Vossii* membranis MSS. antiquissimis conservatas habemus, laudato *Alexandrina* Codici consonam esse ostendam: deinde vero alterius, quam *Romanum* exemplar exhibit, Editionis, sive novæ potius Versionis auctorem hactenus ignotum detegam. Denique novæ ex *Alexandrinō* Codice, si Deus voluerit, excudentæ Editionis τὸ. methodum, ratione ipsius Textūs ac Annotationum mearum exponam, harumque Specimina subiungam, Tuum de hisce judicium accuratissimum obnixè expetens.

Judicum

Judicum Cap. I.

Vers. 1. Rom. Επιπρόταν οἱ ψοὶ Ισραὴλ
ιψοὶ Ισραὴλ ἡγεῖται Κυείν, λέ-
γοντες τὸν ἀνάβοτον ἡμῶν τρόπον
τῆς Χαναναίους, ἀφηγύμανος τὸν
πολεμίσαν τρόπον αὐτῶν;

V. 3. Rom. Εἶπεν Ιούδας τῷ
Συμεὼν ἀδελφῷ αὐτοῦ· ἀνά-
βοτι . . . καὶ τῷ πρωταρχώμενῳ
τρόπον τῆς Χαναναίους.

V. 19. R. Οὐκ ἔδιωάθησαν
ἐξολοθρεῦσαν τῆς κατοικοῦτας
τὴν κοιλάδα.

V. 27. R. Οὐκ ἐξῆρε Μαραοῦ
τὴν Βαιθούν.

V. 28. R. Καὶ ἐποίησεν τὸν Χα-
ναναῖον εἰς φόρον.

^a Ita quoque Euseb. Demonstr. Evang. lib. 8. pag. 368. & August. in Locut. de lib. Judicium: Interrogabant filii Israel in Domino, addens: Non ait, Dominum, quod sermonis nostri consuetudo poscebat. Unde patet, recte etiam Quæst. 2. in lib. Judicium in ultima Edit. Paris. ex MSS. Cod. reposuisse in Domino, expuncta vulgata, quia Dominum habebat. Atque ipsa Rom. Editio sequenti cap. 18. v. 5. habet: ιν-
γόνον δὲ τὸν θεόν, alia loca ut taceam, licet haud inficias eam, dari quoque textus Scripturæ, ubi πατέρις οὐκ τὸν Κυρίον redditum est. ^b Sic iterunt Euseb. & August. Quæst. 2. in Chananeum. ^c Consonat Euseb. loc. cit. & August. singulatiter, eum. ^d August. Quæst. 2. Ad Siméon fratrem suum. ^e August. in Locut. Bel-
lemus in Chananeo, eum hac episcopi: Non dixis, aduersus Chananeum, aut contra Chananeum, aut sicut, in Chananeum. Unde patet, iterum in triplex Paris. Edit. recte ex MSS. Codd. excedisse, in Chananeo; in prioribus autem Exemplaribus perpe-
ram, in Chananeos. Præterea vers. 9. hujus Cap. Rom. quoque Editio habet, πολι-
μῶντας τὸν Χαναναῖον. ^f Consentient Theodore. & Augusti. ille Quæst. 6. in lib. Judic. hic Quæst. 5. & 8. ubi, non potuit hereditare, & non hereditari. ^g Sic quo-
que Theodore. Quæst. 7. & August. Quæst. 10. Pejus Chananeum in tribuum.

Alex. Επιπρόταν οἱ ψοὶ Ισραὴλ

^a τὸν Κυείν, λέγοντες τὸν ἀνά-
βοταν ἡμῶν τρόπον τὸν Χανα-
ναῖον, ἀφηγούμενον ^b τὸν πολε-
μίσαν ^c τὸν αὐτοῦ;

Alex. Εἶπεν Ιούδας ^d τρόπον Συμεὼν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ἀνάβοτι . . . ^e
^f πολεμίσαν (1. πολεμίσωμεν,
uti habet Ald. & MS.
Oxon.) εἰς τὴν Χαναναῖον.

A. Οὐκ ^g ἔδιωάθατο κληρονομί-
σαν τῆς κατοικοῦτας τὴν κοι-
λάδα.

A. Οὐκ ^h ἐκληρονόμησεν Μαραοῦ
τὴν Βαιθούν. (leg. Βαιθούν.)

A. Καὶ ⁱ ἐθέτο τὸν Χαναναῖον εἰς
φόρον.

Cap. II.

V. 1. R. Εἶπε τοὺς αὐτούς· ταῖς λέγει Κύριον· ἀνεβάσαι ὑμᾶς ἐξ Αἰγαίου, καὶ εἰσήσῃ τὸν ὑμᾶς εἰς τὸ γῆν, τὸν ὅμοστον τοῖς πατέσσον ὑμῖν.

V. 3. R. Καὶ φώνη ἐπονεῖ μὴ μὴ ἔχαρον αὐτούς σὺν περισσόποντι ὑμῶν.

V. 6. R. Καὶ ἤλθεν ἀπὸ εἰς τὸν κληρονόμιαν αὐτῷ, κατακληρονομῆσαι τὸν γῆν.

A. Εἶπεν ωρός αὐτούς· Ἡ Κύριος κύριος ανεβάσει τὸν ὑμᾶς ἐξ Αἰγαίου, καὶ εἰσήσῃ τὸν ὑμᾶς εἰς τὸν γῆν, τὸν ὅμοστον τοῖς πατέσσοντις ὑμῖν, δένει τὸν ὑμῖν.

A. Καὶ ἦκανεν πάντας προσῆγον τὴν μελέτην τὸν λεόντιον, ὃν εἶπεν οὐδὲ ξελεφρεύσας αὐτούς εἰς περισσόποντις ὑμῖν.

A. Καὶ ἀπῆλθαν οἱ ψυχοὶ Ισραὴλ ἔχετος εἰς τὸν καὶ οἶκον αὐτῷ, τὸν καὶ τὸν κληρονόμιον τὸν γῆν.

Cap. III.

V. 9. R. Καὶ ἐκέρχεται οἱ ψυχοὶ Ισραὴλ τὸν Κύριον . . . . καὶ ἔγενετο κ. τ. λ.

V. 13. R. Καὶ συνήστη τοὺς εαυτοὺς πάντας τὰς ψυχὰς Αἴγαων.

A. Καὶ ἐκέρχεται οἱ ψυχοὶ Ισραὴλ τὸν Κύριον . . . . καὶ εἰσῆκουσεν αὐτούς. καὶ ἔγενετο κ. τ. λ.

A. Καὶ προσῆγει ωρός αὐτὸν πάντας τὰς ψυχὰς Αἴγαων.

b. Ita quoque Theodore. Quest. 7. hoc comma recitat, nisi quod καὶ ibi semel tantum legatur, & ἀνίστατο pro αὐτούσιον. i. Consentit Theodore. loc. cit. nisi quod in posteriori commitate habeat, τόπον τὸν ἵδαιον αὐτὸν δοῦνον αὐτούσιον. Et August. Quest. 13. Non adiiciam transmigrare populum, quem dixi ejere, quamvis continuo addat: Non auferam eis à facie vestra, adeo ut utraque lectio in Latina ejus versione coauerit. k. Tito, habet Theodore. Quest. 7. Sed August. Quest. 14. com Cod. nostro, dominum. l. Theodore, καὶ μηδεὶς τὸν κληρονόμιαν αὐτοῦ. & August. in correctis exemplaribus: et unusquisque in hereditatum suum. m. Hoc comma agnoscit Augustinus, inter alia scribens Quest. 18. Quid etiam ait postea: Dicit exaudiens eos &c. atque ad illud alludere videtur Origenes Homil. 3. in lib. Judicium fol. 180. col. 1. his verbis: Propterea, si in nobis aliquis, qui ita validum et ita justum clamorem nuntiat ad Dominum, ut dignus sit exaudiri. et mereatur populus accipere Iudicem? n. Orig. ibidem col. 2. F. Et adiuvat ei omnes filios Antonion.

V. 31. R. Καὶ ἐπάταξε τὸς ἀλ- A. Καὶ ἐπάταξε τὸς ὄλοφύλας
λοφύλας εἰς ἔξαχοσίους ἄνδρας εἰς ἔξαχοσίους ἄνδρας ἐν τῷ ἀρα-
cio τῷ ἀριθμόποδι τῷ βοῶν· πέρποδι ὅ σκτὸς μόσχων βοῶν.

Cap. IV.

V. 5. R. Καὶ αὐτοῖς τοῖς Α. Καὶ αὐτοῖς τοῖς αὐτοῖς
αὐτοῖς οἱ ψοὶ Ισραὴλ εἰς χρίσιν. οἱ ψοὶ Ισραὴλ ἐκεῖ ἐχρίσαντο.

V. 18. R. Καὶ τελέβαλεν αὐτὸς Α. ο Καὶ συνεπάλινθεν αὐτὸν ἐν
τοῦ ὄπισθιολογία. τῇ δέρρει αὐτῆς.

Cap. V.

V. 2. R. Απεκαλύψθη ἀποκά- A. Ἐν τῷ ἀρχαὶ ἀρχηγὸς τοῦ
λυματοῦ οἱ Ισραὴλ τῷ ἑκάτῳ. Ισραὴλ τοῦ προαιρέσει λαοῦ,
σταθῆναι λαοῦ, εὐλογεῖτε Κύριον. εὐλογεῖτε Κύριον.

V. 3. R. Λαομενή ἐγώ είμι τῷ Α. Ἐγώ τῷ Κυρίῳ εἴσομεν, θα-
Κυρείῳ ἐγώ είμι, θαλαῖ τῷ Κυ- λαῖ τῷ Θεῷ Ισραὴλ.
είῳ τῷ Θεῷ Ισραὴλ.

V. 6. R. Εγώ εργασίας Ιάννη ἐξέ- A. Εγώ ημέρας Ιάννη ἐξέλειπον
λιπον οὐδενός. τοντον. (Hebr. Βάστες.)

V. 7. R. Εξέλειπον δικαστοὶ οἱ Α. Εξέλειπεν " φρεγάνοι οἱ Ισ-
Ισραὴλ.

Præter vitulos boum habet quoque Augusti. Quæst. 25. & hanc r̄am o. interpretationem esse testatur, additum est: Habet illa ex Hebreo (scilicet Hieronymi) uomere occisos sexcentos viros, quod iusta (juxta LXX.) non habet. Illa igitur, cū τῷ ἀριθμῷ non est LXX. sed alia quæpiam versio ex Hebreo facta, indeque etiam nostro Codici inserta. p. Us. judicarentur, apud Orig. Homil. 5. fol. 181. col. 3. I. q. Aug. in Locut. nūm. 19. Et cooperuit eum in pelle sua, additum est: Non dixit, pelle, aut, de pelle; sic enim habet Græcus: cū τῇ δέρρει αὐτῆς. Similiter Orig. Homil. 5. fol. 182. col. 1. Cum eum in latebris collocaisset, et pellibus adoperasset &c. r. Orig. Homil. 6. fol. 182. col. 4. & 183. col. 1. In incipiendo Principes in Israel in voluntatibus populi, benedicite Dominum. s. Orig. loc. cit. iterum iterumque: Domino cantabo, psallam Deo Israel. t. Ita quoque Procop. in hunc locum. u. Consonat iterum Procop. atque annotat, quod φρεγάνοι significet potentes; Unde apud Theodores. Quæst. 12, si καρδιῶντες. Retinuerunt autem LXX. ipsam Hebr. vocem קְרִזָּה.

- V. 8 R. Εξελέξαντο θεός καὶ νόμος, τόποι ἐπολέμησαν πόλεις (leg. *juxta Hebr. πόλεις*) ἀρχόντων θυρεὸς ἐὰν ὁφθῇ καὶ λόγχῃ σὺ τελαχέντος χιλιάσιν ἐν Ισραὴλ, ἵνα κερδία μη κ. τ. λ.
- V. 9. R. Οἱ ἑκοντατρίηδινοι σὺ λαῷ, εὐλογεῖτε Κύρον.
- V. 10, & 11. R. Επιβεβηκότες ἡπέτεις ἐπαρχίαι, καθηδίμοι ἡπέτεις κελπεῖς, καὶ πορεύομνοι ἡπέτεις ὅδοις σιωέδρους ἐφ' ὁδῷ, διηγεῖσθε ἐπὸ φωνῆς αὐτακερουμένων αὐταμέσον ὑδρευομένων ἐκεῖ δώσθοι δικαιοσύνας. Κύρει δικαιοσύνας αὐτοῖς σὺ Ισραὴλ.
- A. * Ηρέπισται θεός καὶ νόμος (leg. καὶ νόμος) ὡς ἄρτον κείθινον σκέπη "νεανίδων σειρηνάτων" ἀνθρώπη, (leg. ὁφθῇ) καὶ σιωέδρας σὺ τελαχέντος χιλιάσιν, ἵνα κερδία μη κ. τ. λ.
- A. * Οἱ διωάσται τὸν λεσβὸν δύλογοι Κύρον.
- A. * Επιβεβηκότες ἡπέτεις ἐπαρχίαι, καθηδίμοι ἡπέτεις λαμπτηῶν, (supple ex Procop. καὶ πορεύομνοι ἐφ' ὁδῷ) φθεγξαθεῖ φωνὴν αὐτακερουμένων αὐταμέσον εὐφρευομένων σύκαι δώσουσιν δικαιοσύνας d. Κυρίων. * Δικαιοσύνας σύζητον σὺ τὸν Ισραὴλ.

^a Sic quoque Theodorest loc. cit. & Procop. ac Augst. Quest. 29. & 30. Elegerint ut panem hordeaceum Deos novos; quamvis apud hunc legatur & alterum interpretationum: tunc expugnaverint civitates Principum. Ex quo natum illi dubium; quomodo eis faverit Deus ad expugnandas Civitates Principum, quando elegerint ut panem hordeaceum Deos novos; unde ad hyperbaton confusit, quod non opus ei fuisset, si textum hic interpolatum duasque versiones cominixtas novisset. Ceterum quod ad ἔτη καὶ ἔτη, genuinam hanc esse τὸν δι. interpretationem ex seq. cap. 7. v. 13. insuper probo, ubi in ipsa Rom. Edit. legitur μεγάλη κατάστασις. ^b Hac & Procop. agnoscit, sed non sunt in Hebr. ac valde suspecta videntur. ^c Theodorest loc. cit. hæc confirmat sequenti paraphrasi: οὐδὲ οὐδὲ σιφομέστεν ποσμούχης χιλιάδας, η καρδία &c. ^d Sic Theodorest. & Orig. Homil. 6. Potentes populi. ^e Ita quoque Theodorest. & Procop. nisi quod apud illum καὶ ante φήσικαδ malè sit præfixum; ex hoc autem textus mancus verbis supra insertis omnino suppleatur. Et Orig. Homil. 6. sol. 183. col. 2. Qui ascenditis super jumenta, super vehicula sedentes; quamvis & juxta Hebr. habeat: et super asinas resurgentes. ^f Vox λαμπτηῶν est propria τὸν δι. significans lebētām sive cirtūm regium i. Reg. 26. 5, 7. & Elaiæ 66. 20. Unde Theodorest. Quest. 60. in i. Reg. ait: Λαμπτήν φέντε οὐδὲ αἴρεται πέρισσος, οὐτε πολὺς. ^g Vocem τοιούτην cum precedenti commate junxere LXX. Sic Orig. loc. cit. col. 3. Ibi dabunti justitias Domino. Consentient Theodorest. & Procop. ^h Similiter Procop. & Orig. loc. cit. Iusti consolati sunt in Israel.

V. 12. R. Εξεγέρου ἔξεγεν· A. Εξεγέρους ἔξεγέρους Δεσμώτου,
εῦ Δεσμώτου. ἔξεγέρους μωρίαδας μῆτρας.

Ibid. R. Avāga Baçāx. ^{वार्षिक} वार्षिक वर्ष वर्ष वर्ष
रिगे ex Procop. शास्त्र-
सारो) Baçāx. ^{वार्षिक} वार्षिक वर्ष

V. 13. R. Τόπε χατέβην κελά-
λειμα τοῖς ιχνεῦσιν. λέγεις Κυ-
ρίας χατέβην αὐτῷ σὺ τοῖς χε-
ταῖς ἐξ ἔψοδ.

V. 14, & 15. R. Εφεσίου
κέρποντες αὐτούς σὺ τῷ Αμα-
λῆρι, ὥποισι σου Βεναμίν. σὸι
τοῖς λαχοῖς σύ. Εγώ μὲν Μαχίρ
χατίζονταν κέρευσθαις· καὶ
άπο Ζαβύλων ἀλκοτες εἰρά-
δε διηγήσας χρηματάτεος. Καὶ
ἀρχηγὸς ἐν Ιατίχαρ μέτοι Δε-
σόρας καὶ Βαρρίχ· ὅπει Βαρρίχ
σὸν καιλάσσον ἀπέτελει σὸν πο-
τὸν αὐτοῦ, νέος τοῖς μεσίδαις. Ρου-
βίλω, μογάλαι κέρυκόμδαι καρ-
διας.

A. Λαὸς Εφεσίου ἐπιμερόσατε
αὐτούς ^κ εἰράδει ἀδελφοῖς σου
Βεναμίνιν εἰράδοις σύ. Εξ ἣνδ
Μαχίρ κατέβοντας κέρευσθαις·
(leg. κέρευσθαις) καὶ ἐκ Ζα-
βύλων [Κύειος ὄπολέμηι μια ἐν
δυταῖσι] ὁκεῖθεν εἰράδηρε εἴ-
χύσιοις πομόσοις εἰν Ιατίχαρ μετὰ
Δεσόρας. κέραπτετελει ποτὸύς
αὐτὸς εἰς τὸ καιλάσσει, [πασι σοι κατει-
χῆς (Procop. iia σί οὐ κατει-
χῆς) εἰ μέσον χατέων κέραπτε
τοῖς πατέραις τοῖς πατέραις]

τοις ποσὶν καὶ τοῖς ποσὶν Διαρρέεις Ρυ-
γόν, μελάνα ἀχαρακτηρίας.
τοις ποσὶν καὶ τοῖς ποσὶν Διαρρέεις Ρυ-
γόν, μελάνα ἀχαρακτηρίας.

V. T.B. R. Εἰς τὸν σκαύπτον
ἀπαύσον τῆς διδούλιας, τὸν τεχ-
νικὸν συνεργοῦντος ἀγρυπόντος (lege
ἀγροῦ) εἰς τὴν ψηφεσσον Ρου-
βίων; μεγάλοι οὐκέταιοι καρ-
διας.

V. 17. R. Αὐτὸς ἀκάπνιας πε-
ριέχει την παραστήσιν τοῦ Θεοῦ
ζόδιος αὐτῷ συνίστη.

V. 19. R. மூன்றாவது திரும்புதல்.

V. 22, R. OTT eis nach Thour
• πέραν ἡτούσι, οὐδενός τι. Εἰσεστε
ινεγέλ αὐτό.

Yung R... sis Bón deay c
dewatois.

V., 26. R. . . . .

V. 28. R. ... ἐκτὸς δὲ τοξικῶν.

V. 31. R. Oi ayaaffwtes aw-

• ၁၃၅၈ နှင့် ၁၃၅၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ-
တရားလိပ် အမျိုးသမီး မြန်မာ ၁၃၆၀

A. Ἰαντί μοι τούτους ἀπει-
σοι τὸ Μοσφαῖδαιμ, (lege Μο-
σφαῖδαιμ) τὴν εἰσαγένειαν συε-
ρημένην περιεόπτων, τὴν διελθεῖν
εἰς τὰ τὴν Ρώβην; μεγάλοι
ἔχουσσινοι κακοδίας.

A. Αὐτὸς πάντας τοῖς αἰγαλοῖς διέβη καὶ παρακαλεῖ.

A. ^m Πλεονέκτου αρχείου Ονόματος.

A. Tózsa általánosítottan terjedő
fajtól, "Alycaea despecta" elnevezés
elvét.

A. P. Bandas spicifer Kugler empha-
sized the importance of

A. T. Tom's stationery.

A. w. 'ayg' ŋ m̄l̄w̄t̄s.

¶ Hinc iterum consonat textus Procopii, nisi quod apud eum male omisum
sit comma, tamen usque tamen in s. Eadem quoque agnovisse Thoedoretum col-
legit interpretatione vocis Μορφαζίμ (cujus loco mendose habet Μορφαζήμ) quā agnos denotari recte docet, Interrog. 12. in lib. Iudicum. Nam & Gen. 49. 14.
meminimus vocabulo θέραν sic agnorum, certis limitibus distinctorum. Confer
Psalm. 67. 14. Sic quoque verbatim Procop. ¶ Consonat iterum Procopius
cum Hebreo testu. Ita etiam Procop. ¶ Tunc rebus legitur apud Theodo-
retum loc. cit. & Procopi juxta Hebr. 1. 17. quā vocem LXX. inter propria
opinio[n]is retinuerunt. ¶ Consonat iterum Procop. ¶ In Procop. mentio[n]e
rebus agnorum, iustissime apparet. ¶ Lectionem Cod. nostri r[ati]kus confir-
mat Procop. ¶ sed ergo in Laruntie libro Iudicum. ¶ Sic et virus illius in portu[m] suis.

(II)

κατέβησεν επί τοῦ οὐρανοῦ (τόπος τοῦ οὐρανοῦ) καὶ μέτα διεβήσθη
εἰς τὴν γῆν (τόπος της γῆς) ἀλλάζοντα τὸ οὐρανόν (τόπος της γῆς)

Cap. VI.

V. 3. R. Καὶ ἐγένετο ὅταν ἔστη-
περ οἱ ψυχοὶ Ἰσραὴλ, κατέκαθισαν
Μαδιάμ ὑπὸ Αμαλὴκ, ὃς οἱ ψυχοὶ¹
απατολῶν συνανέβασιν αὐτοῖς.

V. 4. R. Καὶ διέφερον τοὺς καρ-
πὸς αὐτῶν, ὡς ἐλθεῖν εἰς Φάρα-
γγα ἢ κατελεῖπον ὑπόσχεσιν Γαῖας
οἱ τὴν γῆν Ἰσραὴλ, οἵτε ἐν τοῖς
παιωνίοις θύεσσαν καὶ ὄντος.

V. 5. R. Αὐτοὶ γὰρ οἱ κατῆσεις
αὐτῶν αὐτέσσινον, γεγονόται οὐκέτι
αὐτῶν παρεγίνοντο . . . γεγονόται
χρήστος εἰς τὸν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ
διέφευξεν αὐτοῖς.

V. 6, & 7. R. Καὶ εἶπον σοι
οἱ ψυχοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύρου Δαῦ
ταρεσσόμενος Μαδιάμ κ. τ. λ.

V. II. R. Καὶ ὤκανθασεν τὸν οὐρανόν (lege

A. Καὶ ἐγένετο ὅταν ἔστη-
περ Ισραὴλ, κατέκαθισαν Μα-
διάμ ὑπὸ Αμαλὴκ, ὃς οἱ ψυχοὶ¹
απατολῶν συνανέβασιν ἐπ' αὐτόν.

A. Καὶ διέφεραν² τὸν οὐρανόν
τὸ γῆς, ὡς τὸ ἐλθεῖν εἰς Φά-
ραγγαν³ ἢ νύχτας ἀπελέποντο ὑπόσχε-
σιν Γαῖας⁴ ἐν Ισραὴλ, καὶ παρεγί-
νοτος γέγονεν καὶ ὄντος.

A. Αὐτοὶ ταῦτα (lege. γε ταῦτα) φέντη
αὐτῶν αὐτέσσινον, γεγονόται τοῦτο σκάμας
αὐτῶν παρεφεύξειν . . .⁵ γεγονόται
παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ Ισραὴλ, οἱ δια-
φέρειν αὐτοῖς.

A. Καὶ ἐκέρχεσαν οἱ ψυχοὶ Ἰσραὴλ
τὸ πρόσωπον Κύρου. γεγονότοις ἐπει-
ἐκέρχεσαν οἱ ψυχοὶ Ισραὴλ⁶ τὸ πρό-
σωπον⁷ τοῦ Μαδιάμ κ. τ. λ.

* August. loc. cit. Quando seminatis vir Israhel, ascendebat stellam ex Amanach,
et filii Orientis, et ascendebat (lege adscendebant) super eum. Similiter Orig. Hom. in lib. Iudie. Cum seminasset vir Israhel &c. et supervenirebant eis et Ita cum Cod. nostro & Hebr. habuisse priscam rationem. Versionem, colligo ex Luciferi Calvianij lib. de Regibus Apostaticis, ubi ita citavit: Et corrumperant fines terrae, scil. ex Graeco ioseph., ut nunc quoque pro capitulo merito exhibent Edit. Compl. & MS. Cod. Colleg. Universitatis. Lucifer itidem loco cit. juxta Hebr. omittit vocem terre, & mox habet ovem, nec vitulam nec asinum. Lucifer ibidem: Ipsa et iu-
menta eorum adscendebant, et tabernacula sua efferebant. Lucifer iterum cum Cod. nostro fere convenit, ponens: Et adveniebant super terram, corrumperem eam, nisi quod juxta Hebr. omittat vocem Israhel. a Hac ex Rom. five MS. live Edit. occa-
sione repetiti, τοῦ Κύρου, exciderunt. b Lucifer etiam: proper Madiam.

τὸν περέμπτον (leg. περέσιν-
θον) τὸν οὐ Εφεγέδα (pone
Εφεσι) ἐν τῷ Ιωάννῃ.

V. 12. R. Κύριος μετὰ σὺν, εἰ μνησθε
ιόχεις τὸ μνησθεῖν.

V. 13. R. Εἰ ἔστι Κύριος μὴ
μνησθείν, εἰς τὸ εὑρεῖν ἡμᾶς τὸ
χειρόν Σάιτα; καὶ τὸν ἐπι πάντα
τὸν θαυμάσιαν αὐτὸν, ἀλλι-
κόστα ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν,
λέγοντες· Μή οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου
αἴγυπτον ἡμᾶς Κύριος; καὶ
τὸν Κέρποντα ἡμᾶς, τοιὶ ἐδόκειν
ἡμᾶς εἰ χειρὶ Μαδίαν.

V. 14. R. Καὶ ἐπέβλεψε τὸν
αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου.

V. 15. R. Ηχειάς μη μὴ θέ-
μοι τὸ Μαδαοῦ.

V. 18. R. Μή χειραθῆς ἐλεύ-

θεῖσθαι, τὸν δρῦν τὸν αὔστρον
οὐ Εφεγέδα (Εφεσι) τὸν
τὸν Ιωάννην.

A. Κύριος μετὰ σὺν, εἰ μνησθε
ιόχεις τὸ μνησθεῖν.

A. Εἰ ἔστι Κύριος μὴ ἡμῶν, ἵνα
τὸ εὑρεῖν ἡμᾶς τὸ πάντα τὸν χειρόν
Σάιτα; καὶ τὸν ὅστιν πάντα τὸν
θαυμάσιαν αὐτὸν, ὃστι μητρόστατο
ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγον-
τε· ὡχὶ ἐξ Αἰγύπτου ἐξέραβεν
ἡμᾶς Κύριος; τὸν τὸν αἴγυπτον
ἡμᾶς Κύριος, τὸν τὸν στρέμενον
ἡμᾶς οὐ χειρὶ Μαδίαν.

A. Καὶ ἐπέβλεψε τὸν αὐτὸν
ὁ ἄγγελος Κυρίου.

A. Ηχειάς μη τὸ παπειούσιον
εἰ Μαδαοῦ.

A. Μή τὸ χυνθῆς οἰτεῦσι... τὸ

e. Ita quoque MSS. Lectionaria Laud. C. 88. Selden. 3. ut & August. loc. cit. Sub
quercu, que erat in Ebra. d. Cum Cod. nostro iterum convenient dicta Lection-
aria, nec Hebr. agnoscit κύριον, id quod ex articulo τοῦ οἰτεῦ in omni traxit. e. Lucif. loc.
cit. potens virtute. Atque Sulpius Severus lib. 1. Hist. sacr. & Prosper Part. 2. de
promissionibus & predicationibus Dei cap. 18. potens in virtute; sicuti Lectionaria,
dicitur c. τὸν ιωάννην. Similiter August. Quæst. 32. potens in fortitudine. f. Sic quoque
Theodoret. Ceterum τὸν τὸν ιωάννην juxta Hebr. habent Lection. atque August. in Locut.
de lib. Iudicium, Et ut quid, addens: Plus habet conjunctionem &, sicut soles lugis
Scriptura, que si distractas, plena semenza est. Unde & apud Lucif. ita legendum
videtur pro. & quid. g. Hanc vocem cum Hebr. agnoscunt etiam Lection. Lucif.
August. Theodor. h. Ita Lectionaria & Theodoret. i. Mihi ante oītē in isidem omisimus.
k. Contentiunt iterum Lection. & Theodoret. atque Lucif. hinc Latinè, sprevit. l. Hoc
nomen cum Cod. nostro juxta Hebr. habet Theodoret. m. Sic quoque Lection. &
Theodoret. ac Lucifer etiam, tradidit. n. Ita & Lectionaria antedicta. o. Adsentientur
Lection. Theodoret. Procop. Amiochus Homil. 70. & August. Quæst. 34. Mille mei hu-
miliores. p. Sic itidem Lectionaria, que insuper ab juxta Hebr. præfigunt.

δει... καὶ ἡγούμενος τὸν θυρίδαν, καὶ
θύρων στάσπον σφ.

V. 19. R.... Καὶ ἐξένεγκεν αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπὸ τοῦ περέμελθον,
(περέμελθον) καὶ περστήμισεν.

V. 20. R. Λάβε τὰ κρέα καὶ τὰς ἄγρια... καὶ τὸν ζωμὸν
ἐχόμενα ἔκχεε.

V. 21. R. Ανέβη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας... καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐπορεύθη ἀπὸ ὁρθαλμῶν αὐτῆς.

V. 22. R. Καὶ εἶδεν Γεδεὼν, ὅπου ἦν ἄγγελος Κυρίου ὧντος ὥστι.

V. 26. R. Οἰκοδομήσεις Θυσιαστήριον τῆς Κυρίως τῷ θεῷ σου
Ἐπὶ κορυφῇ Μαώχ.

V. 31. R. Καὶ εἶπε Γεδεὼν ψός
Ιαώς.... Μὴ ὑμεῖς νῦν δικαζέσθε τῷ Βάαλ, οὐ μεῖς
τοῦτο τῷ Βάαλ, οὐ μεῖς σώζετε αὐτὸν;

Πάντα τὰ τέλη θυσίας μη, καὶ θύρων
στάσπον σφ.

A. .... Καὶ ἐξένεγκεν τὸν αὐτὸν τρόπον τὸν τρόπον,
καὶ περστήμισεν.

A. Λάβε τὰ κρέα καὶ τὰς ἄγριας τὰς ἄγριας, καὶ τὸν ζωμὸν
ἔκχεον.

A. "Ανίφεη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας
... καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἀπολεύθη ἐκ τῆς ὁρθαλμῆς αὐτῆς.

A. Καὶ εἶδεν Γεδεὼν, ὅπου ἦν ἄγγελος Κυρίου ὧντος ὥστι.

A. Καὶ οἰκοδομήσεις Θυσιαστήριον τῆς Κυρίως τῷ θεῷ σφι τῷ ὁρθάντῳ
Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῷ θεῷ Μαώχ.

A. Καὶ εἶπεν Ιαώς.... Μὴ
ὑμεῖς νῦν δικαζέσθε περὶ τοῦ Βάαλ, οὐ μεῖς σώζετε αὐτὸν;

^q Iterum consonant Lection. (nisi quod in Seld. mendose scriptum θύσια) ut & August. Quæst. 35. Offeram sacrificium meum, & ponam in conspectu tuo. Confirmat tam meum, quam tu ponam, textus Hebreus. ^r Autem juxta Hebr. omittunt, & una cum Procop. δρῦν atque εὐστάχιον habent laudata Lectionaria. ^s Sic Leet. & August. loc. cit. αὐγῆμος, non tamen addens panes; sicuti nec Compl. habet τὰς ἄρτους. ^t Ceterum ipsa Rom. Edit. versu 21. habet τὰς ἄγριας, non τὰς ἄγριας. ^z Εὐαγγελια non agnoscit August. ibid. In Lectionariis autem integrum hoc comma occasione recurrentis καὶ est omissum. ^u Ita quoque Lectionaria & August. loc. cit. Accensus est ignis; similiter Zonaras lib. 1. Annal. τοῦ ἀποφθέματος. ^x Consentient rursus Lectionaria. ^y Orosius juxta Hebr. absit etiam à Leet. & August. cit. Quæst. 35. ^z Idacius Clarus Hispanus, seu potius Vigilius Taplensis in Africa Episcopus lib. 1. aduersus Marivadum Arianum cap. 47. qui visus est tibi in veritate monis Macoch (lege Macoch vel Maor.) ^a Prosper quoque loco ante citato hæc verba non Gedeon, (ut in Rom.) sed Patri ejus Ioseph cuius Cod. nostro juxta Hebr. adscribit. ^b Prosper ibidem: saluum facitis.

οὐδετές αὐτός; ὃς εἴπει διαγόνον) οὐδέτες αὐτός, διαφέρει
αὐτός, θαυματίζει εἴς τοι γάρ. εἰ νῦν τοι εἴς τοι γάρ. εἰ εἴτε θεός,
θεός δέσποι, διαφέρει αὐτός. αὐτός οὐδικός αὐτός.

Versus 36. &c. usque ad finem Capitis in MS.
Lectionario Laud. C. 88. fol. 13. pag. 2. & seq.
ita ut in *Alex.* leguntur, nisi quod v. 39. illud
omittat τούς οτι.

Cap. VII.

V. 4. R. Επειδηπόσοι αὐ-	A. ^d Διοχετῶ αὐτούς σοι ὄχει-
τον ὄχει-	τεν.
V. 5. R. Πᾶς ὃς εἴπει ωλεῖται θεῖ	A. ^e Πᾶς ὃς εἴπει χάμψῃ τὸ γό-
τοι γόνατα εἰς τὴν πτῶμα	ρατα αὐτῷ τὸ πτῶμα, μολεσθεῖς αὐτοὶ γέτε αὐτοί.
V. 6. R. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς	A. ^f Καὶ ἐγένετο [πᾶς] ὁ ἀριθμὸς
τὸ λαμπτήραν εἰς χειρὶ αὐτῶν τοὺς	τὸ λαμπτήραν εἰς τὴν γλώσσην αὐτῶν, τειλακόστοις ἀνθρακεσ.
V. 11. R. Κατέβη αὐτοίς . . .	A. ^g Κατέβη αὐτοίς . . . εἰς μέ-
τοὺς ἀρχήτους τὸ πεντήκοντα.	ροῦ τὸ πεντήκοντα.
V. 13. R. Μαγίστρος ἦρτε καὶ-	A. ^h Μαγίστρος ἔρτη κριθίνη ^b καλύπ-

e Propter hanc ita Latine exhibet: *Qui in eum injurias ingessit, morietur in manu.* Si Deus est, ipse se vindicabit. d Orig. Homil. 9. in lib. Iud. Eos probabo tibi. e Orig. ibidem: *Omnem quin cuiuslibet genua sua ut bibat, transferes eum.* f Orig. Homil. 2. in Génésim. fol. 6. col. 3. E. Trecenitius lingua aquam lambentibus, quibus lectio cō-

nfidet, confirmatur. Alt. Homil. 9. in lib. Iudicium habet: *in manu vel lingua.* Et sane utrumque iuxta Hebr. olim in Græcis & Latinis accuratis Codd. lectum fuisse ex Auguſt. Quæſt. 37. dicimus, ubi ita allegat: *Et factus est numerus eorum qui lambuerint manu sua lingua suā trecenit viri;* additumque: *Plerique Latini Codices non habent, manū sua, sed latitudinē modo, lingua suā.* (Atque ita cum Cod. nostro Edit, Compl. & MS. Collag. Universitatis) Græci autem habet utrumque, manū sua, lingua suā (arque sic etiam Editio Ald. hoc loco omnibus accurateor, εἰ τὴ χειρὶ αὐτῶν, εἰ τὴ γλώσσῃ αὐτῶν) ut intelligatur, quod manu aquam rapam in os proiecibant. Theodorescu quoque Quæſt. 16. εἰ τὴ χειρὶ τὸ νάρης coquens signat τὸ πηγαν. g Auguſt. Quæſt. 38. in partem quinqaginta. h Idem Quæſt. 39. habet volventem in cajris.

Θίνε πρεραμόν οὐ τῇ ἀπέμβο- λημάν οὐ τῇ απεριβολῇ Μα- λῆ Μαδίᾳ.

Cap. VIII.

V. 1. R. Επορθήσις Θάττα- A. Ἑξεπορέου πρλεμῆσμ ἐν τῇ
ξαῖς οἱ Μαδίᾳ.

V. 9. R. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς Α. Καὶ εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν φα-
τίνδρας φανόλ· ἐν ὅπεροφῇ μή
μετ' ἔργων, κατασκάψω τῷ
πύργῳ τῷ τοῦ.

V. 23. R. Οὐκ ἄρξω ἐχώ, καὶ Α. Οὐκ ἄρξω ἐχώ! ὑμῖν, καὶ ἔκ
οὐκ ἄρξει ὁ ψός με.

V. 26. R. Καὶ ἐγένετο ὁ σαθ- Α. Καὶ ἐχενῆπι ὁ σαθμὸς τῷ ἐκω-
μὸς τῷ σῶματίων τῷ χρυσῶν
ἢ ἡτοῖς, χίλιοι καὶ ἐπτρικό-
σιοι χρυσοὶ πάρεξ τῷ μανίσκων καὶ
τῷ τραχαλίδων, καὶ τῷ μίμα-
τιων, καὶ τῷ πορφυρίδων πᾶσῃ
βασιλεῖοι Μαδίᾳ, καὶ σχίτος
τῷ τεσθεμάτων, ἀ τοῦ σὺν τοῖς
τραχύλοις τῷ χειμίλων αὐτῷ.

*Idem in Locut. nom. 35. Cum enim pugnare in Madia. Conf. supra c. i. v. 3.
¶ Ibidem not. e. Sic quoque iuxta Hebr. eum Cod. nostro Philo de Consuione
linguarum p. 339 nisi quod ad praeponat verbo ἀπέμπει. ¶ Hanc rogem una
cum *τελε* agnoscit quoque Vigilius Zographus lib. 34 contra Marivadum cap. 7. ubi
habet: *τελε* principaborega resiſti. ¶ *adquisit* Quatt. 41. *Sal. mille* *sempingens* mai,
et *Lucifer* *Calaritamus* in initio libri de Regibus Apostoli habet *mille* *sempingens* scilicet,
omissa tamen voce *mai*. ¶ *In sepius* erat autem Hebraea etenim *psalmi* & *proverbi*,
posteriori à Librariis mutato an *Exodus* ab aliis autem Gratia vero aperte non quod inde
in textum insipit. ¶ Ceterum apud *Auguſt.* de *Laudis* locis cit: *brachialia* & *longae*,
¶ *Auguſtini* quoque cum *Lucifer* habet *experiencia*. ap. *Copalaus* eum Cod.
nōstrorum iuxta Hebr. omittit. *Auguſtini* quoque apud *Luciferum* praefixa legatur. ¶ Et
Auguſtini post *Lucifera* habet *comper*; *metaphysicae* 109. *admodum* *Hebreos* rex *Gratiam*
et *lumen* redditus est.*

V. 27. R. Καὶ ἐπόκοτε αὐτὸν Γεδεὼν εἰς Εφράδ, ... ύπερέγένετο τῷ Γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκάλαν.

V. 33. R. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέδειπνε Γεδεὼν, ύπερέγένετο οἱ γοὶ Ισραὴλ -- ύπερέγένετο τῷ Βααλ Βεερ (leg. Βααλβερεῖ) πατοῖς αὐτοῖς εἰς θέον.

A. Καὶ ἐπόκοτε αὐτὸν Γεδεὼν εἰς Εφράδ --- καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκάλαν.

A. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέδειπνε Γεδεὼν, καὶ ἀπεγράφησεν οἱ γοὶ Ισραὴλ --- " ύπερέγένετο αὐτοῖς τῷ Βααλ Βεερ (leg. Βααλβερεῖ) πατοῖς, τοῖς ἑπαγμένοις αὐτοῖς εἰς θέον.

Cap. IX.

V. 4. R. Καὶ ἐμαδύσατο οἱ αὐτοῖς τῷ Αβιμέλεχ ἄνδρας κενούς ύπεργούς.

V. 9. R. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς οὐκ εἰλεία· Μή δύτολείψασθα τίνι πιότητά μου, οὐ οὐδὲξάσθοι θεόν ἄνδρας, παρεύσθομεν κακεῖσθαι ἔπει τῷ ξύλῳ;

A. Καὶ ἐμαδύσατο οἱ αὐτοῖς Αβιμέλεχ ἄνδρας κενούς καὶ οὐδὲξάσθομεν.

A. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς οὐκ εἰλεία· Αφεῖσθαι τίνι πιότητά μου, οὐ οὐδὲξάσθοι οὐδὲξάσθοι θεός καὶ ἄνθρωπος, παρεύσθω ἀρχεῖ τῷ ξύλῳ;

^r Consentient Theodori. Quæst. 17. & Augusti. Quæst. 41. ubi iterum iterumque habet Ephraim, ac expresse annotat: Quod apud LXX. scriptum est Ephraim, hoc in Hebreo perhibetur dici Ephod. Unde & apud Lucif. reponendum videtur Ephraim. Sic quoque Theodorus ibidem, & Augusti. cum Lucif. loc. cit. in scandalum. ^s Augusti. Quæst. 43. averse sunt. ^t Et Augusti. ibidem: Et posuerunt ipsi sibi Baal Berith testamentum. Atque vocem Βααλ Βεερ τουτον ο. ex alia versione, vel ex proprio Librarii ingenio temere insertam dicere nescio, nisi cap. 9. v. 4. iterum in Cod. nostro legeretur, Βααλ Βεερ. adeo ut Interpres noster ignorasse videatur nomen idoli Baal Berith, ita ad distinctionem ab aliis Baalim nuncupati. ^x Augusti. in Locut. num. 37. Conduxit in ipsius Abimelech viri, bene addens: In ipsis dixit pro, ex ipsis; id est, ex argenti pondo septuaginta. ^y Et Augusti. num. 38. perturbatus. ^z Ita quoque per omnia Methodius in Convivio x. Virginum p. 130. & Suidas in voce Αβιμέλεχ nisi quod illeris ιδιαι omittat, hic autem ponat post ιδιαι. Atque quoad verba ἀφένται & ἀργενται vers. 11. & 13. turium consentiant Method. & Suidas.

V. II. R. Καὶ ἐπει αὐτοῖς οὐκ
συκή. Μὴ ἀπολέψασα ἔχω τὸ φέντα τῶν γλυκύτητά μου, τὸ
γλυκύτηλά με, καὶ τὰ γενίματά τὸ γενίμα με τὸ στρατόν
με τὸ στρατό, παρεύσομεν καὶ πορθεδόν ἄρχεν Σύλλογον;
V. 13. R. Καὶ ἐπει αὐτοῖς οὐκ
ἀπιπελος· Μὴ ἀπολέψασα τὸν Αφέσα τὸνό με, τὸν εὐφε-
σα με, τὸν εὐφεύγοντα θεόν τοῦ αὐτοποτος, παρεύσομεν καὶ
τὸ θέλον τὸ Σύλλογον;

V. 15. R. Καὶ ἐπει οὐρανοί τὸ
θεός τοι Σύλλογος· εἰ δὲ ἀληθέα
χριτε με υμεῖς τῷ βασιλίκῳ
εφ' ἡμας, δέντε, υποσητε σε τῇ
σκάμνῃ μονί· καὶ εἰ μή, ἐξέλθοι πᾶρ
ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κατεργάσηται τοῖς κε-
δροῖς τοῦ Αἰγαίου.

A. Καὶ ἐπει οὐρανοί τὸ
Σύλλογος· εἰ εὖ ἀληθεὰ υμεῖς χάριτε
με δεις βασιλεα εφ' ἡμέρα, δέντε,
πεποιήσατε σε τη σκέπη με· καὶ
εἰ μή, ἐξέλθοι πᾶρ τοῦ οὐρανού,
καὶ κατεργάσηται τοῖς κεδροῖς τοῦ
Αἰγαίου.

a Sic quoque juxta Hebr. legitur apud Method. (sed cum duplice) & Suidam.
b Καὶ οὐδιστιν in Method. c Hæc desunt in Method. & Suidas. d Ita iterum Me-
thod. & Suidas, quangam ἡμεῖς loco ἡμῶν habeant. e Consentit iterum Method.
atque Augus. etiam Quæst. 44. Confidite in protectione mea. Sed Suidas, quod mi-
rum, hic Rom. lectioem habet. f Sic juxta Hebr. cum Cod. nostro Method. Pro-
cop. & Augus. loc. cit. de rhampo.

Habet instructissima Bibliotheca Colbertina fragmentum
Libri Iudicium ex Editione Hexaplari Origenis in antiquis-
fima membrana descriptum, cum obelis & asteriscis, in-
cipiens ab istis Cap. 9. v. 48. verbis: αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαός ο
μετ' αὐτῷ, ac desinens in hæc Cap. 19. v. 6.
X αὐτὸς ταῦς Αγρωθ καὶ
X αὐτὸς πᾶς, quod memorat doctissimus Ordinis S.
Benedicti Pater D. Bernardus de Montfaucon, in Diario Ita-
lico p. 277. ac ipse benevole communicavit Reverendo
Patri Michaeli Lequien, Clarissimo Ordinis Dominicani
Theologo;

Theologo; & cuius singulari & nunquam satis deprædi-
canda humanitate Apographum laudatæ membranæ ac-
cepi. Atqui istud etiam non *Romano*, sed nostro *Alexan-
drino* Exemplari est consonum, exceptis paucis varianti-
bus Lectionibus, iisque quæ cum asteriscis insertæ sunt,
interpolationibus; quarum illas proinde in hac postrema
Cap. 9. parte ad oram paginae subnotare placet, ut Lectori
pateat, quam parum textus Codicis *Alexandrini* & *Hexa-
plinis* à se invicem discrepant.

V. 48. R.... Καὶ ἐλέγει
Αἴμιλεχ τὰς αἰγίνας σὸν τῷ χειρὶ^{τῷ}
αὐτοῦ, καὶ ἔκοψεν κλάδον ξύλου,
καὶ ἤρεται, καὶ ἀπέτινεν ὅπερι ἄμεσαν αὐτῷ.
καὶ ἔπειτα πέρι λεωφόρου μετ' αὐτῷ ὅτι εἴ-
δετε με ποιητήν, ταχέως ποιησάλε-
ως ἔχει. 49. Καὶ ἔκοψεν καὶ γε-
νῆσθαι κλάδον πᾶς αὐτῷ, καὶ ἐπερδίπτη-
σαν ὅπιον Αἴμιλεχ, καὶ ἐπέπικαν
ὅπει τὸ σωμάτιον, καὶ συπιεισταν
τὸ πόστον τὸ σωμάτιον σὸν παῖδα.
καὶ ἀπέθανεν καὶ γένεταις αἱ γυναῖκες τοῖς
πατέρεσσιν, Σπολέων, οὐτε γῆλιν αὐ-
τοῖς ἀνθρώποις πατέρεσσιν, Σπολέων, αὐτοῖς
μητρεσσιν καὶ γυναικίσσι. 50. Καὶ ἐπο-
γένεται Αἴμιλεχ ὡς Βασιλεὺς επορεύθη Αἴμιλεχ εἰς τὴν Θήρας,
εἶτα, καὶ ταφεῖται εἰς Θήρας, καὶ ταφεῖται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ
καὶ κατέλαβεν αὐτὸν. 51. Καὶ προρχείεται αὐτῷ τοι.

τάργυρος ὅργεος τῷ σὲ μέσα τῆς πάργυρος ἦν οὐδὲν σὲ μέσα δὲ
πόλεως, καὶ ἐφύγει σκέψη πάγια· οἱ
τοῖς οἱ ἀνθρόποις καὶ οἱ γυναικεῖς τὸ
πόλεως, καὶ ἐπελευσαντες ἔξωθεν αὐ-
τῆς, καὶ ἀνέβησαν ὅποι τὸ δῶ-
μα τοῦ πύργου. 52. Καὶ ἦ-
σει Αβιμέλεχ ἕως τοῦ πύργου,
καὶ παρετάξαντο αὐτῷ· καὶ τὴν
κοινήν Αβιμέλεχ ἕως τῆς θύρας
τοῦ πύργου τοῦ ἐμφρόνου αὐ-
τοῦ. καὶ τὴν θύραν τοῦ πύργου
καὶ μία κλάσμα ὄπισθιλον ἐπὶ^{53.} Καὶ ἐρρίψει χωτὶ μία κλάσμα
κεφαλὴν Αβιμέλεχ, καὶ ἐκλα-
σετοῦ πολεμίον αὐτοῦ. 54. Καὶ
ἐβοσκει ταχὺ πρεστος τὸ πατιδά-
ειον τὸ αἴρον τὰ σκόνη αὐτοῦ,
καὶ εἰπει αὐτῷ· μασσο τὸν ρο-
φαῖα μου, καὶ θανατώσομε,
μή τολε εἴπασθον μην απέκει-
ται αὐτὸν· αὐτὸν καὶ εξεκετίσοντες αὐτού
ὅ παρδάειον αὐτόν, καὶ απέδασε. αὐτόν, καὶ απέθανεν Αβιμέλεχ.
55. Καὶ εἶδε ἀντὶ Ισραὴλ, ὅτι
πέτανεν Αβιμέλεχ· καὶ ἐπορεύθη
εἰς τὸ τοπον αὐτού. 56. Καὶ

5. Ορθός rectius Colb. & Ita quoque Chrysost. Serm. de uno Legislatore Tom. 6.
pag. 16. C. & Suidas in voce Αβιμέλεχ. 5. Συναντών Colb. & Καὶ εἶπεν αὐτῷ, adde
ex Colb. ceterisque exemplaribus omnibus, quæ per negligentiam Scribæ in Cod.
Alex. sunt omitta. "Sic etiam habent Culbert, Chrysost. & Suidas locis cit. (ex-
cerpto οὐδένων in Colb. & Chrysost.) ē quibus tamen se post rī mōnūmētū addendum
est. iuxta Hebr. x. Hac in Colb. occasione terpeniarum vocum, exāgūmā A. mōnūmētū
exciderunt. 7. Αὐτοῖς εἶπεν εἶπεν Αγρίππη. in Locut. n. 43.

τοντούσι τὸν θεόν τὸν πατέρα τὸν
μετεχόντα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
τοντούσι τὸν θεόν τὸν πατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
τοντούσι τὸν θεόν τὸν πατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
τοντούσι τὸν θεόν τὸν πατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

*Prioribus quinque huius Capitis versibus, quos Colber-
tinum exemplar itidem exhibet, prætermis, quia discre-
pantias inter Rom. & Alex. Codicem minoris sunt momenti,
mitium facio a Verbo sexto:*

Υ. Β. R. Και ταχείσταν οι ψηλοί
Ιστάντ τη σπουδή διατρέχουν
σφυρίσια Κυριού, και ἐνδιδόντων
τας Βασιλικής --- και τοις Γερού
φυλίσιμ.

А. I4. R. Поречие же вон-
сите въз 785 леон.

V. I. R. και ιεροφας ο Γαλα-
δηνος επιτομος δικαιης

³ Entremus hic & paulo post melius Colb. cum reliquis exemplaribus. ⁴ O Broc
melius cum ceteris Colb. ⁵ Tu uero deest in Colb. sed rectius loco ~~autem~~ ibi legitur
in Theodore. ⁶ Ita quoque Colb. & Theodore. Quatt. 12. ⁷ Iterum consentiunt
Colb. & Theodore. loc. cit. nili quod in hoc excuderint vis ~~Bonorum~~. Similiter
~~Theodore. ratiocinatur.~~ ⁸ Sic quoque Theodore prope finem dicta Questions.
⁹ Augst. Quatt. 49. post medium col 616. F. puperæ Edit. Paris. Idem habet
primum virum Confer cap. 6. v. 12. Iupræ pag. 12. & ibi not. 2.

Α. Καὶ προσέφευτο διὰ ψοῦ Ἰω-
άννου τὸν αὐτὸν εὐχαριστήριον
εκπλήσσοντα πομπὴν, ενα-
πόστολον μηδέ τις προσέβαλε στὸν
π. Κύριον, καὶ ἀπέσπασαν
τοὺς βασιλεῖς. --- καὶ τοῖς Θεοῖς

A Badkere xgi Boalte, wangs
785 Geous.

XI. *Kon seveta cavač Ilobatry*

V. 3. R. Συνεπάρθησαν τοις Α. ε Καὶ συνελέγοντο τοις ὅ

Ιερθάρες ἄνδρες κενοί, καὶ ἀξέλιθοι Ιερθάρες λιτοί, καὶ συνεζε-
μένης αὐτῷ.

V. 7. R. Καὶ διατί ἔλθατε ωρός Α. ^h Καὶ πί ὅπε ἔλθατε ωρός με,
με νῦν, τίνικα χρήσετε;

V. 8. R. Διὰ τύτο νῦν ἐπε- Α. ⁱ Οὐχ οὔτες νῦν ἔλθομεν ωρός
στρέψαμεν τοις σε -- καὶ ἔση ἡμῖν σε --- καὶ ἔση ἡμῖν εἰς ^k κεφα-
λιάν.

V 29, 30, 31. R. .... Καὶ Α. .... Καὶ ^l διέσπει τὸν σκοπὸν
πέριλθε τὸν σκοπὸν Γαλαάδ εἰς ὃ πέργεν γῆν Αμμών. Καὶ
πέπειτο Ιερθάρες εὐχὴν τῷ Κυρίῳ
καὶ ἐπειρ ἐὰν διδοὺς δῶς μοι τὸν
γῆν Αμμών εἰ τῇ χειρὶ μου,
καὶ ἐσαι ὁ ἐκπορεύομεν ^o ὃς ἀν-
έβελθη διπό τὸν ιώρας ἐπὶ οἴκα με
εἰς συνάντησίν με, ἐν τῷ διπέ-
στρεφει με ἐν εἰρήνῃ διπό γῆν Αμ-
μών, καὶ ἐσαι τῷ Κυρίῳ, ἀνοίσω
αὐτὸν ὄλοχούταρα.

Γαλαάδ, καὶ διπό σκοπὸν Γα-
λαάδ εἰς ὃ πέργεν γῆν Αμμών.
Καὶ πέπειτο Ιερθάρες εὐχὴν τῷ
Κυρίῳ, καὶ ἐπειρ ἐὰν ^m τὸν σύ-
δώντι παραδῶς μοι τὸν γῆν Αμ-
μών ἐν χειρὶ μου, καὶ ἐσαι ὁ ἐκπο-
ρεύομεν ⁿ ὃς ἀνέβελθη διπό τὸν ιώ-
ραν ἐπὶ οἴκα με εἰς απάνθιστον με,
ἐν τῷ διπέστρεψα με ἐν εἰρήνῃ διπό
τὴ γῆν Αμμών, καὶ ἐσαι τῷ Κυρίῳ,
καὶ ἀνοίσω αὐτὸν ὄλοχούταρα.

^g Similiter Augusti. cit. Quest. col. 617. F. Colligebantur ad eum viri latrones, (quali ex λυγαῖ) & obambulabant cum ipso. ^h Augusti. iterum col. 618. E. Et quid est, quod venisti, quando tribulati es? ⁱ Augustinus col. 618. G. Non sic modo ve-
nimus ad Te; ex Hebr. scilicet 12 ^j pro 12^k Consentit Augustinus tam loco
cit. ubi ait: Proficiuntur etiam adversus inimicos etiam futurum filii Capri; quam in Lo-
cat. num. 44. ubi verbatim allegavit: Et eris nobis in capite. ^l Augusti. Quest. 49.
col. 613. D. Transiit speculum Galand, & de specula Galaad ad trans filios Ammon.
Atque ita etiam repetit col. 619. E. ^m Ita quoque Origenes lib. ad iuxta p. 14.
& Augustinus Quest. 49. col. 612. C. & col. 619. G. Traditione tradideris. ⁿ Ita
verbatim Orig. ibidem, & Augusti. dictis locis: de janius domus mee in obuiam mibi
in reverendo me. ^o Rursus cum Cod. nostro juxta Hebr. consentit Orig. loc. cit. &
Augusti. col. 620. A. Et offeram cum; quamvis col. 612. D. & dicit.

V. 34. R. Λύτη τὸν μετοχήν τὸν αὐτὸν αἰσθαντὸν τὸν τὸν αὐτὸν ἐπορεύεται πάλιν. καὶ τὸν ἐπι τὸν αὐτὸν πάλιν ἡ θυγάτηρ.

V. 35. R. Καὶ εἶπεν Ἀδ., γο-
γάτηρ μου, ταχυγῆ ἐπέρειξάς
με, καὶ σὺ ἂν δὲ τῷ ταχυγέῳ με.

V. 36. R. Η δὲ εἰπε τοὺς αὐ-
τούς πάτερνοις τὸ σόμα τὸ
θρόνος Κύρων; πάντοτε μοι, ὅν
τεστον ἔχειτεν τὸ σόματος σα,
σε τῷ πάντοτε τοι Κύρου τελί-
κησον τὴν ἔχειραν σα τὸ τέλευ-
τον Αμφίσσην.

V. 40. R. Αὐτὸν ἡμεῖς εἰς ἡμέ-
ρας ἐκπολιτείας θυσιάτης Ιωάννη
Ἱρμένην τὴν θυσιάτην Ιεράτην &
Γαλαζαΐδην ὃντι τεατήρας ἡμέ-
ρας τῆς τελετῆς.

A. Καὶ ἐπεὶ ὁ αἴματος θύατέρων
μηδὲ μπεποδεῖσθαι (lege ἐμπε-
ποδεῖσθαικός με) καὶ εἰς σκάλαν
ἔγενουν τὸ ὄφθαλμοῖς μη.

A. Καὶ εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ· πά-
τερ μου, εἰ τὸ ἄφεινον ἡμῖν τὸ γό-
μα σὺ τῷ πατρὶ Κύρῳ, ἐποίει μοι,
ὅτι τρόπος τοῦ λαβεῖν τὸ γόμα-
τος σύ, ἀλλὰ ὁν επωνομένος στοι-
κύος σχεδιάζει τὸ ἔχθρων
σὺ τὸν πατέρα Αιμάρα.

A. "Εξ ιμερῶν εἰς ἡμέρας συνεπορεύοντο εἰς Θεργάστερα Ιερανὴν Θρηνῶν τὸν θεργάστερα Ιεράλιαν Γαλαζαδίτην καὶ πάντας ἡμέρας εἰς τὰ σκαντῖ.

⁹ Augusti. in Locut. num. 45. & 46. Et hec unica ei, & non est ei praeter ipsam filium aut filia. Ubi omissa quidem est vox dilecta; attamen ad eam alluditur Quest. 49. col. 613. A. ubi ait, unice carissime, quamvis & ibi sciepius unicam tantum posuerit. ⁹ Augusti. Quest. 49. iterum iterumque: *Hec mihi filia mea, impeditis me, in offenditum facta es in aculo meis.* Et Prosper Part. 2. de promissionibus & predictionibus Dei cap. 20. *Hec mihi filia mea: offenditum facta es in aculo mein.* + Ei co-ius: quoque habet Theodoret. Quest. 20. & Orig. in Joanniem Volum. 2. pag. 142. sed nunc apud eosdem non legitur. *Contra Paer* est apud Prosperrum loc. cit. sed nihil quod respondeat ad hoc. In nostro autem Codice duplex interpre-
tatio coauit, alia ex "7" unde Paer nō; alia ex "2" unde 2. In "7". ⁵ Sic quoque Orig. & Theodores. locis cit. + Ita verbatim legitur apud Theodoret. nisi quod ha-
beat eiusdem. Prosper quoque loco cit. Propter quod fecit Dominus vindictam de ini-
micio Iusti (lege, tuū.) ⁶ Augustinus Quest. 49. col. 620. G. Ex diebus in dies con-
veniebant lumenari filiam Zephie. Chrysostomus quoque eam regalem legitime colligit
ex ejus Homil. 14. ad populum Antiochenum p. 161. ubi habet unice carissime mie
magistris. ⁷ Prepositionem in omittunt etiam Augusti. atque Chrysost. locis cit.

Cap. XII.

V. 6. R. Καὶ ἔπειτα αὐτῷ ἔπειτα A. Καὶ εἰπον αὐτοῖς γέ ἔπειτα δι
δι πάντες. οὐδέπομα.

V.8.R. Καὶ ἔκρινε μὲν αὐτὸν τὸν Ιωάννην Αβραμὸν διπλῶς. Εγὼ δὲ εἰπών σοι Βαστάζει.

Cap. XIII.

V. 2. R. Καὶ ἦ ἀντί εἰς τὸν
Σαρρᾶ ἐπειδὴ μήτε συγκείας τοῦ
Δαν, καὶ ὄντα αὐτῷ Μακέ. καὶ
γινόμενος αὐτῷ σῆσθαι, καὶ ἡλί^η ἔτεκεν.
3. Καὶ ὥρθη ἀγγελός Κυρίου
προς τὸν γυναικαν, καὶ τίπερα πρὸς
αὐτὸν. Ἰδὼν οὐ σῆσθαι, καὶ ἢ τί-
τοκει, καὶ συλλίψθη ψόν. 4. Καὶ
τοῦ φύλακεως δὲ, καὶ μὴ πάντας οἱ
νοι καὶ μέθυσμα, καὶ μὴ φάγης
πᾶν ἀκαθαρτον. 5. Οπις ἴδου οὐ
οὐ γαστρὶ ἔχεις, καὶ τέξῃ ψόν καὶ
σίδηρος οὐδὲ τὸν κεφαλαῖν εὐ-
τοῦς οὐκ ἀκαβύσσεται, ὅτι Νοσήρ

A. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα ἡ Σα-
ββατικὴ τὸν φυλῆς τὸν Δάν, καὶ ὄν-
τα αὐτῷ Μακέ. καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ
σῆσθαι, καὶ ἡλί^η ἔτεκεν. 3. Καὶ ὥρθη
ἀγγελος Κυρίου πρὸς τὸν γυναικαν,
καὶ ἤπειρα πρὸς αὐτὸν. Ἰδὼν οὐδὲ
σῆσθαι, καὶ οὐ τέτοκει, καὶ ἡ
γαστρί (pro σε γαστρί) ἔχεις, καὶ
τέξῃ ψόν. 4. Καὶ τοῦ φύλακεως,
καὶ μὴ πάντας οἶνον, καὶ σίκερα, καὶ
μὴ φάγης πᾶν ἀκαθαρτον. 5. Οπις
ἴδου οὐ ἐγγαστρὶ ἔχεις, καὶ τέξῃ ψόν
καὶ σίδηρος οὐδὲ τὸν κεφαλαῖν εὐ-

y Sic quoque Theodores. Quest. 19. z Similiter Euseb. lib. 8. Demonstr. Evangel. pag. 370. ita & Euseb. en. B. 9. dicitur. Apud Theophilum Antioch. lib. 3. ad Autolycum pag. 134. itidem legitur Euseb. a Prior cap. 13. pars 2. secunda 2. usque ad 9. habetur in Lectionario MS. Laud. C. 82. quod Cod. Alexandrinus in hoc contumaciam sequentibus omnino est consonum; quanquam hic in Evangelio per incuriam fieri ibi sit omnium. b Hanc voculam habet Lectionarium una cum nocte & Hoc de Codice. c Iterum Lectionarium & Hoc. lectionem nostram confirmat. d Ad in Rom. hoc loco infestum, omittit quaque Lection. & August. Quest. 50. quavis si in Hibris. e Sic itidem Lection. & August. Quest. 50. atque 52. Sacram. f Hac vox male in Cod. nostrum intepit, que à Lectionario perinde ac Hibris. ibid.

θεοῦ ἔστι παρδέλειν ἀπὸ τῆς κοι- Ναζερεῖον ἔστι πᾶς θεῶς ὁ παρδέ-
λίας, καὶ αὐτὸς ἀρξεται σῶσαι εἰν δὲ τῷ γαγρός· καὶ αὐτὸς ἀρξεται)
¶ Ισραὴλ ὁ χειρὸς φυλι- σώζειν τὸ Ισραὴλ ὁ χειρὸς ἀλλο-
τίμο. 6. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γαστὴ, καὶ φύλων. 6. Καὶ ἦλθεν ἡ γαστὴ, καὶ
ἔπει τῷ ἀνδρὶ αὐτῷ, λέγουσα, εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῷ, λέγουσα,
ἄνθρωπος. Θεοῦ ἥλθε τορός με, ὅποι ἄνθρωπος ἐν θεῷ ἥλθε τορός
καὶ εἴδος αὐτὸν ὡς εἴδος ἀγγέλου θεοῦ, με, καὶ ἡ ὄρχοσις αὐτὸν ὡς ὄρχ-
οφοβερού σφόδρα· καὶ σὺν ἡρώ- σις ἀγγέλου ἐν θεῷ ὑπέφαγες σφό-
τηος αὐτὸν πόθεν ἤστιν, καὶ τὸ θέρα· καὶ ἡρώπον αὐτὸν πόθεν ἤστιν,
ὄνομα αὐτῷ σὸν ἀπήγγειλέ μοι. καὶ τὸ ὄνομα αὐτῷ ὡς ἀπήγγειλέν
7. Καὶ ἔπει μοι· οἶδα σὺν σὲ γαστὶ μοι. 7. Καὶ ἔπει μοι οἶδα σὺν
ἔχεις καὶ τέλῃ ψέμα· καὶ νῦν μή ἐγ γαστεὶ ἔχεις καὶ τέλῃ ψέμα· καὶ νῦν
πάντας οὖν καὶ μέθυσμα, καὶ μή μή πάντας οὖν καὶ σίκερα, καὶ μή φά-
φαγης πᾶν αἰχθαρόν, ὅποι θεοῦ γηγενές· πᾶσαν αἰχθαρόν, ὅποι Να-
ζερεῖον θεῶς ὁ παρδέλειν ἀπὸ γα-
σεῖς ἔστιν οὐκέτι ταῦτα αὐτοῦ. παρδέλειν τῷ γαγρός ἔστιν οὐκέτι.
8. Καὶ περιστάξατο Μαριὰμ τορὸς Κύρει, καὶ ἔπειτεν σὺν ἐμοὶ Κύρει
Αδωναῖε. ¶ ἄνθρωπον τῷ θεῷ ὅν ἐμοὶ Κύρει, ἄνθρωπος τῷ θεῷ, ὅν
ἀπίστειλας· ἐλθέπι μή ἐπι τορὸς απίστειλας τορὸς ιμᾶς, ἐλθέπι μή
ιμᾶς, καὶ συμβιβασθείς ιμᾶς, τορὸς ιμᾶς, καὶ φωτιζάπο (leg.
τί ποιήσαιεν τῷ παρδέλῳ τῷ παρδέλῳ) ιμᾶς, τί ποιήσαιεν
μήσα. τῷ παρδέλῳ τῷ παρδέλῳ.

g Ita rursum Lection. h Hic quoque Lection. nostro Codici consonat. i Augus. etiam Quaest. 51. omisit particula negativa, bis habet. Et interrogabam eum unde esset. k Iterum consentit Lection. & Augus. Q. 52. cum Prosper de Promissionibus & predictionibus Dei Part. 2. c. 21. Nazareus Dei (Dei dicit in Prosp.) erit puer. l Sic quoque Lection. & Augus. in Locut. num. 48. Et precatus est Manue Dominum. m Ita verbatim Lection. & Augus. loc. cit. In me Domine, homo Dei, quem misisti, venia mea iterum ad nos. Ex quo patet, voculam in tamen in Cod. nostro addendum esse. n Idem verbum quoque habet Lection.

V. 15, & 16. R. Καὶ ἐπει Μανῶ ὡρὸς ἦ
Μανῶ ὡρὸς τὸ ἄγγελον Κυρίου.
Κατάδυμεν ὡδὲ σε, καὶ ποιήσω-
μεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν. Καὶ
ἐπειν ὁ ἄγγελος Κυρίου ὡρὸς Μα-
νῶ ἐὰν καταύχῃς, καὶ φάγομεν.
Διπλὸν τὸ ἀρταν σὺ κ. τ. λ.

V. 18. R. Εἰς τὸ τοῦτο ἐρω-
τᾶς;

V. 19. & 20. R. Καὶ ἀν-
τεγκεν ὅππι τὴν πέτησαι τῷ Κυ-
ρίῳ· καὶ διεχώρισε ποιῆσαι καὶ Μα-
νῶ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ βλέποντες.
Καὶ ἐγένετο σὸν τῷ ἀναβούντι τὸ
φλόγα ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου ἑως
τοῦ οὐρανοῦ, κ. τ. λ.

V. 22. R. Θεὸν ἐδόμεν.

V. 23. R. .... Οὐκ ἐδειξεν
ἡμῖν Σάυτα πάντα, καὶ καθὼς
χαψεσ, οὕτω ἀντικύποτεν ημᾶς
Σάυτα.

A. Καὶ ἐπει Μανῶ ὡρὸς ἦ
ἄγγελον Κυρίου. Βιαστόμενα δι-
σε, καὶ ποιήσομεν σταυτόν σου
ἔριφον αἰγῶν. Καὶ ἐπειν ὁ ἄγ-
γελός Κυρίου ὡρὸς Μανῶ·
Ῥέαν βιάση με, οὐ φάγομεν τὸ
ἀρταν σὺ κ. τ. λ.

A. Ἰα πί τῷτο ἐρωτᾶς;

A. Καὶ αντεγκεν ὅππι τὴν πέ-
τησαι τῷ Κυρίῳ, τῷ θαυματά-
ποιοῦσι Κυρίῳ καὶ Μανῷ καὶ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐδεάρεσσι. Καὶ
ἐγένετο σὸν τῷ ἀναβούντι τὸ φλόγα
ἐπάνωθεν τῷ θυσιαστηρίῳ εἰς
οὐρανὸν, κ. τ. λ.

A. Θεὸν ἐωράκησεν.

A. .... Οὐκ ἀντικύποτεν ημᾶς
πάντα Σάυτα, καὶ καθὼς ὁ καχ-
εῖς, οὕτω ἀκουγότα ἐποίησεν
ἡμῖν Σάυτα.

o August. Quest. 53. *Vim faciamus tibi nunc.* p. August. ibidem: *Si vim feceris
mihi.* Similiter Theodore. Quest. 20. iās παραβολὴ με. q Ita & Theodore. sed
August. loco eit. de panibus suis. r Sic quoque Dionys. Areopag. de Divinis no-
minibus cap. 1. pag. 446. & Pachymeres in hunc locum pag. 485. Atque ita etiam
in loco parallelō Gen. 32. 29. cum reliquis exemplaribus Edit. Rom. habet. Con-
fer supra cap. 5. v. 16. cap. 6. v. 13. &c. s August. Quest. 54. *Dominus mirabilis
faciens.* Ceterum Rom. lectio, καὶ διεχώριστ, nata videtur ex corruptio Hebreo
verbo αἴσθοι vel πήσθοι pro πέσθοι. t Hanc lectionem confirmat August. ibi-
dem verbō expectabam, pro quo spectabam sine dubio legendum. u August. loc.
cit. in calum. x Ita etiam Gregor. Nazianz. Orat. 7. ab initio p. 142. & Orat. 29.
pag. 488. y August. loco cit. Nec illuminasset nos omnia hec. Confer v. 8. hujus
Capitis. z August. itidem: Nec inaudita fecisset nobis hec.

Cap. XIV.

- V. 4. R. Εκδίκησον αὐτὸς ζη- A. ^a Λιγαπόδημα αὐτὸς ὀχζητὸς
τὸν ὥκ τὸν ἄλλοφύλων. ^b ὥκ τὸν ἄλλοφύλων.
- V. 6. R. Καὶ οἰωνέστελθεν αὐ- A. Καὶ ^c δέσποιναν αὐτὸν, ὡσεὶ^d
τὸν, (λέοντα) ὡσεὶ οἰωνέστελθεν ^e θρασύδοκη ἐριφον αἰγῶν.
ἐερφον αἰγῶν.
- V. 14. R. Τὶ βράτοις ἔξηλθεν A. ^f Εκ τοῦ ἔθοντος ^g ἔξηλθε
ὥκ βιβρώσκοντες κ. τ. λ. βράτοις.
- V. 18. R. Καὶ εἶπαν αὐτῷ ... A. Καὶ εἶπαν αὐτῷ ... τῷν δὲ δύοις
τῷν δὲ ἀνατεῖλαν ^h ἥλιον ... ⁱ ^j ^k ^l
Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Εἰ μὴ
τελετριάσσετε σὲ τὴν δάμαλί με,
ἔντι ἀνέγνωτε τὸ πρόβλημα με.
- V. 20. R. Καὶ ἐγένετο ἡ γυνὴ A. ^f Καὶ οἰωνέστελθεν ἡ γυνὴ Σαμ-
ψών ἐν τῷ φίλῳ αὐτοῦ,
ῶν ἐφιλίαστεν.

Cap. XV.

- V. 12. R. Ομόσποδε μοι, μή A. Ομόσποδε μοι ^e μὴ δύπλειναι

^a Ita & Theodore. Quæst. 21. nisi quod mendose habeat nōt. ^b Sulpitius Se-
verus lib. 1. Hist. sacræ: Ut leonem in via obvium manu discerperet. Et in Proffero
loc. cit. Repletus spiritu discerpsit, leg. pro diffusit. Quippe mox in mystica expli-
catione de Christo ait: Discerpsit populum Iudeorum Eccl. ^c Paulinus Epist. 23. ad
Severum: De edente exiuit esea. Similiter Ambro. Epist. 70. ac lib. de Helia &
jejunio cap. 11. De manducante exiuit esea. Denique Proffor de premissionibus &
predictionibus Dei Part. 2. cap. 21. Ex deversatione exiuit esea. ^d Ambro. loco cit.
Anno occasum Solis; id quod ipsa quoque historiæ series requirit. ^e Ambro. &
Proffor locis cit. Si non dominus (Proffor domusfatus) viuilem meam, nunquam
intelligentem parabolam meam ^f Ambro. ad hanc ipsa verba alludens scribit: In
alterius viri concessis nuptiis, quem tamen per secum sibi Sampson, quasi fidum solidam
fodalem, cum duceres eam uerem, adserueras. ^g Augusti. Quæst. 16. Juuare mihi, ne
inofficiatis me vos, & tradicis me eis. S. Ambro. quoque ita agnoscit parat ex
laudata Epist. 70. ubi Sampsonem introducit ita loquenter: Tradis me huius
manib; vos no[n]ne occidere.

ποτε σωματίοντε οὐ ἐμοὶ ὑμεῖς.

με ὑμεῖς, καὶ ταῦτα δότε με αὐτοῖς,
μήποτε ἀπαύγοντε οὐ ἐμοὶ ὑμεῖς.

V. 14. R. Καὶ ἥλθεν ἔως στα-
γόν^Θ.... καὶ ἐγένετο τὰ κε-
λώδια τὰ ὅπλα βεργάσσον αὐ-
τῆς ὡσεὶ συπόνιον, ὃ ἀξεχειδίη
οὐ πεύ.

V. 18. R. Καὶ ἐκλαυστερός A. Καὶ εἰσόντες τῷ^ς Κύ-
κλου.

V. 19. R. Καὶ ἐφράζεν ὁ θεὸς τὸ^ς
αγέκκον τὸν τῆς σταγόνης... ἐκλήθη
τὸν οὐρανὸν αὐτῆς, πηγὴν ὅπλικο-
μάνη, ἢ ὅπλη οὐ σταγόνη.

A. Καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸν πρῶ-
μα τὸν σταγόνος.... ἐκλήθη τὸ
οὐρανὸν πληγῆς, (leg. πηγῆς)
τὸν ὄπλικον σταγόν^Θ.

Cap. XVI.

V. 2. R. Καὶ ἀνέβη ὅπλη τὸν κο-
ρυφὴν τοῦ ὄρους.

A. Καὶ ἀνέβησεν αὐταὶ ὅπλη κο-
ρυφὴν τοῦ ὄρους.

V. 19. R. Καὶ ὀκάλεσεν ἄκ-
μα, καὶ ἀβύρνετ κ. τ. λ.

A. Καὶ ὀκάλεσεν τὸν κορυφαῖς,
καὶ ἀβύρνετ κ. τ. λ.

V. 20. R. Καὶ ἐξυπνίασθη ὀκ-
μή τοῦ ὄπλου αὐτῆς, καὶ ἀπέτελεν
αὐταῖς τὸν ὄπλον, καὶ ἀπέτελεν
αὐταῖς τὸν ὄπλον, καὶ ἀπέ-

A. Καὶ ἐξυπνίασθη ὀκμή τοῦ ὄπλου
αὐτοῦ, καὶ ἀπέτελεν ὀξελώσασην
αὐταῖς τὸν ὄπλον αὐτοῖς, καὶ ἀπέ-

Ita quoque iusta Edv. habet Augus. in Locut. num. 52. Et ipse sensit.
Augus. num. 53. Sic et supra cum plesceris ignis. Auctor quoque Holmilius de
Serpente anno Mosis & de S. Trinitate T. 6. Chrysostomi p. 72. consentire videtur;
quoniam potius ad verum 9. sequentis Cap. respiciat, ubi eadem phrasis occur-
rit. A. Ambros. loc. cit. Exclamavit ergo obsecravit. A. Ambros. ibidem: Ambros
scissuram opus (maxilla) in Sic quoque Origenes in Manethum Volum. 1. p. 435. D.
Ita etiam Auctor libri de communis essentia Patris Filii & Spiritus S. T. 2.
Operum Ambrosi p. 5. nisi quod auctor omittat. Et Ambros. Epist. 70. In veritatem
mentis abissimi transformavit. A. Ambros. ibidem: Tousias adhibet. p. Ita & Theodore.
Quest. 22. q. Consentit iterum Theodore. & Ambros. loco cit. Faciem sicut sole,
et evanescam me super adversarios.

- ναυχθίστηκε. καὶ αὐτὸς ὅτι ἔγνω ὅπι
οὐ Κύριος ἀπέστη ἀπάνωθεν αὐτῷ.
V. 21. R. Εξέκοψε τὸν ὄφθαλμόν
μους αὐτῷ.
- V. 25. R. Καὶ ἐπαγγέλθη στέρε-
πτον αὐτῷ.
- V. 26. R. Ψηλαφήσω τὸν κίο-
νας ἐφ' οἷς ὁ οἶκος ἐπ' αἰγαίος.
- V. 28. R. Αντεποδώσω ἀντε-
ποδοσιν μίαν τῷ δύο ὄφθαλ-
μοῖ με τοῖς ἄλλοφύλοις.
- A. νάζομεν. καὶ αὐτὸς ὅτι ἔγνω, ὅπι
Κύριος ἀπέστη ἀπ' αὐτῷ.
A. Εξώρυξε τοὺς ὄφθαλμούς
αὐτοῦ.
A. Καὶ στέρεψον αὐτοῦ.
A. Ποίσον ψηλαφῆσαι με ὅπτι
τὸν σύλλυγον, ἢ ἐφ' ὃν ὁ οἶκος ἐπε-
σήκατο ἐπ' αὐτῷ.
A. * Εκδικήσοι ἐκδικήσαι (I. ἐκ-
δίκησιν μίαν) ἀντὶ τῷ δύο ὄφθαλ-
μοῖ με σὲ τῷ ἄλλοφύλῳ.

^r Sic quoque Theodore. ^s Prosper de promissionibus & prædictionibus Dei Part. 2. cap. 22. Effodierunt inimici Sampson duos oculos ejus. Et Sulpit. Severus lib. I. Hist. sacræ: Effossis oculis. ^t Prosper ibidem: Quæ vero illudentes fecerunt. Ambros. quoque: Gravibus in eum insultabant corriviis, circumagebant ludibriis. ^u August. in Locut. num. 63. Super quas domus confirmata est super eas. ^x Similiter Ambros. loc. cit. Us pro duobus oculis meis vindictam tribuas de nationibus.

Inter MSS. Isaaci Vossii libros, qui jam Lugduni Batavorum asservantur, extant antiquissimæ membranæ, quæ judice Colomesio in Catalogo MSS. Angliae Part. 4. num. 2194. aliisque Viris doctis, qui eas quondam oculis usurparunt, Alexandrini Codicis ætatem si non superant, saltem æquant. Exaratae in istis sunt haud exiguae partes Genesios, Levitici, Numerorum, Deuteronomii, Iosue, libri Iudicum denique, cuius ibi habentur Capitis 16. tres postremi versus, Caput 17. integrum, Cap. 18. priores 16. versus, Cap. 19. ab istis vers. 25. verbis αὐτῇ ὅλως τὸν γύναιον usque ad finem, Caput 20. totum, Cap. 21. sive ultimum ab initio usque ad v. 12. vocem προσακοσιας. Quæ omnia ex Hexaplis Origenis sunt descripta, additis obelis sive hypothemniscis & asteriscis, cum quo signo ipsa ab Adamantio inserta

inserta verba ibi leguntur. Nec ullum mihi est dubium, hunc Codicem ipsum *Saravianum*, esse quem *Patricius Junius* in Notis ad MS. Alexandrinum Tom. 6. Bibl. Polyglott. passim, & *Vofferius* in Syntagmate de LXX. Interpretum versione p. 105. 155. seq. citârunt; imo vero esse alteram partem Codicis, cuius alia quædam folia Bibliothecam *Thuanaam* pridem, nunc *Colbertinam* ornant; de quorum uno suprà pag. 17. seq. dixi; de omnibus autem prolixius alio loco differui, ubi Editos & MSS. libros, quorum ope Hexaplaorem *Origenis* Editionem, Deo volente, restituere animus est, ordine recensui. Haud sine Divina autem providentia factum esse puto, ut, quemadmodum olim celeberrimus D^us *Henricus Dodwellus* MS. *Irenæi*, priusquam Biblioteca *Vossiana* ex Anglia deportaretur, accuratam cum Edito instituit collationem, eamque benevole mecum communicavit, novæ meæ Editioni apprimè inservientem, ita duo alii Viri doctissimi D^us D. *Thomas Richardsonus*, Ædis S. Petri apud Cantabrigienses Praefectus meritissimus, & D^us *Robertus Cannonus*, Collegii Regii ibidem Socius atque ornamentum insigne, eandem ante dictis membranis adhibuerint industrias, mihiique eandem fecerint gratiam; quam eo majoris æstimo, quod Bibliothecæ *Vossianæ* hucusque obitem, quæ inter emptores & venditores intercessit, instar absconditi thesauri, nullus cuiquam usus fuerit concessus. Atqui laudatus Codex *Vossianus* in libro *Judicum* itidem à *Romano* exemplari immane quantum discrepat, ab *Alexandrinus* autem fere nusquam. Quod ut Lectori pateat, *Romanis* & *Alexandrinis* lectionibus ex adverso, ut hactenus, positis, variantes ab his *Vossianas* paucas in inferiori paginæ ora, unâ cum Patrum locis, ubi eodem textus allegarunt, annotabo.

V. 29. & 30. R. Καὶ ὅτι· A. Καὶ ὅτιέλαβε Σαμψὼν τὸ
λεῖ Σαμψὼν τὸ δύο κίνος δύο γένος τὸ μέσον, ἐφ' ὃν ἡ
γ. Ita & *Voss.* consentiente textu *Hebreo.*

τῷ οἶκος, ἐφ' οὓς ὁ οἶκος εἰσῆκεν, τῷ ἐπειπέριχθι ἐπ' αὐτὸς, καὶ σύγχρότητον ἔνα τῇ δέξιᾳ αὐτῷ, καὶ ἔνα τῇ ἀριστερᾷ αὐτῷ. Καὶ ἐπει Σαμψών ἀποθανέτῳ φυγή μου μάζῃ τῷ ἄλλοφύλων. Καὶ βάσας εἰς ιοχύ, καὶ ἐπεσεν ὁ οἶκος ὅππι τὸς ἀρχοντας, καὶ ὅππι πάντα τὸ λαόν τὸν αὐτῷ. καὶ ηὗ οἱ πειθότες, οὓς ἐθανάτωσε Σαμψὼν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, πλείστης οὐδὲς ἐθανάτωσεν εἰς τῷ ζωῇ αὐτοῦ.

οἶκος ἐπειπέριχθι ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπειπέρισσον ἐπ' αὐτοῖς, ἕνα τὸ τῇ δέξιᾳ αὐτῷ, καὶ ἔνα ἐν τῷ ἀριστερῷ αὐτῷ. Καὶ ἐπει Σαμψών ἀποθανέτῳ φυγή μου μάζῃ τῷ ἄλλοφύλων. Καὶ ἔχλινεν εἰς ιοχύ, καὶ ἐπεσεν ὁ οἶκος ὅππι τὸς ὑπαράπτας, καὶ ὅππι πάντα τὸ λαόν τὸν εἰς τὸ αὐτῷ. καὶ ἐγένοντο οἱ πειθότες οὓς ἐθανάτωσε Σαμψὼν εἰς τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πλείστης οὐδὲς ἐθανάτωσεν εἰς τῷ ζωῇ αὐτοῦ.

Cap. XVII.

V. 2, & 3. R. Καὶ ἐπει τῷ μητρὶ αὐτῷ· οἱ γέλιοι καὶ ἔχετον οὓς ἐλέγοντος ἀργυρίου σπαστῇ, καὶ με πρέσσω, καὶ περισσεῖται ἐν ᾧ οἱ πονοὶ ἴδιον τὸ ἀρχύριον πᾶν ἐμοὶ, ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐπει οὐ μίτηρ αὐτῷ· εὐλογητὸς ὁ νέος μου τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἀπέδωκε τὸς γέλιοις καὶ ἔχετον τὸ ἀργυρίον τῷ μητρὶ αὐτῷ. καὶ ἐπει οὐ μίτηρ αὐτῷ· ἀγαλμάτων ἡγάσσονται τὸ ἀρ-

A. Καὶ ἐπει τῷ μητρὶ αὐτοῦ·
^a γέλιοις καὶ ἔχετον ἀργυρίου τὸς λαρθάνετος σοι, τοιούτους μέρους,
 καὶ ἐπεις εἰς τοὺς ἀστούς μου. ἵδη
 τὸ ἀργυρίον πᾶν ἐμοὶ, ἐνώπιον
 αὐτοῦ. Καὶ ἐπει οὐ μίτηρ
 αὐτοῦ· εὐλογητὸς ὁ νέος μου
 τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἀπέδωκε τὸς
 γέλιοις καὶ ἔχετον τὸ ἀρχύριον τῷ
 μητρὶ αὐτῷ. καὶ ἐπει οὐ μίτηρ
 αὐτῷ· ἀγαλμάτων ἡγάσσονται τὸ ἀρ-

^a Sic Iurius Voss. tam Hebr. ^b Ita Voss. & ipse Orig. lib. v. n. 27. pag. 47.
 Rursus consentiunt Voss. & Orig. loco cit. ^c Ita quoque Voss. ^d Conlonus
 iterum Codex Voss. ^e Eadem vox est in Voss. ^f Sic siudem Voss.

γύριοι τῷ Κυείῳ ἐκ τῆς χειρός μας
τῷ καὶ μου, τῷ παιώνι γλυπτὸν
καὶ χωνευτόν· καὶ νῦν ἀποδώσω
αὐτό σοι.

V. 4. R. .... Καὶ ἔδωκεν αὐτὸν
ἀρχιερεῖκόπω.

V. 5. R. Καὶ ὁ οἶκος Μιχαία
αὐτῷ οὐκ Θεοῦ. καὶ ἐπάνοπει
ἔφων καὶ θεραφίν τῷ ἐπιλύρωσε
τὸ χειρά δότον ἐνὸς καὶ αὐτῷ, τῷ
ἐγένετο αὐτῷ εἰς ιερέα. 6. Εἰ δὲ
ταῖς ἡμέραις ἀκείναις οὐκ ἵν
βασιλεὺς σὸν Ισραήλ· ἀπὸ τὸ
αὐτὸν σὸν ὄφθαλμοῖς αὐτῷ ἐποίη.
7. Καὶ ἐγενέθη γενίας ὥκει
Βιθλεὲμ Δίκου Ιούδαι, καὶ αὐτὸς
Λούτης, τῷ τοις παρόντες ἀκεῖ.
8. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀπὸ δότον Βιθ-
λεὲμ τῆς πόλεως Ιούδαι παρα-
κηπτῷ σὸν φίλῳ εὑρη τόπῳ καὶ
ἵλθει εἰς σῆρες Εφραΐμ, τῷ εἴσο-
δει Μιχαίᾳ, τοῦ παιῶντος ὅδον
αὐτοῦ.

^g Ita quoque Voss. ex quo tamen post γλυπτὸν, in Codice nostro addendum,
^a τῷ λοιπῷ. ^b Λότῳ singulariter Voss. ⁱ Idem verbum habet Voss. ^k Sic etiam
Voss. cum Hebr. Quippe viro, nomine Michæ, domus sive templum Dei fuisse
dicitur. ^l De voce Ephud vide supra pag. 16. not 4. Atque hoc loco iidem sic
habent Voss. & Theodore. Quest. 24. Sed apud uerumque est θεοφοίν eum φ.
^m Ita rursum Voss. & Theodore. nisi quod apud hunc legatur ἴπλατα. ⁿ Confor-
mationem δὲ iuxta Hebr. quoque omittunt Voss. & Theodore. ^o Voss. οὐδὲ Theodore.
αἰτεῖ. ^p Sic verbatim Voss. & Theodore. Quest. 25. nisi quod apud hunc τοις
δίκαιis priori Iudeo sit præfixa. ^q Voss. manus recte Βιθλεὺς Ιudeo. ^r Παραγραφὴ Voss.

γένεται τῷ Κυείῳ ὥκει τῆς χει-
ρός μου ^s καὶ τὰ μόνας τοῦ παι-
ῶν γλυπτὸν καὶ νῦν ὄπιστρέψει
^t αὐτό σοι.

A. .... Καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ⁱ τῷ
χωνευτῷ.

A. Καὶ ^k ὁ ἀπὸ Μιχαὶ αὐτῷ οἶκος
Θεοῦ. καὶ ἐπάνοπει ^l Εφοὺδι καὶ
θεραφίν τοι " σύ οὐ πληστὸν τίν
χειρά ἐνὸς τοῦ καὶ καὶ αὐτοῦ, τῷ
ἐγενέθη αὐτῷ εἰς ιερέα. 6. ^m Εἰ
ταῖς ἡμέραις ἀκείναις οὐκ ἵν
βασιλεὺς σὸν Ισραήλ· ἀπὸ τὸ
οἰκατὸν σὸν ὄφθαλμοῖς αὐτοῦ
ἐποίει. 7. Καὶ ἐγένετο ⁿ παρα-
κηπτὸν ἐκ Βιθλεὲμ Ιερούλα ἐκ τῆς συγ-
γείας Ιερούλα, τῷ αὐτὸς Λούτης,
καὶ αὐτὸς ιεράρχης ἐκεῖ. 8. Καὶ
ἐπορεύθη ἀπὸ ὥκει τῆς πόλεως
^o Ιερούλα Βιθλεὲμ παροικῶν τῷ εἴσο-
δῳ εὑρη τῷ ἐγενέθη εἰς σῆρες Εφραΐμ
τοις οὖκοι Μιχαὶ, τῷ παιῶντος τίν
ὅδον αὐτοῦ.

V. 10. R. ... Δάσω σοι μέχε Α. ... Δάσω σοι μέχε ἀργυρέ
ἀργυρέου εἰς ἡμέραν, καὶ τολίῳ εἰς ἡμέραν, καὶ ζεῦς ἴματίον, καὶ
ἴματίον, καὶ τὰ πόρος ζωή σε. πορφύρας ὁ Γηπετός.

V. 11. & 12. eadem dissonantia occurrit, quae supra versu 5.
in commate, καὶ ἐποντάρωσε κ. τ. λ. & versu 7. in vocibus,
reveras & παιδάριον. Duos hosce versus vide infrā p. 44.

Cap. XVIII.

V. 2. & 3. R. Καὶ ἀπέσειλαν οἱ υἱοὶ Δαν
οἱ υἱοὶ Δαὶ διπλὸν δίμων αὐτῷ πέντε
ἄνδρας, μόνος διωάμεως
διπλὸν Σαρράκην διπλὸν Εαθαὸλ, δι-
κατασκέψασθαι τὸν γῆν, καὶ
ἐξεργυάσαν αὐτὸν. καὶ ἔπιαν
πορφύρας αὐτούς πορφύρας καὶ
ἐξεργυάσατε τὴν γῆν. Καὶ ἦ-
δον ἔως ὅρας Εφραὶμ ἔως οἴκων
Μιχαία· καὶ ἤντελθοσαν αὐτοὶ
ἄλλοι οἱ οἴκων Μιχαία, καὶ αὐτοὶ
ἐπέγνωσαν τὸν φωνῶν διανί-
σκον τὴν Λευίτην, καὶ ἐξέκλιναν
ἄλλοι, καὶ ἔπιαν αὐτῷ τὸν ἥνεκέν
σε ἀδεῖ; καὶ σὺ πί παιεῖς οἱ τῷ
τόπῳ τύτῳ; καὶ πί σοι ἀδεῖ;

V. 7. R. Καὶ ἐπορεύθη ὁ πέντε
ἄνδρες, καὶ ἤλθον εἰς Λαισσόν, καὶ

A. ¹ Καὶ ἐξαπέσειλαν οἱ υἱοὶ Δαν
ἐκ τῆς συγένειῶν αὐτῷ πέντε
ἄνδρες διπλὸν μέρης αὐτῷ, μόνος δι-
ωάμεως ἔξ Αραὰ (1. ἐκ Σαρρά)
καὶ Εαθαὸλ, δικατασκέψασθαι τὸ
γῆν, καὶ ἐξεργυάσαν αὐτόν. καὶ ἔπιαν
πορφύρας αὐτός πορφύρας καὶ ἐξε-
ργυάσατε τὸν γῆν. Καὶ παρεγένοντο
εἰς ὅρας Εφραὶμ ἔως οἴκων Μερχά·
καὶ κατέπιπαν ἐκδ. Αὐτῷ δὲ ὄντων
παρὰ τῷ οἴκῳ Μερχά, καὶ αὐτοὶ
ἐπέγνωσαν τὸ φωνεῖν διανί-
σκον τὴν Λευίτην, καὶ ἐξέκλι-
ναν ἄλλοι, καὶ ἔπιαν αὐτῷ τὸν ἥνε-
κέν σε ἀδεῖ; καὶ πί παιεῖς οἱ τῷ
τόπῳ τύτῳ; καὶ πί σοι ἀδεῖ;

A. ² Καὶ ἐπορεύθη ὁ πέντε
ἄνδρες, καὶ πρεγένοντο εἰς Ασσού· καὶ

¹ Duo hi versus ita verbatim leguntur in Cod. Voss. nisi quod hic ἵετο ha-
bit pro ἱερούμενοι, & τὸ πατέρην una cum Hebr. non agnoscet. ² In hoc quoque
versu Voss. consentit cum Alex. excepta voce καθίμειν, quam Voss. omittit, ac habet
τὸ εἰ αὐτῇ κατηκεῖτο.

εῖδον τὸ λαὸν τὸ σὺ μέσω αὐτῆς καθίσμαντον ἐπ' ἐλπίδι, ὡς κρίσις Σιδῶνίων πουχάζεσσα, καὶ οὐκ ἔτι Διοχέτεπων ἢ καταγγείλων λόγου σὲ τῇ γῇ, κληρονόμος ὀκπιέζων Θησαυρὸς, καὶ μαχεσθεὶς εἰς Σιδῶνίων, καὶ λόγου ἔχος τῷρος ἀνθρώπων.

V. 9. R. Καὶ ἐπταρ ἀνάστηε καὶ ἀναβούμεν ἐπ' αὐτὸς, ὅπι εἴδομεν τὸ γῆν, καὶ οὐδὲ αὐτὴν σφόδρα, καὶ ὑμεῖς πουχάζετε. μηδὲκνοπίες πορευθῆναι, καὶ εἰσελθεῖς καληρονυμίσαντα τὸ γῆν.

Σιδῶνίων, καὶ μαχεσθεὶς ἀπέχοντες ὀκ Σιδῶν^Θ, καὶ λόγος οὐκ ἵν αὐτοῖς μηδὲ Συείας. Λλαδ ἀνάστηε καὶ ἀναβούμεν ἐπ' αὐτὸς^β, ὅπι εὐρίκαμεν τὸ γῆν, καὶ οὐδὲν αὐτὴν σφόδρα, καὶ ὑμεῖς σωπᾶτε. μηδὲκνοπίες πορευθῆναι τὸ γῆν τὸν κατεκλιησνομίσαντα τὸ γῆν.

V. 10. R. Καὶ ινίκα ἐὰν ἐλθεῖε, εἰσελθοῦσαθεὶς τῷρος λαὸν ἐπ' ἐλπίδι, καὶ οὐδὲν πλατεῖα, ὅπι ἐδάκει αὐτὸν ὁ θεὸς σὲ χειρὶ ὑμένι.

V. 11. R. Καὶ ἀπῆρας ὀκεῖθεν Δάριον τὸν Σαρακηνούς.

εἶδον τὸ λαὸν τὸ κατέκοιτο σὲ αὐτῇ καθίσμαντον ἐπ' ἐλπίδι, καὶ τὸ σύγκρισιν τὸ Σιδῶνίων, πουχάζεσσα σὲ ἐλπίδι, καὶ μηδὲκνοπίσαντα τῷρος λαλῆσαν ῥῆμα σὲ τῇ γῇ, ὅπι μαχεσθεὶς εἰσιν Δάριος, καὶ λόγος οὐκ ἵν αὐτοῖς μετὰ τὸ Συείας.

A. Καὶ ἐπταρ ἀνάστηε καὶ ἀναβούμεν ἐπ' αὐτὸν, καὶ ὅπι εἰσήλθαμεν καὶ ἀπειπεπατίσαμεν σὲ τῇ γῇ ἔως σιγῆσαν. καὶ εἴδομεν τὸ λαὸν τὸ κατέκοιτα σὲ αὐτῇ σὲ ἐλπίδι κατέστησεν τὸ σύγκριμα τὸ

A. ^α Ηγύκα δὲ εἰσέλθητε, οἵτε εἰσελθοῦσαθεὶς τῷρος λαὸν τεποιότοι, καὶ τὸ γῆ εὐρύχωρος, ὅπι πρέδακεν αὐτὸν ὁ θεὸς σὲ χειρὶ ὑμένι.

A. ^β Καὶ ἀπῆρας ὀκεῖθεν ὀκ συγδιπόλιον τὸν Δάριον τὸν Σαρακηνούς.

^a Interpres legit δραν pro δραν. ^b Hæc omnia lemniscis notata sunt in Voss. quia modo in Hebr. defunt, ac forte occasione recurrentium verborum, αναστητοῦ αναστημα, inde exciderunt. Legitur autem ibi & priori loco iste αὐτὸς, ac pro ius στηγητι extat ius eis λαος ει. Cetera exalte sunt consona. ^c Voss. ειναλθεν τοι. ^d Nec in unico quidem verbo Codex Voss. ab Alex. discrepat. ^e Sic rursum Voss. in quo tamē vox ειναλθεν asterisco est notata, quasi ab Origene suisset inserta.

χ' ἀπὸ Εθαῦλ ἔξακόσιοι ἄνδρες,
εἴωσμένοι σκέψην τῷ θυτοῖς θεοῖς.

V. 16. R. ... Οἱ ἀνεῳσμένοι
τὰ σκέψην τῷ θυτοῖς θεοῖς αὐτὸν,
ἔργωτες τῷ θυτῷ θύρας τὸ πόλιν.

V. 19. R. ... Καὶ οὐ διλαμαῖς
ὄνομα τὸ πόλεως τοιωστεροῦ.

V. 30. R. ... Εώς ημέρας τῆς
ἀποκίας τὴν γῆν.

V. 31. R. Καὶ ἐθηκεν ἑαυτοῖς
τὸ γλυπτόν, ὃ ἐποίησε Μιχαῖας,
πάσας τὰς ημέρας, ἃς οὐδὲ οἶκος
τὸ Θεοῦ σὸν Σιλώμ.

Εθαῦλ ἔξακόσιοι ἄνδρες, τοῖς
εἴωσμένοι σκέψην πολεμικόν.

A. ...^b Περεζωσμένοι σκέψην πο-
λεμικά αὐτὸν, ἐπιλωμένοι πα-
ρεῖ τὸ θύραν τὸ πυλῶνος.

A. ... Καὶ οὐ^c Λαεῖς ὄνομα τῇ
πόλει τοιωστεροῦ.

A. ...^d Εώς τῆς μετοικείας τὸ
Δάιν.

A. Καὶ^e ἐταξαν αὐτοῖς τὸ γλυ-
πτὸν Μειχό, ὃ ἐποίησεν, πάσας
τὰς ημέρας, οἵσας οὐδὲ οἶκος τὸ
Θεοῦ σὸν Σιλώμ.

Cap. XIX.

V. 2. R. Επορεύθη (1. ἐπορεύεται) Α. ^f Ωρήσθη αὐτῷ ἡ ταλλαχὴ
ἀπὸ αὐτῆς ἡ ταλλαχὴ αὐτῆς.

V. 26. R. .... Επεσε τῷ θύρᾳ
τὴν θύραν τοῦ οἴκου, τὸ οὐ καὶ
τῆς ἀκεῖ ὁ αὐτός.

V. 28. R. .... Καὶ τὸκ ἀπε-
κρίθη, ὅπερ ἦν γεγράπτερον.
καὶ ἐλαβεν

A. ...^g Επέσεν τῷ θύρᾳ τὸ θύραιον
τὸ πυλῶνος τὸ οἴκον τὸν ἄνδρας, τὸ οὐ
οἱ κύριοι αὐτῆς ἀκεῖ.

^b Amice iterum conspirant νοῦς & Alex. ^c Similiter Theodorei. Quest. 26. αὐτὸν πάλαι μὲν Λαεῖς πεσοπόρουται. Atque sic etiam in præcedentibus hujus Capitis versibus aliquoties Rom. Edit. habet. Hic vero interpolator מִלְאָמָר μι, cum nomine וְיַעֲגֵן jungens, fecit inde διλαμαῖς, sic enim pro διλαμαῖς legendum videtur.

^d Ita rursum Theodorei. loco cit. nisi quod rectius habeat τὴν γῆν, pro quo Libratus textum explicaturus temere posuit τὸ Δάιν. ^e In hoc versu Theodorei. itidem cum Alex. consentit, quanquam mendose in illo excuderint ἐταξεν, & in fine Σιλώμ.

^f Hieronymus in cap. 5. Michæl: Et irata est ei concubina sua, ex Hebr. γυνὴ πρὸ τοῦ Ιησοῦ. ^g In hoc commitate Codex noster nihil omnino differt à νοῦς. nec ab Hebr. nisi quod hic non agnoscat vocem πυλῶνος, quæ tamē in illo extat, & quidem absque obelo. ^h Consentit quoad omnia νοῦς. excepto ἐλαβεν pro ἀκεῖσσι.

αὐτής

αὐτὸν ὅπις ἔνον, καὶ ἐπορεύθη
εἰς τὸ πότον αὐτοῦ.

V. 29. R. Καὶ ἐλαβε τὸ ῥομ-
φαῖν, καὶ σκεψάτησε τὸν
παλλαχίν αὐτοῦ, καὶ ἐμέλι-
σεν αὐτὸν εἰς δάμενον μέλι,
καὶ ἀπέσειλε αὐτὸν σὺ παντὶ^ν
δεῖν Ισραὴλ.

· ὅπις τὸ ὑποδύχιον, καὶ ἀνέστη ὁ ἄντρος,
καὶ ἀπῆλθε εἰς τὸ πότον αὐτοῦ.

A. ⁱ Καὶ ἦλθεν εἰς τὸ οἴκον αὐτοῦ, καὶ
ἐλαβε τὸ μάχαιραν, καὶ ἐπελά-
βετο τὸ παλλαχίν αὐτοῦ καὶ ἐμέ-
λισεν αὐτῷ ^k χριτὸν ὃς αὐ-
τὸς εἰς δάμενον μετίθει, καὶ
ἔξαπέσειλε αὐτὸς εἰς πάσας
τὰς φυλὰς τῆς Ισραὴλ.

Cap. XX.

V. 2. R. Καὶ ἐσάρπωσεν κατά τὸν Κυρίον Πάσαν αἵ φυλαὶ
φρόντηπον Κυρίου Πάσαν αἵ φυλαὶ Ισραὴλ
τῆς Ισραὴλ . . . ἐλκούσεις ῥομφαίσαν.

A. ⁱ Καὶ ἐν τῷ κλίμα παντὸς τοῦ
λαοῦ, καὶ πᾶσαν αἵ φυλαὶ Ισραὴλ
... αὐτῷ σύντονον ῥομφαίσαν.

Vers. 3. in Rom. est πονηρία, v. 4. τὸν αὐλιαθῆναι. v. 5. Φονεύσαι.
v. 6. σκεψάτησε τὸν παλλαχίν μας, item διπότωμα, quod &
v. 10. occurrit. Sed in Alex. & Voss. v. 3. legitur κακία,
v. 4. καταλύσαι, v. 5 διποτεῖναι. v. 6. επιλαβόμεν τὸ παλλαχίν
μας, item αἴφροσῶν, quod v. 10. iterum habent.

V. 13. R. Καὶ νῦν δότε τοὺς
ἄνδρας τοὺς τελευτώμενούς τοὺς σὲ
Γαβαὰ, καὶ θανατώσομεν αὐτούς,
καὶ ἐκκαθαρίσμεν πονηρίαν τὸ
Ισραὴλ. καὶ τὸν εὐδόκησαν ^① υἱὸν
Βεναμίν ἀκούσαι τὸ φωνής τοῦ
ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ Ισραὴλ.

A. ^m Καὶ νῦν δότε τοὺς ἄνδρας τοὺς
ἀστεῖους τοὺς ἐν Γαβαᾷ, τοὺς τοὺς
Βελιάμ, καὶ θανατώσομεν αὐτούς,
καὶ ἐκαθάρισμεν κακίαν τῆς Ισραὴλ.
καὶ σόκον ἕκουσαι εἰσακοῦσαι υἱὸν
Βεναμίν τὸ φωνῆς τοῦ ἀδελφῶν
αὐτοῦ, τὸν υἱὸν Ισραὴλ.

ⁱ Hoc comma Voss. quoque habet una cum Hebr. ac in seqq. cum Cod. nostro
convenit. ^k Ita iterum Voss. cum Hebr. agnoscit. ^l Sic rursus Voss. & Hebr.
nisi quod in utroque καὶ ante πᾶσαν non sit expressum. ^m In hoc etiam versu
Codex Voss. nostro per omnia est consonus, excepto verbo ἔκουσαι, pro quo rectius
habet ἔκακουσαι.

V. 14. in Rom. est ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν πρὸς ψὺς Ισραὴλ & v. 17.
ἄνδρες τῷ σταύτερος, atque sic in seqq. saepius: sed in Alex.
& Voss. ὁ πόλεμος μὲν ψὺν (Alex. mendosē μὲν αὐτῶν) Ισραὴλ,
& ἄνδρες πόλεμοι. &c. De qua dissonantia confer suprà
Cap. i. v. 3. ac ibid. not. e. ut & Cap. 8. v. 1. Cap. 9. v. 52.
V. 15. & 17. perinde ut v. 2. hujus Capitis in Rom. est
ἔλκων ρομφαῖαν in Alex. & Voss. ἀπωλύων ρομφαῖαν.

V. 18. R. Καὶ ἔπειται οἱ υἱοὶ Ισ-
ραὴλ· τίς ἀναβίσεται ἡμῖν ἐν ἀρχῇ
εἰς παράταξιν πρὸς ψὺς Βεναμίν;

V. 22. R. Καὶ σύριζον ἀπὸ
Ισραὴλ, καὶ περισσέηται οὐα-
φαντα τῷ τόπῳ
ὅπου συνήθαι τὸ τῆς ἡμέρας τῇ
περιστή.

V. 26. R. Καὶ ἀντινεγκεν ὄλοκα-
πάσις καὶ τελείας σφώπιν Κύρον.

V. 28. R. ... λέγοντες εἰς προσ-
θῶμεν ἐπὶ ἐξελθεῖν εἰς τῷ στά-
ταξιν πρὸς ψὺς Βεναμίν ἀδελ-
φοὺς ἡμῶν; καὶ ἔπειτε Κύρος ἀνά-
βαντε, αἷς εἰς δώσω αὐτὸς εἰς
χεῖρας ὑμῶν.

V. 30. R. Καὶ ἀνέβη ὁ υἱὸς Ισ-
ραὴλ πρὸς ψὺς Βεναμίν κ. τ. λ.

A. Καὶ ἔπειται οἱ υἱοὶ Ισραὴλ· τίς
ἀναβίσεται ἡμῖν ἐφημέραις
πόλεμοι μὲν Βεναμίν.

A. Καὶ σύριζεται ἀπὸ Ισραὴλ, καὶ
περισσέεται τῷ σταύτερος πό-
λεμον τὸ τόπῳ ἦπιται-
ξαντο σκέτη τῇ ἡμέρᾳ τῇ
περιστή.

A. Καὶ ἀντιτεγκεν ὁλοκαυτώ-
ματα σωτηρίου ἔναρτι Κυρίου.

A. ... λέγων εἰς περιστή
ἐπὶ ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον μετὰ ψὺν
Βεναμίν τοις ἀδελφοῖς μου, ἵνα
κοπάσω; καὶ εἶπεν Κύρος ἀνά-
βαντε, ὅπι αὔριον τῷ σταύτερος αὐτὸν
τὸ χειρί σου.

A. Καὶ ἔταξε Ισραὴλ περὶ τὸ
Βεναμίν κ. τ. λ.

ⁿ Ita quoque Voss. & ipsa Rom. Editio supra cap. i. v. 1. atque Auctores ibi in Notis allegati. Adderem insuper proxime sequens in hoc ipso versu comma, ubi in Rom. itidem legitur: Ιάδας εἰς ἀρχὴν αἰσθάνεται ἀφηγεόμενος. Sed patet, duas ibi coaliuisse interpretationes, εἰς ἀρχὴν Interpolatoris, ἀφηγεόμενος primi Interpretis. & Voss. inχωτα. Sed nostro Codici Hebrew congruit. ^p Sic per omnia Voss. & Ita quoque Voss. nisi quod perperam habeat singulariter ὄλοκαύτωμα. ^r Iterum consonus est Codex Voss. excepto καὶ pro ὅπι, & τῇ χειρὶ. ^s Voss. mendosē ἐπιτάκη pro ἐπιτάκῃ sed quoad reliqua consentit.

V. 31. R. Καὶ ἔξεχεν ὁ Θηρὸς ἐκ τοῦ πόδου τοῦ πάτερος, καὶ ἤρξαντο πατέλαισεν
τὸν τέλευτον τοῦ πάτερος. A. Καὶ ἔξελκν ὁ Θηρὸς ἐκ τοῦ πόδου τοῦ πάτερος, καὶ ἤρξαντο τύπειν τὸν τέλευτον τοῦ πάτερος.

Similiter seq. versu 32. Rom. habet ἐκκενώστωμεν αὐτὸς δοῦλος τὸ πόλεως· sed Alex. cum Voss. ἐκπατάστωμεν αὐτὸς ἐκ τοῦ πόλεως.

V. 33. R. Καὶ δὲ εὐθρον Ισραὴλ
ἐπίρχετο ἀκὰ τὸ πόνον αὐτῷ ἐπό-
μεμψατε.

V. 34. R. Καὶ παράταξις βα- A. Ἐπειδὴν τὸ πόλεμον ἔσται
ρεῖα· καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνωσαν, ὅπι καὶ αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωρτον, ὅπι ἀφῆσαι
φέαντος ἐπ' αὐτὸς η κακία. αὐτῷ δὲ η κακία.

Sic etiam v. 41. in Rom. est οὐκίνησεν επ' αὐτὸς ἡ πονηρία· in Alex & Vof. ἡ πῆγμα αὐτῷ ἡ κακία.

V. 35. R. Καὶ ἐπάταξε Κύριος A. ² Καὶ ἐπέσπασεν Κύριος τὸ Βε-
τθενταῖον ἐνώπιον ὑῶν Ισραὴλ. παμίν καὶ ωφέσαπον Ισραὴλ.

Ita quoque versu 36. in Rom. est επανηγματεον in Alex. & Voss.
παρόπαντας.

V. 37. R. Καὶ ὅτι ἐνεδρον ἔχει
καθη, καὶ ἔξετεναι ὅπι τὸ Γαβαὰ, καὶ
ἔξεχέθη ὅτι ἐνεδρον, καὶ ἐπάταξαν
τίς πόλιν σὸν σόματι ρυμφαίας.
38. Καὶ σημεῖον οὐ τοῖς ψῷσι. Ισ-
ραὴλ μεσάτη σκέδεσυ τῆς μα-
χῆς, αὐτοὺς σύστημασι
καπνοῦ ἀπό της πόλεως.
38. Καὶ σημεῖον οὐ τοῖς ψῷσι. Ισ-
ραὴλ μεσάτη σκέδεσυ τῆς μα-
χῆς, αὐτοὺς σύστημασι
καπνοῦ ἀπό της πόλεως.

A. ³ Καὶ ὅτι ἐνεδρον ὥρμησεν, καὶ
ἔξεχέθη τὸ τοπό τὸ Γαβαὰ, καὶ ἐπο-
ρεύθη ὅτι ἐνεδρον, καὶ ἐπάταξαν ὅλην
τίς πόλιν σὸν σόματι ρυμφαίας.
38. Καὶ σημεῖον οὐ τοῖς ψῷσι. Ισ-
ραὴλ μεσάτη σκέδεσυ τῆς μα-
χῆς, αὐτοὺς σύστημασι
καπνοῦ τὸ τοπό της πόλεως.
39. Καὶ γον τὸ κεπτὸ της πόλεως.
39. ^b Καὶ
εἰδον οἱ ψῷ Ισραὴλ, ὃπι τοποκατε-
ανέστρεψεν αὐτῷ Ισραὴλ σὺ τῷ πο-

^a Nec in ulla hujus Commatis voce discrepat Voss. ^b Consentit per omnia
Voss. ^c Interpres pro ^d מִתְרַבָּה legit ^e מִתְרַבָּה. ^f Sic quoque Voss. quamvis per-
petrari habeat ^g αὐτῶν. ^h Iterum consentit Voss. ⁱ Tres hi versus ita verbatim
leguntur etiam in Voss excepta voce ^j αύσοι, pro qua rectius habet ^k αύγοι. ^l Quæ
hic in Rom. inserta sunt, ea nec *Hebreans Codex*, neque ulla versio agnoscit.

λαζέο οὗτος ενεργούς τοῦ Γαβαδ, καὶ ἐπι-
στη ἐν τῇ παρατάξει, καὶ Βενιαμίν
ὑρέσθε πατάσσειν τραυματίας σὸν
ἀνθρώπου Ισραὴλ ὡς τελάκοντα
ἄλειψε, ὅπις ἔπειτα πάλιν πώ-
σει πίπτουν σκέπτονται γῆρας, ὡς
ἡ φύσις τοῦτος οὐ περιέται.

λέμω, καὶ Βενιαμίν ἦρχε) οὗτος τούτοις
τραυματίας σὸν τῷ αὐτῷ Ισραὴλ
ώσει τελάκοντα ἄλειψε, ὅπις ἔπειτα
πλέιστος προπτύμηνος (in Bibl.
Polyglott. malè τραυματίας
ὅς τραυματίας σκέπτονται γῆρας, κα-
ὶ ὡς οὐ πόλεμος ἐμπροσθετός.

V. 42. R. Καὶ ἐπέβλεψαν ἐνώ-
πιον γῆς Ἰορδάνης εἰς τὴν ὁδὸν τῆς
ἐρήμου, καὶ ἐφυλοῦ ὡς ἀστράξεις
ἐφθάστεν ἐπ' αὐτήν.

V. 45. & 47. Rom. itidem habet: καὶ ἐπέβλεψεν οἱ λοιποὶ καὶ
ἔφυγον· sed Alex. & Voss. καὶ ἐπέβλεψαν, καὶ ἔφυγον.

V. 43. R. Καὶ κατέκοπτον ὁ
Βεναμίν, ἢ ἐδιώξατ αὐτὸν ἀπό
Νουσ κατά πόδα αὐτοῦ ἔως
ἀπέναντι Γαβαδί τοὺς ἀνατο-
λὰς ἥλιου.

V. 45. R. Καὶ κατέβη ὁ πι-
στός εἰς τὴν

V.46 R Oi πάρτες Στοι αν-
θρες δινάμεως.

Polyglott. male περιπέμεν
'ος περιπέται στατίον γένει, κα-
τὼς ὁ πόλεμος ἐπιφερεῖ.

A. Καὶ ἐκλεισαν σώπτον ἀ-
δρὸς Ισραὴλ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς
ἐρήμου, καὶ ὁ πόλεμος ἤκατ-
έσθασεν αὐτόν.

ετεντος οι λοιποι και
έκλιψαν, ως ἔφυγον.

A. Καὶ ἐκοψαν ^Φ Βενιαμίν κα-
ταπιούση αὐτὸν κατάπιασιν,
εὗ κατίπιασεν (leg. κατέπι-
τησει) αὐτὸν Ἰζερανίας δὲ Γα-
βαδίου ἀνεβολῶν ἥδου.

A. Καὶ τροσκόλλητος ὅπε-
στι φίλος.

A. Σὺν τῷσι τούτοις ἀρδεψ
δικαστοί.

Cap. XXI.

V. I. R. Καὶ οἱ ψοὶ Ἰσραὴλ ἀμε-
στιν ἐν Μαασηράθ, λέγοντες κ.τ.λ.

A. ο Καὶ ἀπὸ Ιορδὴν ὥρισεν
Μαυρό, λέγων κ. τ. λ.

^c Verbi ιηρικων. sed cetera convenientur. ^d In Rom. καὶ ιηρυος irrepsit ex v. 45.
& 47. ^e In Verbi. καὶτηπων. sed literæ verbi superscriptum τη, ita ut fiat καὶτηπων
quod congruit textui Hebreo, juxta quem & ιηως in Verbi. praedicit vocem ιηναστας.
^f Sic in hoc & seq. versu etiam Verbi. ^g Rursum contentit Verbi.

V. 2. R. Καὶ ἤλθεν ὁ λέός εἰς Α. ^b Καὶ πρεγένοτο πᾶς ὁ λέός
Βασίλ.

V. 4. Rom. habet ὄλοκαυγάστες καὶ τελεῖς. Alex cum Voß. ὄλο-
καυγάστε σωτηρίς quomodo & præcedenti cap. 20. v. 26.

V. 6. R. Εξεχόππι σύμερον φύ. A. Αφήρηται σύμερον φυλὴ μία
λὴ μία δύπο Ιοραΐλ. ^c Ιοραΐλ.

V. 10 R. Πορθεθε καὶ πα- A. ^k Πορθεθε καὶ πατάξατε
τάξατε τοὺς οἰκουμῆτας Ιαβεῖς πάντας τὰς κατοικίαντας Ιαβεῖς
Γαλαὰδ' εὐθύματι ρομφαιάς. Γαλαὰδ' εὐθύματι ρομφαιάς,
καὶ τὰς γυναικας, καὶ τὸ λεόν.

V. 11. R. Καὶ τοῦτο ποίε. A. Καὶ θύτος ὁ λόγος ὃν ποίειε
το τῶν ἀρσεν καὶ πᾶσαι γυ- πᾶν ἀρσενικὸν καὶ πᾶσαι γυναι-
γυναικα εἴδηται κοτίων ἀρσεν ^Θ κα γυνώσκουσαι κοτίων ἀρσεν ^Θ
ἀναθεματίζετε.

^b Ita quoque Voß. ⁱ Idem verbum habet Voß. ^k In ambobus histic versibus
Codex Voß. nostro iterum est consonus.

Atqui ex adductis hucusque quamplurimis Commati-
bus singulorum Capitum libri *Judicum* non solum Tuo,
VIR CLARISSIME, oculo in re Philologica valde
perspicaci, sed & omnibus mediocriter tantum Græcæ
linguæ peritis, primo intuitu patet, *Vaticano* & *Alexan-
drino* Codice duas diversas dicti libri versiones, vel sal-
tem duas Editiones sæpiissime ac multum inter se discre-
pantes contineri: unde & *Scholiastes* in *Romana* Edit. ad
cap. 11, 12 & 15. allegatus, alteram earum meritò ἀλλιού
ἐκδοσιν appellavit. Ex Annotationibus autem meis non
minùs perspicue elucet, *Alexandrinum* exemplar genuinam
τῶν ὅ. versionem exhibere, illam ipsam scilicet, qua olim
Judæi, & posthac *Christiani Catholici*, ubique fere terra-
rum usi sunt, ac quam etiamnum *Orientales* in sacris con-
ventibus legunt; uti de illis *Philonis Judæi*, de ipsis vi-
ginti S. Patrum, nempe *Dionysii*, vulgo *Areopagitæ* dicti,
Theophili

Theophili Antiocheni, Origenis, Methodii, Eusebii Cæsariensis, Luciferi Calaritani, Gregorii Nazianzeni, Sulpitii Severi, Paulini, Ambrosii, Chrysostomi, Augustini, Hieronymi, Theodorei, Procopii, Prossperi, Vigilii Tapensis, Antiochi, Suidæ, Zonarae denique loca citata nos edocent; de his vero *Lectionaria Græce Ecclesie* fidem nobis faciunt. Porro *Alexandrinum Codicem Hexaplari Origenis Editioni consonum esse, non modo allegationes libri Judicum, quæ in Adamantii monumentis occurrunt, sed & aliquot dictæ Editionis capitula in antedictis MSS. Codicibus conservata planissimè ostendunt.*

Quidnam vero de *Romano exemplari statuendum?* anne illud *Aquilæ*, vel *Theodotionis*, aut *Symmachi* interpretationem continet? neutram sane, ut ex fragmentis earum apud *Theodoreum & Procopium* colligitur: utpote quæ ab illo discrepant, excepto quod cap. 5. v. 26. *Aquila* itidem σφύραν κεπιώντων vertisse *Procopto* dicatur.

Luciani itaque aut *Hesychii* Editionem eam esse, jam pridem suspicatus sum; donec nuper non illum, sed hunc ejus auctorem esse, certioreme reddidere *Alexandrinorum Patrum, Athanasii & Cyrilli*, allegationes aliquot versuum libri *Judicum, Romano Codici* prorsus consonæ. Notus vero est locus *Hieronymi* in *Præfat.* in lib *Paralip.* ubi postquam universe dixerat, quod pro varietate regionum diversa ferantur exemplaria, & germana illa antiquaque translatio corrupta sit atque violata, speciatim de triplici Editione hæc subjungit verba: *Alexandria & Egyptus in Septuaginta suis Esychium laudat auctorem. Constantinopolis usque Antiochiam Luciani Martyris exemplaria probat. Mediae inter has provincia Palæstinos Codices legunt, quos ab Origene elaboratos Eusebius & Pamphilus vulgaverunt. Totusque orbis hâc inter se trifaria varietate compugnat.* De quibus tribus Editionibus plura scribere non est necesse, partim quod de illis prolixe satis differuerit Vir Clarissimus atque Amicus noster Honoratissimus, D^us D. Humfredus *Hodiusr*, in eruditissimo ac valde elaborato, quod nuperrime in

in lucem prodiit, Opere de *Hebræo* textu Originali & Græca
 τῶν ὁ. aliisque versionibus Bibliorum, lib. 3. part. 1. c. 5. ac
 lib. 4. cap. 2, 3. partim quod id à præsenti instituto sit
 alienum. Id modo annotasse sufficiat, *Alexandriam &*
Ægyptum ætate *Hieronymi* isto usam esse LXX. Interpretum
 exemplari, quod ab *Hesychio* quodam recensitum, ac
 juxta Hebræum textum, prout ipse eum legit, pluribus
 in locis immutatum fuit. Si itaque solorum *Alexandrinorum* Patrum, &
 quidem *Hieronymo* coævorum, citationes
 libri *Judicum* à *Vaticano* Codice parum aut nihil prorsus
 discrepare ostendero, hunc *Hesychio* auctori, saltem quoad
 dictum librum, adscribendum esse patebit, adeoque hac
 parte istum potius *Alexandrinum* dicendum, quam illum,
 qui in Bibliotheca Serenissimæ R E G I N Æ nostræ asser-
 vatur, ita appellatum, quod à *Cyrillo Lucari* Patriarcha
Alexandria Constantinopolin delatus fuerit; unde postea
 ab eodem ad *Carolum I.* beatissimæ memoriae R E G E M
 dono hoc in Angliam missus est.

Age igitur aliquot libri *Judicum* loca, ab *Athanasio*, qui
 primis *Hieronymi* annis floruit, & *Cyrillo*, qui illo jam sens
 inclaruit, ambobus Archiepiscopis *Alexandrinis*, in eorum
 monumentis adducta, cum *Romana* Editione, nec non
 Cod. *Alex.* comparemus, ut assertionis nostræ veritas inde
 comprobetur. *Athanasius* Epist. 1. ad Serapionem Tom. 1.
 Part. 2. pag. 651. seq. varia de Spiritu S. loca ex libro *Ju-
 dicum* allegat sequentem in modum: Καὶ τὸ τοῖς Κεκτηθέ-
 ασμάτοις λόγοιν· (cap. 3. v. 10.) καὶ εἴπειν τὸν αὐτὸν πεντακισ κυρίων, Ε-
 πειδεν τὸν ισραήλ, καὶ πάλιν· (cap. 11. v. 29.) καὶ εἰρέτων αὐτῷ
 Ιεφταχ πεντακισ κυρίων. Πειρί γέ Σαρκάν, ηρμοῦ, Φοῖο, (cap. 13.
 v. 24, 25.) τὸ παρδαρέον, καὶ ηὐλόγουν αὐτῷ Κύρον· καὶ πρέστω
 πεντακισ κυρίων συνεπερέσθαται αὐτῷ. Καὶ (cap. 14. v. 6. & 19.)
 ἔλαπται τὸν πεντακισ κυρίων. Atqui ita hæc omnia legun-
 tur in Edit. *Romana*, cum contrâ *Alex.* non modo cap. 11.
 v. 29. habeat εὐλόγη pro εἴπειν, sed quod magis est notatu
 dignum, cap. 13. v. 24, 25. Καὶ πολλὴ τὸ παρδαρέον, καὶ πρέστω
 πεντακισ κυρίων συνεπερέσθαται αὐτῷ: ac cap. 14. v. 6. & 19. Καὶ κα-
 πίσθισκι

πάθησεν (v. 19. κατιόθησεν) ἐπ' αὐτὸν πᾶν μακρίς. Verum majora libri *Judicium* fragmenta citantur à *Cyrillo*, quæ quam parum à *Rom.* & quam multum ab *Alex.* discrepent, clare patebit, si utriusque Codicis textu, ut hactenus, sibi invicem opposito, paucas variantes à *Romanō* exemplaria lectiones *Cyrilli* in inferiori paginæ ora apponamus.

Cap. VI.

VI. R. Καὶ εἶπεν τῷ αὐτὸν Γερέσιον. εἰ δὲ εἴπερ ἔλεος μου· καὶ εἰ εἴπερ χάσμα ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ποίησις μου μοῖς σου, καὶ ποίησις μου ὅπερι σήμερον πάντα ὅπερι εἰληντας μετ' οὐ λαλεῖς μετ' ἐμοί. 18. Μὴ κατέβοι. 18. Μὴ χωρισθῆς. εἶπεν τῷ αὐτῷ στρατευτῇ, τῷ δὲ ἑλλήνι
εἴσοδος καὶ ἐλθεῖν με τῷρος σε, καὶ εἴσοδον με ταχέσσον σε, καὶ εἴσοδον τῶν θυτῶν θυσίας, καὶ θύσον σιώπιον σου. θύσον μου, καὶ θύσον ὄικοπιον σου. καὶ εἶπεν ἔχω εἶμι· καθίσκομεν ἡώ καὶ εἶπεν· ἔχω εἶμι· καθίσκομεν
Ἐγενέρενται σε. 19. Καὶ Γερέσιον ἦν δὲ γενέρενται σε. 19. Καὶ Γερέσιος, καὶ ἐποίησεν ἔργον στρατοῦ τῷ αὐτῷ εἰπεῖν, καὶ ἐποίησεν ἔργον
ἀφράλεψες ἀλύμα, καὶ τοῦ κρέας αἰγάλεων καὶ οἰφίτοις ἀλαθεύεις ἀλυρά. καὶ
Ἐπέκει σὺ τῷ κοφίῳ, καὶ τῷ ζωκον τῷ κρέα επεπίκειεν ὅπῃ δικαιοῖς,
ἔβαλεν σὺ τῷ κυνηγῷ καὶ εἰκόνεικεν καὶ τῷ ζωκαν σφράγευεν εἰς μάτερα τοῦ
αὐτοῦ στρεσσούσης μέστη τοῦ περάτου εἰκόνεικεν τῷρος αὐτοῦ ὑπάντη μέρη,
Τοι, (τοι πρέσβεις) τῷ προστηγίσθως καὶ προσεκύπτον. 20. Καὶ εἶπεν
20. Καὶ εἶπεν τῷρος αὐτοῦ ὁ αὐγήτορος αὐτοῦ ὁ αὐγήτορος Κυρίας λαζέ
λος ἐγένετο. λαζέται κρέα καὶ τὰ τῷ κρέα καὶ τῷς ἀρτύσ τῷς ἀλύμας,
ἀλύμα καὶ τῷς τοράτην τοταράκαι. καὶ θέσεται τοταράκαι σκέπαις,
τοι, καὶ τῷ ζωκον εἰκόνεικεν τοταράκαι. καὶ θέσεται τοταράκαι σκέπαις.
Hos quatror versus una cum praecedenti 16. citavit *Cyrillus*. *Alex.* lib. 4. con-
tra Julianum p. 123. b Hæc vocula deest in *Cyrill.* c Κατιόθησεν *Cyrill.* d Καὶ
ἀκούεις οὐ τῷ μήτε μένειν *Cyrill.* e Κυρίας *Cyrill.*

V. 31, 32. R. Καὶ εἶπε Γερμῶν Α. Καὶ εἶπεν Ἰωάς . . . εἰ ἔτι
ψής Ἰωάς . . . εἰ οὗτος ἐστι, δικαιόεσθαι θεός αὐτος, σκύλοιστε αὐτον, ὅτι
αὐτῷ, ὅτι καθέλει τὸ θυσιαστήριον κατέσκαψεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ
αὐτῷ. Καὶ ὀκάλεσεν αὐτὸν τῇ τοῦ. Καὶ ὄκαλεσεν αὐτὸν σὺ τῇ
ἡμέρᾳ ὥκειν^h Ιεροβάσαλ, λέγων ἡμέρᾳ ὥκειν δικαιοστίειον τὸν Βάσαλ,
δικαιόεσθαι σὺ αὐτῷ ὁ Βάσαλ, ὅτι ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσιαστήριον
καθηρέπει τὸ θυσιαστήριον αὐτῷ. αὐτοῖς.

V. 15, 16, 19. R. Καὶ εἶπε Α. Καὶ εἶπεν Μανώλης τῷ τοῦ
Μανώλης ψόφῳ ⁱ ἀγγέλοις Κυρίᾳ^j ἀγγέλοις Κυρίᾳ^k Βιασώμεθα δὲ σε,
Κατοχώμεν^l ὡδὲ σε, γε ποῖον- καὶ ποῖον μεν οὐαντίου σὸν ἔερφον
μετ ἐντοπίον σὸν ἔερφον αὐτῷ. Καὶ αἰχάλ. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγγέλος Κυ-
ρίας ὁ ἀγγέλος Κυρίας πρὸς Μα- εἴου ψόφος Μανώλης ἐδι βιάση με,
νωέ· εἰτι κατάσχεις, γε φάγομεν οὐ φάγομεν τὴν ἀρταν σου καὶ
ἄπο τῆς ἀρταν σὸν γε εὖ ποιήσοις ἐδι ποιήσοις ὀλοκαυτόμα, Κυρίω
ολοκαυτόμα, τῷ Κυρίῳ ἀνοίσεις ἀνοίσεις αὐτῷ. . . . Καὶ ἐλαβεν
αὐτό. . . Καὶ εἶλε^m Μανώλης τῷ ερι- Μανώλης ⁿ ἔερφον τὴν αἰχάλ, καὶ
φοι τὴν αἰχάλ, γε τὰς θυσίας, γε τὰς θυσίας, γε ἀνηνεγκει^o ὅπι τὰς
ἀνηνεγκει^p τὴν τέτεραν τῷ Κυρίῳ, πέντεν τῷ Κυρίῳ, τῷ θαυματα-
κῷ διεχέσθαι^q ποῖον^r Ποιῶντα Κυρίῳ.

f. Hac quidem non omnia, ex parte tamen ita allegavit *Cyrillus Comment. in Osee cap. 10*, prope finem, ut patet, ipsius eadem verba in suo Codice habuisse, quae sunt in Romane, nisi quod illa recte *Iosas Patri Gedeonis*, non ipsi Gedeoni adscriperit. g *Cyrill. loco cit. ei Iosas isti*, δικαιοστία τοῖς καθιλότα αὐτοῖς. h *Cyrill. ibidem: Καττύδης Γερμῶν μεταποίησεν λογίου Ιεροβάσαλ, οὐ δικαιοστία τοῦ Βάσαλ.* i *Hac ipsa verba recitat iterum *Cyrillus libro 4. contra Julianum pag. 123.** k *Duae haec voces transpositae sunt in *Cyrillo.** l *Apud *Cyrillum, Καὶ τὰς θυσίας ἀνηνεγκει τῷ Κυρίῳ* int̄ τὸν μέτρον.* m *Tū ποῖον *Cyrill. Confer p. 25. nōt. f.**

Potro *Cyrillus Comment. in Osee cap. 9. p. 141. Caput 17.* à versu 6. usque ad ultimum verbatim allegavit; cuius pericopæ magnam partem cum pag. 31. seq. tam ex

Rom. quād *Alex.* Codice descriptam dederim, atque cūm
hoc *Theodoretum* ac *Hexapla*rem *Origenis* Editionem juxta
MS. Voss. consentire ostenderim, hīc *Romanum* solum tex-
tum exhibebo, ac parumper discrepantes *Cyrilli* lectiones
subnotabo, ut pateat illum eodem, nempe *Hesychiano*,
exemplari usum esse.

Cap. XVII.

V. 6. R. Ev. δὲ τοῦ ιμέρους ἔκειναις ὡς ἐν βασιλεὺς οὐ Ισ-
ραήλ ἀπὸ τὸ εἰδὲς οὐ ὄφελμοῖς αὐτῷ ἐποίει. 7. Καὶ ἐγενέτη
νεανίας ὡς Βιθλεὲμ μήτη Ιούδα, ύπερ αὐτὸς Λευίτης, ύπερ δὲ τοῦ πρόκτου
ἔκει. 8. Καὶ ἐπορεύεται ὁ ἀπὸ Διόποτε Βιθλεὲμ τῆς πόλεως Ιούδα πα-
τεροῦσαν οὐ φέρει εἴρη τόπῳ ύπερ οὐλαθεὶς ὅρος Εφραΐμ χαράς
οὔτε Μιχαία, τὴν παῖδαν ὁδὸν αὐτῷ. 9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχαίας
ποθεὶς ἑρχετο; ύπερ τοῦτος ἦτορ αὐτός. Λευίτης εὗμενος ὡς Βιθλεὲμ Ιούδα,
χαράς παρενόμουτος ταφεροῦσαν οὐ φέρει εἴρη τόπῳ. 10. Καὶ εἶπεν
αὐτῷ Μιχαίας χαράς μετ' ἐμοὶ, χαρά γίνεται μοι εἰς πατέρα χαρά εἰς
ιδεῖ, ύπερ ὥδος μάρτιου μέρους ἀρχείας εἰς ιμέρους, ύπερ σολίου ματίου,
ύπερ τοῦ τοῦτος ζωτικού στοι. 11. Καὶ ἐπορεύεται Λευίτης, ύπερ δὲ τοῦ πα-
τεροῦ τοῦτον τῷ αὐτῷ ύπερ εγενέτη οὐναίας αὐτῷ ὡς εἰς Διόποτε μῆνα
μέντος. 12. Καὶ ἐπλήρωσε Μιχαίας τὴν χρῆσιν τῷ Λευίτῳ, ύπερ
αὐτοῦ εἰς ιερά, ύπερ εγένετο οὐ τῷ οὖτε Μιχαίᾳ.

^a Hanc particulam, quā textus cum præcedentibus connectitur, *Cyrillus* ideo
omissile videtur, quod pericope allegata ab hoc ipso commate incipiat. ^b In *Cyrill.*
hic & paulo post excusum ^c s. & ^d *Mizraim.* ^e *Cyrill.* rectius: αὐτὸν Λευίτος οὐ μη
διέτασθαι. ^f *Cyrill.* μονομάχος. ^g *Cyrill.* παῖς αὐτῷ. ^h *Ezra* in *Cyrill.*
ⁱ Articulum omisit *Cyrill.*

Similiter Capitis 18, 19, & 20. historiam *Cyrillus* loco ci-
tato summatim perstringens, passim indicat, se exemplari
Romanae Editioni congruo usum esse. Sufficiat in uno
atque altero commate id monstrasse.

Cap. XVIII.

V. 1. R. ^γ Εν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἦτορ
ταῖς ἡ φυλὴ Δαὶν ἐγένετο εἰστῇ
χλιδεομάσια χετοκόσιη, ὅπις ὑπὸ^γ
σύνεπεσει αὐτῷ ἔστι τῆς ἡμέρας
σύκείναις σὸν μέσω φυλῶν [ψῆφον]
Ισραὴλ χλιδεομία.

Versu 2. ubi *Rom.* habet, καὶ πυλιαθησον αὐτῷ ἐκεῖ, in *Alex.* &
Voss. exstat καὶ καπιτωσον σκῆνη. Sed *Cyrillus* iterum *Rom.*
lectionem agnoscit, dum eandem historiam summatim
recensens ait: καὶ πυλιαθησον σκῆνη.

V. 14. R. ^γ Εγράψεις ὅπις σύκείναις τῶν οὐρανῶν
τῶν αἰκατά τύτα Εφράτ.

Cap. XIX.

V. 29. ubi Levita corpus defunctæ pellicis dicitur disse-
cuisse eis δωδεκα μερίδας, juxta MS. *Alex.* & *Voss.* sed ^{ης}
δωδεκα μέλη juxta *Rom.* Editionem, *Cyrillus* huic iterum
est consonus his verbis, pag. 136. A. οὐ δὲ διελῶν εἰς μέλη
τὰ σῶμα κ. τ. λ.

* In hoc versu *Cyrillus* loco cit. per omnia consentit cum *Rom.* nisi quod ^{ης}
præfigat verbo κατατίθεμεν, & vocem ἄρη omittat, Codici *Rom.* à Librario male
inseritam. y Sic quoque *Cyrillus* pag. 135. B. Vide supra p. 16. not. r.

Cum igitur *Alexandrini Presules* Seculi 4 & 5. post Chri-
stum natum, iisque soli, varios libri *Judicum* textus juxta
Rom. Codicis tenorem allegaverint, atque illos *Hesychii*
Editionem sive Revisionem LXX. Interpretum amplexos
esse constet, nullus dubitandi locus relictus videtur, quin
hujus exemplar dictus Codex exhibeat, ac proinde textus
in nova τῶν *. Editione ex illo minime sit exprimendus.

Quippe ex allatis exemplis Sole clarius elucet, quod *Hesychio*, vel quisquis alius Auctor statuatur, haud animus fuerit, dictam Interpretationem à mendis, quæ injuria temporum sive hominum irreperserant, repurgare, ac pristinæ puritati atque integritati restituere, sed hanc, ubi ab *Hebræo* textu, prout ipse eum tunc legebat, discrepare videbatur, eidem quacunque ratione adaptare, & insuper ubi Græca *Hebræis* congruebant, verba autem minus commoda, ut ipse quidem iudicabat, aut minus nota erant, nisi expunctis, alia pro libitu sustituere; adeo ut nova potius versio, quam LXX. Interpretum Editio sit dicenda. Quamobrem is merito vapulavit *Heronymo Praefati* in 4. Evangelia ad Damasum de illo pariter ac *Luciano*, (quem ejusdem vel similis culpæ reum alibi * ostendimus) scribenti: *Quibus utique nec in toto veteri Instrumento post LXX. Interpretes emendare quid licuit, nec in novo profuit emendaſſe, cum multarum gentium linguis Scriptura antè translata doceat falsa esse, que addita sunt.* Equidem si *Hesychius* manifestas solum primævi Interpretis hallucinationes correxisset, & ubi verba aliqua exciderant, ista addidisset una cum signis, quibus suæ vel emendationes vel interpolationes distinguui potuissent, non reprehensionem, sed laudem, perinde ut *Origenes*, meruisset. Verum cum saepius citra necessitatem non modo verba, sed & sensum immutaverit, inno subinde perverterit, propria sine discrimine subinferens interpretationem; omnes fere *Christi Ecclesie* Editionem ejus merito respuerant, nec nobis integrum vel consultum videtur, eandem sequi. Tenenda potius antiqua, quæ LXX. Interpretum dicitur, versio, quam non modo plurimorum S. Patrum ante laudatorum ac Catholicae Ecclesiæ anchoritas, sed & ipsius N. Test. phrasis eidem congrua confirmat. Quemadmodum enim *Judicij 13. 4.* *Angeli matui Samsonem mox in utero habituræ ait:* *Mū nūs oīn̄, kākōv̄sēḡ,* (non, ut *Rom. Edit.* habet, *καὶ μέρισμα*) ita & *Lxx. 13. 5.*

* Differit de multis, LXX. Interpretum versioni post *Origenis* etiam illatis, c. 1. 1.
sqqnd

Gabriel

Gabriel Archangelus Parenti S. Joannis Baptista dixit: οὐρανοὶ τινὲς εἰς μήτηρν. Atque eodem etiam capite vers. 8. & 23. ubi Rom. habet, οὐρανοῖσιν ἡμᾶς, ac ἐδεῖχεν ἡμῖν. (γένε
μαρτυρία, Alex. vero Φωλικοῖς ἡμᾶς, & Φωλικοῖς ἡμᾶς μάρτυρες) huic Codici phrasis N.T. iterum congruit; siquidem verbum Φωλικοῖς docere vel notum facere significat Ephes. 3. 9. Εἰ Φωλικοῖς πάντες, τις ἡ νομονοματικὴ κ. τ. λ.

Jam Tibi, VIR DOCTISSIME, judicandum relinquo, quam procul à vero absint omnes fere apices verborum Isaaci Vossii in Præfatione ad Lectorem, Appendi ad librum de LXX. Interpretibus præfixa, longe post medium: Quod Hesychii & Luciani Martyris Editiones attinet, illæ non sunt accensendæ novis versionibus; hi enim in eo potissimum allaborarunt, ut versionem LXX. Interpretum, quantum fieri posset, à nœvis expurgarent, nihil interpolantes aut immutantes absque fide exemplarium. Cum utraque Editio etiamnum supersit, non est ut de eo ulterius dubitemus. Hesychianam Editionem exhibet exemplar Alexandrinum, quod in Anglia adseratur. Luciana vero etiamnum existat in multis Orientis Ecclesiis: hujus quoque exemplar habet Serenissimam Regina CHRISTINA. Quæ, quantum ad Lucianam Editionem, falsa esse, dicto loco monstravi; de Hesychiana autem ex iis, quæ hucusque ostendi, omnino liquet, eam pro nova versione habendam esse, cuius Auctor id ex instituto egerit, quod Vossius eum egisse negat; nec minus exinde patet, Alexandrino illam Codice quoad libram 70 dicum, de quo solo mihi jam est sermo, haud contineri. Vossio in hoc errore præivit Morinus in Epist. ad Patric. Junium, quæ est 54. inter Antiquitates Ecclesie Orientalis, ubi p. 279. de Codice Alex. universe scripsit: *Hesychiana videtur tua Editio.* Sed is longius adhuc à janua aberrat, dum ibidem p. 281. *Romana, inquit, est ex Origeniana descripta, quæ semper habita est sincerissima.* Atqui vice verâ Editio Romana, faltem ex parte, est Hesychiana, adeoque corruptissima; contra Alex. Codex ex Origeniano quoad plurimos V. T. libros est descriptus. Verum de his plura alias.

Missis igitur istis, ad methodum, quam in edendo, si Deo ita visum fuerit, Alex. Codice observabo, explicandam progredior. Et quidem textum verbatim atque ad literam, quoad fieri potest, debita accuratione exprimam; siquidem *satus est, locos, vel aliquo modo suspectos, quemadmodum habentur in Archetypo, relinquere, quam eos ex aliquo ingenio aut conjectura emendari, ut recte in Praefatione Romana τῶν ὁρῶν. Editionis dicitur; ac de ea ipsa quidem assertur, quod ne latum quidem unguem, ut aiunt, à Veteris MS. Codicis Vaticanani auctoritate discessum sit.* Quod tamen non semper præstatum, sed partim incuria Typothetarum aut Librariorum, partim horum temeritate, hinc inde peccatum esse constat, in ipsis etiam Prophetarum libris, *quos maxime in hoc exemplari, (uno excepto Daniele) puram Septuaginta Editionem respire ibidein affirmant. Sic, verbi gratia, in Prophetia Hosea, (quæ apud LXX. primum omnium obtinet locum, majoribus, qui dicuntur, Prophetis ultimo loco reservatis) cap. 3. vers. 3. in Edit. Rom. legitur: ἐδὲ μὴ γένη ἀρδεῖ ἵνεψ. Sed vox ἵνεψ à Vaticano Codice, perinde ut Hebreo, atque accuratis τῶν ὁρῶν exemplaribus abest, & addita, isti, quod ibi significatur, mysterio gentis Judaicæ, à vero Deo, ejus marito, ad tempus derelictæ, nec tamen fallorum Deorum cultui deditæ, haud ita apte respondet, prout Hieronymus animadvertisit, in Comment. ad hunc locum ita scribens: *Quodque jungitur in Editione vulgata: Neque eris alteris viro, alteri in Hebreico non habetur, sed simpliciter: Non eris viro. Si enim ponatur, alteri, subauditur, quod à suo habeatur viro; quando autem absolute dicitur: Non eris viro, intelligimus, quod nulli jungetur omnino, & absque coitu maritali fit. Mox cap. 4. v. 6. negativa particula μὴ ante ἵπατον est addita, quæ tamen in MS. Vatic. ut & Cyrillo Alex. non extat, neque in Hebreo est expressa, licet præfixum δι eam subinferat. Cap. 11. vers. 12. pro ἀντίστροφᾳ, sicuti cum Vatic. juxta Hebr. habent Complut. MSS. Serenissimæ Regine, Card. Barberini, Archiepiscopi Laudii, & Collegii Novi Oxon. Cyrillus Alex.**

& *Theodoreetus* excuderunt pluraliter, ἀσεῖας. Cap. 12. v. 12. præpositio ἐπι posteriori γνωστῇ in *Vatic.* perinde ut *Ald. Compl. Alex.* dictisque MSS. ac Patribus recte est præfixa, sed in Edit. *Rom.* male omissa. Contrà cap. 13. v. 2. vox νῦ ante ἀρχήν est inserta, cum tamen in MS. *Vatic.* ut & *Alex.* non sit exarata. Denique cap. 14. v. 1. pro ἡδίνησ, ut Edit. *Complut.* & omnes, quos vidi, MSS. Codices (excepto *Laudino*) cum ipso *Vatic.* habent, in *Rom.* atque *Ald.* mendose excusum ἡδίνησ· quod præcedentibus & sequentibus verbis haud respondet. Alia minoris momenti, quæ in eadem *Hosea* Prophetia occurrunt, prætereo, ac ex altera *Joelis*, quæ in *Hebreo* proxime sequitur, tria erratorum exempla tribus verbis subjungo. Nimirum cap. 2. v. 16. in *Rom.* Edit. male legitur μαζῷ, loco μαζῷ. v. 3. δῶσωι pro δῶσω· & cap. 3. v. 17. pronomen μς, post Σὺν ὅραι αγίῳ, deficit; in quibus omnibus tamen MS. Codex *Vatic.* bene habet: unde patet, dictam Editionem ex illo haud recte & fideliter per omnia esse expressam.

Atqui ne idem in nostra *Alexandrini Codicis* Editione contingat, sed hæc, quoad ejus fieri potest, exacta fit atque accurata, non modo diligenter cavebo, ne ullum ei vitium inferam, verum etiam operam dabo, ut omne propemodum, injuria temporum, vel hominum, sive Scribarum, sive Antiquariorum, uti vocari solent, ei jampriedem illatum, è medio tollam. Prius ut devitetur, ne litteram quidem mutabo, nisi moderna scribendi ratio id prorsus exegerit. Sic, verbi gratia pro ἐμμέσω, ἐγκαρπὶ, &c. posere ἐμσω, ἐκαρπὶ, ac λιμψομα, ἐλιμφθίω, in λιμψομα, ἐλιμφθίω mutare, nulla mihi erit religio, quia altera scriptura adeo obsoleta est, ut superstitionis videar, si eam licet aliquando rectior sit, observare, ac de novo introducere velim. Si autem viris doctis aliter visum fuerit, eorum monitis morem geram. De his tamen cæterisque ejusmodi in Præfatione Lectorem monebo; atque in aliis, quæ hunc minus turbare queant, licet jam inusitata esse coepint,

perint, (veluti in ἡ Φιλοπτυχῷ, ubi consonans sequitur) literam Codicis nostri omnino exprimam. Cæterum cum in illo verba nullis prope, aut non justis spatiis sint inter se distincta, ac insuper accentibus atque spiritibus careant (iis, quos recentior manus in prioribus *Geneseos* capitibus exaravit, exceptis) singulas voces recte à se invicem discernere, ac debitos accentus atque spiritus apponere annitar, ne per errorem in his commissum sensus sacrarum literarum obscuretur vel pervertatur; ut in *Rom.* cæterisque ῥοΐ. Editt. hinc inde factum observare licet. Sic 2. Reg. (Hebr. *Samuelis*) 14. 17. in *Rom.* aliisque inde excusis pluribus, ipsisque Bibliis Polyglottis *Waltoni*, verba mulieris ad Regem Davidem ita sunt expressa: εἰ ὅδη ὁ λόγος & Κυρία τε Βασιλεὺς εἰς θυσίας· Si jam sermo Domini mei Regis in sacrificia; sensu prorsus suspenso, siquidem nulla σωδόνιος sequitur. Sin autem prioribus vocibus alteri distinctis legatur, εἴη δὴ ὁ λόγος κ. τ. λ. Sit quæso sermo &c. textus perfectum habet sensum, qui *Hebræo* Λεγεται, ac alteri lectioni in *Ald. Compl. MS. Sereniss. Reginæ*, atque *Theodoreto*, Θυρῆτω δὴ, bene respondet. Similiter *Esaie* 61. 3. in *Rom. Ald.* pluribusque aliis duas voces καὶ αἱ γολὺ legimus, cum juxta *Hebr. Edit. Complut. MSS. Reg. Laud. Novi Collegii Oxon. Cyrill. Theodoreto*. in Comment. unica καὶ αἱ γολὺ sit ponenda. Sed & accentū male appositi insigne exemplum occurrit in ejusdem Prophetæ vaticinio contra Aegyptios cap. 19. v. 2. ubi tam in *Rom.* quam in *Ald.* & *Compl.* excuderunt: νόμος ὢντος νόμον unde nata Latina versio *Complut.* nec non *Flaminii Nobilii*: *Lex super (Complut. in) Legem.* Verum νόμος ἐπι νόμον poni debebat, uti colligitur ex *Hebr.* מֶלֶכְךָ, quod *Regnum* sive *Præfecturam* aliquius Regionis significat, & ex idiotismo Aegyptiorum, quorum regionem in triginta sex ditiones, νομίους (à νόμῳ distribuere) dictas, divitiam fuisse notum est; prout non modò *Cyrillus* in Comment. ad hunc locum, sed & *Epiphanius* observavit Hæres. 24. Basiliidianorum §. 1. ita scribens: ὅπερ ἀνταγωνιστὴ Ηρώις εὑρετικὸν πάτερνον νόμον

νομῶν πόλεως Αἰγυπτίακῶν, οἷον Τάνεως ἢ Μέμφεως, ἢ νομῆς τὸς Βε-
σσάριος, Αἰγυπτίακῶν τὸς αἴγιχωρον τὸ ποχύσον πόλεως οὐμαῖνεται. Confer
Bochartum lib. 4. Phaleg. c. 24. Porro Οσεα 4. 18. in Compl.
& Rom. perperam cum spiritu leni legitur: ἡρέπονε (Compl.
ἡρέπονεν) χανανᾶς. Quippe cum ἡρέπονεν nulla sit dictio,
ambiguum est, utrum mutato τ in θ, ἡρέθιον legendum
sit, quomodo Flaminius Nobilius secutus Hieronymum acce-
pit, in Latina versione ponens: Provocavit Chananaeos; an
potius spiritu aspero adhibito, ac Iota subscripto, ἡρέπονε,
Dilexit, amore prosecutus est, ut Ald. & Cyrill. in Comment.
ad hunc locum rectius habent. Sed & in commatibus,
periodis, versibusque distinguendis omnem adhibeo cu-
ram, ne in his Lectori offendiculum ponam; ut in Editt.
τῶν οἱ. hinc inde, præsertim in Prophetis, factum depre-
hendi, pluribusque exemplis rem probare possem, nisi
properarem ad delineandam methodum, quā in emen-
dandis vitiis, LXX. Interpretum versioni, & speciatim
Codici Alex. illatis, uti animus est.

Ubi vox aliqua unius atque alterius literæ mutatione,
adjectione, vel detractione corrupta fuerit, genuinam le-
ctionem in ipso textu minori charactere exprimam, ma-
jori autem mendoſam in margine apponam: ut ii, qui
illà contenti fuerint, non necesse habeant, oculos ad mar-
ginem convertere; qui vero & hanc scire velint, eam
facile videant. Sic Gen. 49. 20. ubi Codex noster male
habet τζοφλω, ex aliis excudi curabo τζ. φλω, litera ν mi-
nori inserta, & ο in majori forma ad marginem rejecta.
In eodem cap. v. 12. ubi in MS. Alex. perinde ut omnibus
quæ vidi, exemplaribus pluribusque Patribus legitur:
Χαροποὶ οἱ ὀΦταλμοὶ αἰτοῦ, auctoritate Justini M. in Dial.
cum Tryph. pag. 271. Archelai, Hippolyti, Cypriani, &c.
juxta Hebreum, in textu ponam χαροῦ in margine, τοῦ.
Idem quoque faciam, ubi duo vel tria verba simul in
mendo cubant, cui facilis mutatione medela adhiberi queat.
Sic Proverb. 19. 29. ubi omnes, qui mihi occurrerunt, Co-
dices una cum Alex. perperam habent: οἱ μαζονεῖ...
μαζονεῖ

πριμοῖς ὄμοίσις ἀφρού, ex Clemente Alex. lib. 2. Pædag. c. 30.
 p. 193. A. reponam: ἐπιμάζονται . . πριμοῖς ὄμοις ἀφρού, in
 margine autem οὐας & οὐη. Verum ubi singulæ voces in
 duabus vel tribus syllabis sunt vitiatæ, aut duo vel tria
 verba ita mutata, ut non adeo facile dicta methodo cor-
 rigi queant; tunc quidem mendosam lectionem in textu
 retinebo, accentibus tamen destitutam, & genuinam in mar-
 gine minoribus literis expressam dabo. Verbi gratia, in
 iisdem Proverbiorum c. 5. v. 3. textus ita erit excudendus: ἡ μέση
 καρδιῶν λατεῖνη τὸν Φάρυγγα, ut in omnibus, quos oculis usur-
 pavi, Codd. haud rectè legitur; sed margo genuinam
 lectionem, Hebreos consonam, nempe χιεν exhibebit ex mo-
 do laudati Clementis Alex. l. 3. Pædag. c. 11. p. 250. D. apud
 quem & l. 1. Strom. p. 283. ita reponere suadet mox se-
 quens verbum καλωσόντα. Similiter in laudato Genesio
 cap. 49. v. 10. ubi Codex noster cum pluribus aliis habet,
 τὰ δοκεῖνδια αυτῷ, hæc quidem verba loco non movebo;
 attamen in margine apponam, ὡδοντεῖ: quam genuinam
 esse τῶν. interpretationem, diserte testatur Justinus M. in
 Dial. cum Tryph. p. 348. seq. à pluribus inde Patribus alle-
 gatam; licet hodie in nullo, quod sciam, Genesios exem-
 plari legatur, excepto MS. Collegii Universitatis Oxon. cuius
 Liberum in proprio Musæo usum mihi pro inusitato erga
 me affectu commodavit dignissimus modo dicti Collegii
 Praefectus, D^r. Arthurus Charletus. Atque methodum
 hucusque explicatam, quam ego quidem satis commodam
 puto, in annexis ex Genesi Speciminiibus observavi; in tri-
 bus autem Jeremias Capitibus semper menda Codicis nostri,
 omissis accentibus, in textu expressi, & emendata verba
 integra in margine minoribus literis excusa apposui; ut si
 hæc ratio melior visa fuerit, eandem posthac sequar. Cæ-
 terum ista, quæ særissime in MS. Alex. occurunt vitia,
 verbi gratia, quæ permutatione vocalium atque diphthon-
 gorum ε, αι, αι, ει, η, ε, &c. sunt commissa, semel in Pro-
 legomenis recensebo, ne toties quoties Lectorem inter-
 turbem. Atque ibidem etiam loca, ubi vetustæ hæc mem-
 branæ

branæ violentas passæ sunt manus, ac ubi veteri Scripturæ nova est superinducta, fideliter indicabo. Denique cum Codex noster, perinde ut *Vaticanus*, haud puram quorundam librorum Versionem $\tau\bar{\nu}\sigma.$ exhibeat, sed ab *Hesychio*, uti videtur, nimium quantum interpolatam aut immutatam; istos quidem unæ cum cæteris exprimam, sed genuinos LXX. Interpretes eorundem librorum ex aliis MSS. membranis seorsim in lucem emittam.

Defectus in textu $\tau\bar{\nu}\sigma.$ quod attinet, jam olim *Origenes* eos, quos ipse deprehendit, ex *Theodotionis* aliorumve versionibus supplevit, horum verbis asterisco $\times$ notatis, ut à reliquis distingui possent. Idem ego istis in locis vel libris, quorum exemplaria cum iisdem supplementis ac signis mihi præsto sunt, debite faciam, & additamenta minori charactere expressa, atque $\times$ uno vel pluribus insignita, ut plurimum textui inseram, ut in adjunctis Specimini bus saepius à me factum est. Ubi vero negligentiâ Scribarum $\times$ non est exaratus, & tamen probabiles rationes (de quibus alibi egi) dictitant, hæc vel illa verba cum tali signo ab *Origene* addita fuisse, ibi insertis iisdem, $\times$ absque punctis ^a apponam; utpote quæ calamo facile appungi possunt, si quando accuratius exemplar certam de asterisco fidem fecerit. Quoniam autem construētio verborum vulgati textus quandoque additamenta ista non admittit, atque hæc subinde non defectus $\tau\bar{\nu}\sigma.$ supplent, sed meliorem aliorum interpretationem exhibit; istiusmodi potius ad marginem cum dictis signis $\times$ vel $\times$ apponam, & versionem minus rectam in textu uncis circumscribanⁱ *. Atqui cum ipse Codex *Alexandrinus* quædam *Adamantii* supplementa habeat, hæc majoribus, ut reliqua, literis excusa, itidem $\times$ notabo^b; vel si talia esse non certo constet, $\times$ præfigam, & additamentum istud duabus virgulis claudam, ut scilicet Lector noverit, ubi illud definat. Cæterum quæ post *Origenis* ætatem

^a Vide Gen. 2. 15, 21. & 3. 22. atque in Jerem. saepius. ^b Sic Jerem. 40. 9. 41. 1, 18, &c. Exemplum habes Gen. 2. 4.

tem in quibusdam exemplaribus, indeque in nostro etiam, vel in hoc solo, à Librariis negligenter aut temere omissa sunt, sive in eodem vetustate ita exesa, ut nullo modo legi queant, ea ex aliis deprompta, minori charactere, sine ullo signo addam.^a Deperdita denique integra folia aut partes foliorum quod spectat, hos quoque Codicis nostri defectus ope aliorum resarciam, sed majoribus literis prolixa ista additamenta exprimi curabo, ne varius sit Editionis nostræ in diversis partibus character. Attamen distinctionis ergo singulis ibi lineis tale signum^b apponam, & in Prolegomenis omnia loca, ubi membranæ nostræ adeo ingens passæ sunt damnum, designabo.

Progredior ad *Græca* versionis additamenta, quibus in *Hebreo* textu nil respondet, ab *Origene* idcirco obelo ~ transfixa, aut lemnisco ~ vel hypolemnisco ~ sive ~ notata.^c Atqui hæc signa, ubi in MSS. Codd. vel alibi reperero, eadem verbis in *Hebr.* Codice haud extantibus præfigam, ac in fine virgulas^d subnectam, ut pateat, quoisque additamentum procedat: prout in Speciminibus passim videre est, præsertim *Genes.* cap. 32. quod idcirco tribus prioribus subjunxi, quia primum est in MSS. *Vossii* membranis, suprà p. 28. memoratis, quæ dicta signa ubique satis accurate exhibent. Verum interpolationes, quæ post *Adamantii* ævum irrepisse videntur, & in recentioribus tantum Patribus, nec adeo multis Codicibus, aut in solo *Alex.* extant, aut si in pluribus reperiantur, sunt tam manifestè spuriæ vel alienæ, uncis [ ] includam^e. Atque his ita observatis, Editio nostra majori charactere Codicem *Alex.* accuratè exprimet; quæcumque autem minoribus excudentur literis, pro additamentis vel emendationibus meis erunt habenda. Ne autem ista in se con-

^a Sic *Gen.* 1. 30. 3. 20, 22. 32. 3, 11. & in *Zerem.* sèpius. ^b Horum signorum differentiam, quoad ejus fieri potest, explicabit Caput 2. Dissertationis 1. de *Vitis* versioni rōvō. ante *Origenis* etiā illatis, ac remedius ab ipso in *Hexaplorum* opere adhibitis, ubi hæc in lucem prodierit. Vide interim supra laudatum Doctissimi D. *Hodi* Tractatum lib. 4. cap. 2. 5. 11. ^c Inspice *Gen.* 1. 12, 14. & 3. 10, 14, 17. nec non *Zerem.* 40. 6, 19; 41. 5, 42. 8, 10.

fundantur,

fundantur, aut vitia textui inferantur, necesse fore video, (experienciâ in hoc ipso Scripto & Speciminiis annexis edoctus) ut singula folia post ultimam revisionem, priusquam prelo subjiciantur, cum laudato Codice de novo conferam; unde & istud tedium post alia plura devorare non detrectabo.

Transpositiones Capitum ne quempiam turbent, methodum in inscriptionibus trium *Jeremiac* Capitum ostensam observabo. Sin vero partes singulorum Capitum, aut commata varia ita sint transjecta, ut vitio medela adhiberi nequeat, sicut *Exodi* 37. usque ad 40. factum est; tunc Capita ista integra, juxta ordinem *Hebraic* Codicis ex aliis MSS. exemplaribus minori charactere in iisdem foliis expressa; attamen ducta linea intermedia, ab *Alexandrino* textu distincta sicutam.

De Annotationum mearum ratione atque consilio, ad finem properans, nihil addo; præsertim cum illa ex Speciminibus earum in 3. priora Capita *Geneseos*, hic subnexis satis eluceat; unde & alias plures in 32. *Geneseos* & tria *Jeremie* Capp. subjungere nolui. De eo tamen Lectorem facio certiorem, ne unicum quidem verbum minori charactere ibi additum esse, pro quo non certam MSS. Codd. vel Patrum fidem allegare queam: ex quibus etiam omnes emendationes petitæ sunt, demptis illis, quæ *Jerem.* 41. 5. in margine sunt appositæ. Quippe ex *adov* & *xabov* soli *Complutenses* excuderunt, non *Manuscriptorum*, uti videatur, Codicum auctoritate, sed conjectura nixi, licet certissima, quamque *Hebreum* verbum נָשׁ aperte confirmat. De altera autem emendatione, ἡ *Adōv*, pro ἡῶς *adov*, vide *Flaminii Nobilit Not.* ad hunc locum. Cæterum cum prior Annotationum Sectio, diversas ab *Alex.* lectiones *Hebreo* textui magis congruas recensens, præ aliis necessaria, ac in inferiori paginæ ora textui subjungenda quibusdam videatur, hanc in primo *Geneseos* Cap. ita exhibui; in duobus autem sequentibus ex aliorum mente aliter feci, plurimorum sententiam posthac securus.

De his omnibus Tuam, DOCTISSIME MILLI,
 sententiam, Tuaque sincerissima consilia ac eruditissima
 monita præ aliis effagito; utpote quibus me nunquam
 non profecisse candidè profiteor, ac in primis præsertim
 opusculis, quæ Advena hic loci edidi, me plurimum à
 Te adjutum esse bene memini, ingratissimus mortalium
 censendus, si unquam non meminero. Cæterum propo-
 situm opus meum dicta ratione exequar, si non melius
Alexandrino, licet omnium vetustissimo, exemplar integræ
 ſ. o. versionis aliunde mihi occurrerit, ſique Supremo Nu-
 mini placuerit, me ex itinere (quod in *Germaniam*, ſicut
 alias ob causas, ita & propter perlustrandos MSS. quosdam
LXX. Interpretum Codices, mihi eſt ſuscipiendo) ſal-
 yum atque incolumem in *Angliam* reducere, ac ea, quæ ad
 hocce institutum meum necessaria ſunt, benigne ſuppedi-
 tare. Evidem nunquam ſatis deprædicare poſſum ſingu-
 larem AUGUSTIſſIMÆ REGINÆ munificentiam,
 quâ mihi ſtipendium adeo amplum clementiſſime eſt lar-
 gita, ut non modo ex illo hic commode hucusque vivere,
 ac dicto operi ſedulo incumbere, ſed & partem inde haud
 exiguum parandæ ad hoc ſupelleſtili qualicunque impen-
 dere poſuerim; verum ad iſtud debitè perficiendum ſum-
 ptus æque ac labores requiruntur majores, quâm facile
 quispiaſ cogitaverit, atque illi ſaltem longe plures, quâm
 qui à mea tenuitate proſifici queant: unde hanc, perinde
 ut omnem, rem meam Divinæ Providentiaz committo.

Quicquid verd de mea Veteris Testamenti Editione
 fuit, de Tua Oraculorum Novi Fœderis, brevi in lucem
 proditura, Tibi, VIR CLARISSIME, & Ecclesiæ,
 orbique eruditio gratulor; ac omnia quæ vitam tuam red-
 dere queant proſperiorem, atque in his firmam præci-
 pue valetudinem, Tibi ex animo apprecoꝝ; ut non fo-
 lum huic operi ultimam manum feliciter imponere, ſed
 & aliꝝ poſthac eandem alacriter admovere, pluraque in
 Divini Nominis gloriā egregie elaborata edere poſſis.
 Vale, mihiꝝ & ſtudiis meis, ut facis, fave.

ANN O-

ANNOTATIONES

AD CAP. I.

GENESEOS.

SECTIO I. *Prestantiam Codicis Alex. præ
Excusis tñv o. ostendens.*

GENESEIS κέρτυς] In Edit. omnibus vox κέρτυς non est addita. Sed inscriptionem Codicis nostri confirmat *Theophilus Antioch.* lib. 2. ad Autolyc. p. 105. B. ubi hunc librum citans ait: οὐ βίβλος, οὐ Ἐπιφανεῖ Γένεσις κέρτυς & *Epiphanius de Mensuris & Ponderibus* p. 161. οὐ βίβλος τὸ κέρτυς μέσων nec non *Chalcidius*, in *Timaeum Platonis* p. 372. *Moyses non humana facundia, sed divina, ut ferunt, inspiratione vegetatus, in eo libro, qui de genitura mundi inscribitur* &c.

Vers. 2. Σκέτος] Επίκειτο à Librario, uti videtur, additum in *Ald.* quod & in *Basil.* Homil. 2. in Hexaem. legitur, uncis tamen inclusum. Similiter οὐ subjungit *Oxon. Gregorius Nyss.* in Hexaem. Tom. 1. p. 14. E. *Severianus Hom.* 1. in Hexaem. pag. 215. D. & 216. D. *Cyrillus Alex.* in Amos cap. 5. col. 617. *Procop.* in Comm. disertam hujus verbi mentionem faciens; prout tenebræ erant extat apud *August.* 1. de Gen. contra Manich. 3. lib. imperfecto de Gen. ad lit. cap. 4. & lib. 1. ejusdem argumenti cap. 1. & 7. *Ambros.* 1. in Hexaem. 8. Interpretēm *Orig.* Homil. 1. *Clement.* Recognit lib. 6. §. 7. *Tertull.* de Baptismo c. 3. Sed utrumque additamentum cum Cod. nostro recte juxta *Hebr.* omiserunt *Compl. Rom.* *Laud.* C. 88. *Theoph.* *Antioch.* lib. 2. pag. 89. A. *Clement.* Hom. 11. §. 22. *Tertull.* adversus *Hermog.* cap.

cap. 30. & 32. iterum iterumque, *Chrysost.* Homil. 3. pag. 19. A. *Theodoret.* Quæst. 6. *Philop.* lib. 1. de Mundi creatione cap. 5. &c.

Vers. 24. Γῆς κατὰ] *Compl.* cum *Laud.* C. 88. *Eustath.* in *Hexaem.* p. 32. *Chrysost.* Homil. 7. p. 67. C. *Ambros.* lib. 6. c. 12. multō auctiūs, γῆς χεῖ τὰ κτίση, Εὐάρτα τὰ εργάτα (*Eustath.* ἐποντα πτή) τῆς γῆς κατά. Atque ita etiam *Procop.* in *Comment.* Imo *Oxon.* & *Philop.* lib. 5. c. 10. habent, γῆς κατὰ γῆς, χεῖ τὰ κτίση κατά γῆς, χεῖ μάρτα τὰ εργάτα (*Oxon.* τεράποδα) τῆς γῆς κατά. Sed hæc ex versu seq. perperam inserta, juxta *Hebr.* & *Samar.* omittunt cum Cod. nostro, *Ald.* *Rom.* *Theoph.* p. 90. C. *Tertull.* adversus *Hermog.* cap. 22. *Orig.* Homil. 1. *Method.* apud *Epiphan.* Hæres. 64. §. 18. *Basil.* Hom. 8. ab initio, *August.* 1. de Gen. contra Manich. cap. 16. (quamvis lib. imperfecto de Gen. ad lit. c. 15. & lib. 3. ejusdem argumenti c. 11. addat, & pecora secundum genus) *Severian.* Hom. 4. p. 248. *Anastas.* lib. 6. in *Hexaem.*

V. 25. Κατὰ γέρον] Post κλήμη deest in *Compl.* Πάντων τῆς γῆς] Πάντων τῆς γῆς perperam *Compl.*

V. 29. Πάντων] Non est in *Ald.* *Compl.* *Tertull.* de Jejuniis cap. 4. *Theodoret.* Quæst. 37. *Philop.* lib. 6. c. 4. Sed juxta *Hebr.* & *Sam.* cum Cod. nostro agnoscunt *Rom.* *Oxon.* *Laud.* C. 88. *Theoph.* pag. 90. D. *Orig.* Hom. 1. & reliqui omnes.

SECTIO II. Varias lectiones aliorum Codicum, & Emendationes virarum doctorum minus probabiles recensens.

V. 2. Αόρατος] *Patricius Junius* in *Annotat.* ad MS. *Alex.* Tom. 6. Bibl. Polyglott. conjectit legendum αόρατο. Quæ vox, inquit, inter alia αμορφοι significat, & ad *Hebraicam veritatem* propius accedere videtur. Bene vero sibimet ipsi objecit fidem omnium exemplarium & unanimem universorum Patrum consensum, contra quem nihil ausu temerario mutandum agnoscit. Cui addo auctoritatem *Philonis Jud.* lib. de Mundi opificio pag. 6. A. dicentis, quod Deus fecerit αόρατον αόρατον, καὶ γένος αόρατον & *Josephi* lib. 1. *Antiq. Jud.* cap.

c. 2. ab initio, ubi de terra ait: πάτης τοῦ ὄψιν σὸν ἐρχόμενον, ἀλλὰ βαθέη μὲν προπομπήν σκότῳ ipsius denique Apostoli Hebr. 11. 3. sribentis, μὴ ἐν τῷ Φαινομένων τῷ βλεπόμενῳ γραμμέναι quibus verbis ad vocem ἀσφαττού alludere videtur, ut scite observavit *Isaacus Vossius* de Translatione LXX. Interpretum cap. 11. pag. 31. Cæterum licet vox ἀσφαττού propriè *invisibilem* significet, eadem tamen Mosis Interpretus usus, τὸ ἀμορφον, καὶ ανείδεον, καὶ αἰχματίσον αὐτῆς (τῆς ὑλῆς) ὡδὲ πτῶς εἰς φώνην, prout Excerpta Clementis Alex. ἐν τῷ Θεοδότῳ καὶ ανατολικῆς Διδασκαλίας p. 796. col. 2. B. sonant. Neque vox ἀσφαττού, *intempestivus*, *immaturus*, de re *informi* unquam usi sunt LXX. Interpretes; licet apud unum forte atque alterum profanum Scriptorem ita usurpata occurrat, quod res immaturæ perfecta plerumque careant formâ.

V. 4. *Idem*] *Eidem* in Editt. τῶν οἱ. & Patrum. Atque ita etiam in seqq. hujus Cap. versibus. Διεκάλυπτον οὐ Θεὸς] οὐ Θεὸς omittitur quidem à *Theoph.* p. 89. B. *Luciano à Rucumina* in Concil. Carthag. apud *Cyprian.* num. 43. *Ambros.* 1. in Hexaem. 9. *Mario Victorino Afro* de verbis Scripturæ: *Factum est vespere & mane dies unus*; habetur vero apud *Philonem* lib. quis rerum divinarum sit hæres pag. 503. C. lib. 2. de Somniis p. 576. E. *Orig.* Homil. 1. &c.

V. 7. οἱ λόγοι τοιάτοι] τοιάτοι *Oxon.* sicuti μοξ τοιάτοι omnes Codd. habent.

V. 9. Εἰς τὰς οὐναγωγὰς αὐτῶν] *Nobilius* notat, apud *August.* lib. imperfecto cap. 10. & 2. de Gen. ad lit. 11. ac 1. de Gen. contra Manich. 12. legi, *in congregationem unam* (sicuti paulò antè præcessit) itemque apud *Ambros.* l. 3. c. 2. & 3. quamvis cap. 5. sit in collectiones suas; quomodo *Orig.* Hom. 1. *Basil.* Hom. 4. *Chrysost.* Hom. 5. *Theodore.* Quæst. 12. habent, & *Clemens R.* se legisse indicat, Epist. 1. ad Corinth. §. 20. scribens: τὸ κῦτος τὸ ἀπέρις θαλασσῆς καὶ τὸ δημιουργῖαν αὐτὸς οὐσαθεὶς εἰς τὰς οὐναγωγὰς. Vid. Cl. Pearsoni Epistola Parænetica *Cantab.* τὸ οἱ. Edit. præfixa. Αὐτῶν] *Compl. αὐτῶν*.

V. 11. βλασπονίτω] *Cyrillus Hierosol.* Catech. 6. εἰχαριζότω atque ita *Epiphani.* adversus Hæref. lib. 3. Tom. 1. & *Orig.*

Interpres, producat. *Cyrill. Alex.* l. 5. in *Joan.* (repone l. 2. in cap. 5. *Joannis*, Tom. 4. p. 188. D.) εἰςεγκάτω, (sicuti mox v. 12. εἰςέγεγκεν) qui tamen lib. 2. contra Julian. vocem βλασφομίας retinet. *Jun.* in Not. ad MS. *Alex.* Verum *Basil.* Hom. 8. in Hexaem. p. 97. C. expresse notat dictum esse βλασφομίας, istud ita explicans: ὡς ἐπειδὴ τοῦτο πολέμει, αλλὰ οὐ μὴ ἔχει, καὶ ποιάθω. *Kalà φύσης ομοιότητα* Eis ομοιότηται καπά φύσης *Chrysost.* Homil. 5. p. 45. A. & *Theodore.* Quæst. 72. in *Exod.* Επὶ τῆς γῆς] Deest in *Theoph.* p. 89. D. *Tertull.* contra *Hermog.* c. 22. & 29. *Basil.* Homil. 5. p. 54. B. (quamvis p. 66. C. ea agnoscat) *Ambros.* l. 3. c. 6. *August.* 1. de Gen. contra Manich. 13. & lib. imperfect. c. 12. (qui tamen ea habet 2. de Gen. ad lit. 12.) *Severian.* Hom. 3. p. 231. D.

V. 12. Αὐτῷ] Deest in *Theoph.* loc. cit. *Kalà φύσης*] Kad' ομοιότητα *Laud.* C. 88. In similitudinem quoque *Tertull.* contra *Hermog.* c. 22.

V. 14. Φαῦλον τῆς γῆς] Ita etiam *Cotton.* & *vetustus Codex* in *Schol. Rom.* nec non *Athanas.* Orat. 2. contra Arian. Tom. 1. pag. 495. D. Illuminationem terræ quoque *Ambros.* l. 4. c. 2. sed c. 3. Illuminationem super terram, sicuti φαῦλον τῆς γῆς. *Ald. Rom. Laud.* C. 88. *Theoph.* loc. cit. *Basil.* Hom. 6. p. 69. C. & 70. A. *Eustathius Antioch.* in Hexaem. pag. 12. *Chrysost.* Homil. 6. p. 49. B. & 53. D. *Philop.* 6. de Creat. Mundi c. 10. & 14. Iva ωῶν εἰς φαῦλον εἴπει τὸ γῆς, *Cyri.* lib. 2. contra Julian. p. 49. Similiter ωῖς φαῦλον εἴπει τὸ γῆς, *Compl. Oxon. Precep.* (hic sine τῆς) *Euseb.* 7. Præpar. Evang. 11. & 11. 30. *Severian.* Homil. 3. p. 233. D. prout v. 15. & 17. omnia exemplaria sonant. Ut (vel sic ut) luceant super terram quoque *Orig.* Interpres Homil. 1. *August.* 1. de Gen. contra Manich. 14. lib. imperfecto cap. 12. ac 2. de Gen. ad lit. 13. & *Marius Victorinus Afer* de verbis Scripturæ, Factum est vespero & mane dies unus, circa med. Kai αλεξανδρίᾳ] Τὸν Αλεξανδρίαν *Ald. Compl.* ωῖς αλεξανδρίᾳ *Rom. Laud.* C. 88. *Theoph.* loc. cit. in Editt. (quamvis in MS. Bodl. 2040. sit καὶ Αλεξανδρίᾳ. ut in *Alex.*) *Mar. Vit.* ibidem. Τῆς αμερικῆς - τῆς νυκτὸς] *Oxon.* & *Paris.* - & noctis.

V. 15. Ω̄τι] Deest in *Theoph.* pag. 90. A. licet Edit.
Oxon. addat.

V. 20. Ψυχῶν ἡωῶν] Κατὰ γένος subjungunt *Euseb.* 7. *Præpar.* *Evang.* 11. pag. 318. A. *Basil.* *Hom.* 7. p. 86. C. 88. B. *Hom.* 8. p. 99. D. 100. A. secundum genus quoque *Ambros.* 1. 5. c. 12. secundum genus suum ibid. c. 1. Sed recte omittunt *Theoph.* pag. 90. B. *Orig.* in *Matth.* pag. 214. D. & in *Joan.* pag. 234. seq. *Method.* apud *Epiph.* *Hæres.* 64. §. 18. &c. οὐερανοῦ] κατὰ γένος iterum addunt *Procop.* *Euseb.* loc. cit. *Basil.* p. 86. C. *Ambros.* 1. 5. c. 12. & 22. licet hic c. 1. ille p. 99. D. 100. B. 109. B. non agnoscat.

V. 21. Τὰ ὑδάτα] Εὐ ταῖς θαλάσσαις ex vers. 22. male subnectit *Oxon.*

V. 22. Ηὐλόγησον] Εὐλόγησον hic & v. 28. Editt. τῶν σ'. &c. Εὐ ταῖς θαλάσσαις] Τὰ præfigunt *Clem.* *Angl.* & duo *Vatic.* Codd. apud *Canterum*, atque *Procop.* Similiter *Orig.* *Interpres Hom.* 1. quæ sunt in mari. Τὰ θαλάσσης autem *Theoph.* loc. cit. *Maris* quoque *August.* 1. de Gen. contra Manich. 15. lib. imperf. cap. 15. & 3. de Gen. ad lit. 13. Ast *Severianus Homil.* 4. p. 45. A. C. neutrum habet. πληθωρίων] Πληθωρίων *Theoph.* ibidem.

V. 24. Τερεάνδα] Κτήνη vel κτίων *Basil.* *Homil.* 8. pag. 109. C. & *Hom.* 9. p. 102. D. atque ex eo *Ambros.* lib. 6. cap. 3. qui tamen c. 2. habet quadrupedes, sicut & τερεάνδα *Basil.* *Homil.* 8. pag. 97. A. Τῆς] Εἰς τῆς *Chrysost.* *Homil.* 7. pag. 67. C.

V. 25. Καὶ τὰ κτήνη -- γένος αὐτῶν] Hæc occasione recurrentis γένος, vel repetiti καὶ, exciderunt in *Oxon.* Κατὰ γένος] Post επειδὴ τῆς γένος omissum à *Theoph.* p. 90. C. & in MS. Bodl. licet Edit. *Oxon.* habeat.

V. 26. Οἱ διός] Κύριος οἱ θεοὶ *Phil.* de Confus. ling. pag. 344. E. Τῶν κτίων] Τῶν θεοὺς *Diodor.* (apud *Theodore.* Quæst. 20.) & *Chrysost.* *Hom.* 10. p. 85. C. πάντων τῶν κτίων *Clem.* *Angl.* & *Method.* apud *Epiph.* *Hæres.* 64. §. 18. omnium pecorum, apud *August.* 3. de Gen. ad lit. 19. imo 1. de Gen. contra Manich. 17. junctum, omnium pecorum & ferarum.

Sed receptam lectionem confirmant *Justin.* Dial. cum Tryphone, pag. 285. *Theoph.* p. 90. D. &c. Τῶν ἐργατῶν] Τῶν abest à *Cotton.* Τῆς γῆς] Καὶ εὐχετὸς γτῶς perperam addit *Oxon.* eaque hoc loco inserenda existimavit *Procop.* ad cap. 2. vers. 3. ubi in quibusdam exemplaribus idem assumentum reperiisse videtur, ita scribens: ἐδει τοπονοματίσαι πάντας τοιούτους αὐτούς, καὶ τὰς ἑρήμας, ὡσαερ Πτή τοιούτους, καὶ γτῶς ἐπενεγκέντοι, καὶ εποιήσεν οἱ Θεοὶ τοὺς αὐτούς. Sed *Justin.* *Theoph.*, ac cæteri Patres id non agnoscantur.

V. 27. Αὐτὸν] Autem mendose in *Clementis Alex. Excerpt.* ἐκ τοῦ Θεοδότου pag. 792. col. 2. C. Αρσεν καὶ Θηλυ] Τὸ αρσεν καὶ τὴ θηλυ *Orig.* in *Matth.* p. 356. B.

V. 28. Καὶ πληθυσθεῖ] Et generate hic inserit *August.* i. de Gen. contra Manich. 19. sed non habet 3. de Gen. ad lit. 19. Πληθυσθεῖ] Πληθυσθεῖ. *Cotton.* ultimis literis vetustate exesis. Καὶ πάντων πάντων τῆς γῆς] *Orig.* Homil. 1. & omnium qua sunt super terram. Επὶ δὲ γῆς] *Clem.* *Angl.* addit: καὶ εἰδεν ὅπι καλον.

V. 29. Πάντες] Πᾶν *Theoph.* p. 90. D. Σπορίμοι] Σπορίμοι *Theodoret.* Quæst. 37. p. 33. B. & Quæst. 51. p. 42. D.

V. 30. Καὶ πάσι τοῖς πεπινοῖς δὲ βέβαιος] Occasione recurrentis καὶ omissa in *Oxon.* τῷ] Abest ab omnibus Codd. excepto nostro & *Clem.* *Angl.* Χλωρὸν] τοῦ δεδώκα addit *Theodoret.* Quæst. 37. sed omittit Quæst. 51.

V. 31. τα] Non est in *Oxon.* & *Theoph.* p. 91. A.

SECTIO III. Fragmenta Versionum Aquilæ, Theodotionis atque Symmachi exhibens.

V. 1. Εν δέκτῃ] Hieronymus in Tradit. Hebr. in Genes. Septuaginta Interpretes & Symmachus & Theodotio, in principio translulerunt; — quod Aquila interpretatur in capitulo. Gregor. Nyss. lib. in Hexaem. p. 7. B. Εν κεφαλαίῳ, ἀπὸ τῆς δέκτης, Ακύλας εἰδέδωκεν. * Integri versus interpretatio me-

Aquilam igitur intellige, cum apud Basil. Hom. 1. in Hexaem p. 1. legis: Εν αρχῇ εποιήσεις ὁπερι επερι τὸ ιρμονιαν, συφίσσειν τὸν σαδόντης, ειρηκαστο. εἰ κιφαλαίῳ εποιήσεις. Et apud Ambrosum, Basiliū compilatorem, lib. 1. in Hexaem. c. 4. Deinde

moratur in Paraphrasi Psalmi 3. à Corderio edita in Catena Patrum in Psalmos pag. 40. his verbis : οἱ ἑδομηκόντες εἰρήνασιν· τὸ δέχεται ἐπίνοεν ὁ Θεός τὸ ὄφελον καὶ τὸ γένος· δὲ Ἀκύλας· τὸ μεφαλαῖον ἐπίνοεν ὁ Θεός σὺν τῷ ὄφελῳ, καὶ τὸ γένος. Ubi pro τῷ οὐρανῷ legendum esse τὸ ὄφελον, ex Philoponi lib. 1. πρ. χωστομοιίας cap. 4. patet, ubi Aquilæ versionem ita recenset : τὸ μεφαλαῖον ἐκπονεῖ ὁ Θεός σὺν τῷ ὄφελῳ (insere ex laudato Paraphraſte, καὶ) σὺν τὸ γένος. Et Chalcidius in Timæum Platonis pag. 372. Ait Aquila : Caput verum condidit Deus cælum & terram. Quod autem differentiam inter ἐμηγενεῖν Paraphraſte, & ἐκπονεῖν Philoponi (Chalcidii, condidit) attinet, illud forte prior Aquilæ Editio, hoc posterior, Hebræum textum exacte exprimens, habuit. Quippe de hac Hieronymus Comment. in Ezech. 3. his testatur verbis : Aquilæ secunda Editio, quam Hebrei κατὰ αὐτοὺς nominant &c. Cæterum Symmachi versionem integrum dat Chalcidius in Timæum Platonis p. 372. Ab exordio condidit Deus cælum & terram.

V. 2. De priori hujus versū commate Gregor. Nyss. lib. in Hexaem. p. 13. C. φανερώτερον τὸ Διὸς τὸ Σύμμαχον καὶ Θεοδοτιῶν Θεοῦ καὶ Ακύλας γενέθησεν η̄ τοιάντη Διάνοια συγφυνίζεται· τὸ μὲν εἰπόμενον η̄ δὲ γῆ λέπιον καὶ αδιακεκτόν· δὲ τὸ επέρες, * κένωμα καὶ γέθεν· δὲ τὸ ἄλλα, εἴδεν καὶ γέθεν. Integri autem versū triplicem versionem exhibet Philoponus initio libri 2. Ακύλας· η̄ δὲ γῆ λέπιον κένωμα. Εἰ γέθεν, καὶ σκότος οὐτοὶ αερόσπιτον ἀβύσσος, καὶ πνεῦμα Θεοῦ Πτιφερόμυνον οὐτοὶ αερόσπιτον ὑδάτων. Θεοδοτίων· η̄ δὲ γῆ λέπιον κένωμα. Εἰ γέθεν, καὶ σκότος οὐτοὶ αερόσπιτον ἀβύσσος, καὶ πνεῦμα θεοῦ Πτιφερόμυνον οὐτοὶ αερόσπιτον δὲ γῆ λέπιον καὶ αδιακρίτον... καὶ πνεῦμα θεοῦ Πτιφερόμυνον οὐτοὶ αερόσπιτον ὑδάτων.

V. 3. Philop. lib. 2. c. 8. in fine : Ακύλας· καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Υἱόθεω Φῶς, καὶ ἐγένετο Φῶς. Θεοδοτίων ὄμοιος τοῖς ἑδομηκόντες. Σύμμαχος· καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἐξω Φῶς, Εἰ γένετο Φῶς.

nique alii dixerunt, τὸ μεφαλαῖον, quasi in capite, quod significatur in brevi & in exiguo momento summa operationis impleta.

* Severianus Homil. 2. εἰς τὸν προμοτεῖον p. 224. C. λέγεται δὲ Ἀκύλας η̄ δὲ γῆ τὸ πάντα μεφαλαῖον. Et Procop. ἡ Ακύλας οὐτοὶ τῷ αερόσπιτῷ, καὶ οὐτοὶ Chalcidius in Tim. Plat. loc. cit. Latino: Terra porro erat inanis & nihil.

V. 4. ιδεν] Σωτῆρεν Aquilam vertisse ex Latina versione Procopii notavit Patricius Junius ad hunc locum; sed in Græco textu non de verbo ιδεν, sed de omnibus operibus Hexaemeri dicitur: Ακύλας τὸ σὺν Φιλέτῳ περιστένει. Vide supra versu i. & infra vers. 16, 27. Διεχώρεον ὁ Θεός αὐτὰ μέσου τῷ Φωτίῳ καὶ αὐτὰ μέσου τῷ σκότῳ] Philop. lib. 2. c. 13. in fine: Ακύλας· καὶ διεχώρεον ὁ Θεός μεταξὺ τῷ Φωτίῳ καὶ μεταξὺ τῷ σκότῳ. ὃ τοῦ Σύμμαχος αὐτὶ τῷ διεχώρεον, διεξειλεν ἐφη.

V. 6. Philop. lib. 3. cap. 1. Ακύλας· καὶ εἰπεν ὁ Θεός· γῆγεν διήτω στρέψωμα ἐν μέσῳ τῶν οὐδάτων, καὶ ἐστιν ἀλεχωρίζον μεταξύ οὐδάτων εἰς οὐδάτω. Θεοδοτίῳ· καὶ εἰπεν ὁ Θεός· γενηθήτω στρέψωμα ἐν μέσῳ τῷ οὐδαίῳ. Καὶ εἶπεν ἀλεχωρίζον ανάμεσον οὐδαίος εἰς οὐδαία. Σύμμαχος· καὶ εἰπεν ὁ Θεός· γενηθήτω στρέψωμα ἐν μέσῳ οὐδάτων, καὶ ἐστιν ἀλεχωρίζον ἐν μέσῳ οὐδαίῳ. Καὶ εἰς οὐδαία.

V. 8. Philop. loc. cit. Ακύλας· καὶ σκάλεσεν ὁ Θεός τὰ στρεψώματα, οὐρανός. Θεοδοτίῳ· καὶ σκάλεσεν ὁ Θεός τὰ στρεψώματα οὐρανόν. Atque ita etiam Symmachus ibidem. Καὶ ιδεν ὁ Θεός ἐπικαλόν] Hæc in Aquila, Theodotionis ac Symmachi interpretationibus haud extitisse, testatur Hier. in Apologia pro libris contra Jovinianum prope finem, & Comm. in c. 1. Aggæi.

V. 9. Σωτῆρητω] Aquila & Symmachus, συγγρ. Schol. Edit. Rom. Εἰς σωτηριώτιον μιαν] Philop. initio libri 4. οἱ ἄλλοι τεσσάρες, ἀντὶ τῆς εἰπεῖν, εἰς σωτηριώτιον μιαν, εἰς τόπον ἔνα Φασί. Καὶ σωτήρητον τὸ οὐδαίον — η ἔπει] Hæc in trium Interpretum versionibus haud extitisse, Basilius verbis p. 2. not. f. c. tatis innuit, ac Philoponus quoque lib. 4. cap. 4. docet ita scribens: Μέχρις ότι καὶ εὑρίστητο εἴτε τοις, οἱ λοιποὶ ἢ τῶν ερμηνευότων εἰκδεδώκαστο τὸ ήτοι, σωτῆρητω (lege σωτήρητο) τὸ οὐδαίον τὸ οὐρανόν εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ἀφῆται η ἔπει, σὺ μόνοις εὐρύσκεται τοῖς εἰδομένοις.

V. 10. Philop. lib. 4. cap. 8. Ακύλας· καὶ σκάλεσεν ὁ Θεός τῇ ξηρᾷ, γῆ, καὶ τοῖς συγέμαστοι τῶν οὐδάτων, θάλασσα. ὅμοιως Θεοδοτίῳ Καὶ Σύμμαχῳ· καὶ σκάλεσεν ὁ Θεός τῇ ξηρᾳ, γῆ, τὰ δὲ συσήματα τοῦ οὐδατοῦ σκάλεσε θαλάσσας.

V. 12. Στέρος στέριστα καὶ οὐ θεός οὐ καθ' ὄμοιότητα] Aquila, στέριστον εἰς τὸ γενέθλιον αὐτῶν. Schol. Edit. Rom. Cæterum Nobilius

Nobilius not. f. ex Theodoreti Quæst. 51. affert versionem Aquilæ; verum ista ad versum 29. pertinet, ubi vide.

V. 16. Philop. lib. 4. c. 17. Τόποι τα φέσερον Ακύλας ποιεῖ καὶ Θεοδοτίων· ὁ μὲν (nempe Aquila) ὥτας εἰπών· καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸς δύο Φωστῆρας τὸς μεράλας, σὺν τῷ Φωστήρᾳ τὸν μέχαν εἰς ἔχοταν τὸν ἡμέραν, καὶ σὺν τὸν Φωστήρα μικρὸν εἰς ἔχοταν τὸν νυκτόν. Θεοδοτίων· καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸς δύο Φωστῆρας τὸς μεράλας, τῷ Φωστήρῳ τὸν μέχαν εἰς ἔχοταν τὸν ἡμέραν, καὶ τῷ Φωστήρᾳ τὸν μικρὸν εἰς ἔχοταν τὸν νυκτίν. — Τόποις καὶ ὁ Σύμμαχος συμφωνεῖ· τὸν Φωστήρα τὸν μείζων εἰς τὸ ὥγειαν τὸν ἡμέραν, τὸν δὲ Φωστήρα τὸν ἐλάσσων εἰς ἡγεμονίαν τὸν νυκτίν. Τὸ γὰρ ὥγειαν σαφηνίζων, εἰς τὸν ἡγεμονίαν, μετέλαβεν, ὅπερ παντὸν ἐστὶ τῇ ἔχοταν καὶ τῷ ἀρχεῖν, quod est V. 18.

V. 20. Philop. lib. 5. c. 6. Ακύλας ὥτας εἴρηκε· καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἐρπετὸν ψυχῆς ζώους, καὶ πεινὸν ἴπλαι μένον ἐπὶ τὸ γῆς, ἐπὶ ταύτων τὰς στρεώματα τὸν ἄρχοντα. Θεοδοτίων· καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· ἐξερψάτωσι τὰ ὕδατα ἐρπετὸν, ψυχὰς ζώους, ἐπεινὸν πετόμενον ἐπὶ τὸ γῆς κατὰ ταύτων στρεώματα τὸν ἄρχοντα. Σύμμαχος· Εἶπεν ὁ θεὸς· ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἐρπετὸν ψυχὴς ζώους, ἐπεινὸν πετόμενον ἐπὶ τὸ γῆς, κατὰ ταύτων στρεώματα τὸν ἄρχοντα.

V. 26. Philoponus ab initio libri 6. Ακύλας· καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· ποιήσωμεν ἄνθρωπον σὺν εἰκόνι ἡμῶν, καὶ καθ' ὄμοιόσιν ἡμῶν. Θεοδοτίων· καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· ποιήσωμεν ἄνθρωπον εἰς εἰκόνι ἡμῶν, ὃς ἐσ ὄμοιόσιν ἡμῶν. Σύμμαχος· καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· ποιήσωμεν ἄνθρωπον εἰς εἰκόνα ἡμῶν, καθ' ὄμοιόσιν ἡμῶν.

V. 27. Philop. lib. 6. c. 17. Ακύλας· καὶ ἐκήσεν ὁ θεὸς σὺν τῷ ἄνθρωπῳ σὺν εἰκόνι αὐτῷ, σὺν εἰκόνῃ θεοῦ ἐκποιεῖν αὐτὸς. Θεοδοτίων· καὶ ἐκήσεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον σὺν εἰκόνι αὐτῷ, σὺν εἰκόνῃ θεοῦ ἐκποιεῖν αὐτὸς· ἀρσενὶ γὰρ ἡγέλει ἐποίησεν αὐτὸς. Σύμμαχος· καὶ ἐκήσεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, σὺν εἰκόνῃ Διαφόρῳ ὄρθιον ὁ θεὸς ἐκποιεῖν αὐτὸν· ἀρσενὶ γὰρ ἡγέλει ἐκποιεῖν αὐτὸς.

a Philop. cap. 8. hæc recitans addit: κατ' εὐθεῖαν ἀμφότερος, οὐκ ἡ μετρι ἵπτηγ-
γόσις τοῦ ἀρτι, τὸ, ψυχὴς ζῶους. b Sed cap. 5. ejusdem libri Theodosianis versione-
m recensens, habet: σε ὄμοιόσιν ἡμῶν, sine ἀρ. c Καὶ καθ' ponit cap. 5. d Oc-
casione hujus verbi repetiti integrum comma hinc excidit, quod tamen ex seq.
cap. 18. quodammodo supplete licet, ubi habet, σε εἰκόνῃ θεοῦ ἐκποιεῖν αὐτὸν. e Ex
cap. 18. gerope αὐτὸν.

V. 28. *Philop.* in frontispicio libri 7. Ακύλας^a καὶ εὐλόγησεν αὐτὸς ὁ Θεός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Θεός^b αἰχάνεσθε καὶ τοληθιώεσθε, καὶ ταληρώσετε τὸν γένος, καὶ ὑποτίχατε αὐτὸν, καὶ ὑπηκρατήσετε ἐν ἵχθυΐ τῷ Δαλασητι, Εἴ ἐν πελεινῷ τῷ ψρενῷ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ κινημάτῳ ἐπὶ γῆς. Θεοδοτίων^c καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεός^d αἰχάνεσθε, καὶ τοληθιώεσθε, καὶ ταληρώσετε τὸν γένος, καὶ ὑποτίχατε αὐτὸν, Εἴ παρδεύετε ἐν τοῖς ἵχθυσι τῷ Δαλασητι, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς τῷ ψρενῷ, καὶ ἐν παντὶ ζώῳ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς. Σύμμαχος^e καὶ εὐλόγησεν αὐτὸς ὁ Θεός, εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ Θεός^f αἰχάνεσθε, καὶ τοληθιώεσθε, καὶ ταληρώσετε τὸν γένος, καὶ ὑποτίχατε αὐτῷ, καὶ χειροῦντε τὰς ἵχθυάς της Δαλασητι, Εἴ τὰ πετεινὰ τῷ ψρανοῦ, Εἴ τὰ ζῶα τὰ ἔρποντα ἐπὶ τῆς γῆς.

V. 29. & 30. *Philop.* lib. 7. c. 4. Ακύλας^a καὶ εἶπεν ὁ Θεός^b οὐδὲ δέδωκε υἱοῖν σύμπαντοι χλόην, ^cαπέρμαίνουσιν απέρματα ἐπὶ τοφάσιν πάσους^d τῆς γῆς, ὡς ὅτι αὐτῷ Ψυχὴ ζῶσι σὺν παντὶ λαχάνῳ χλόης εἰς Βρῶσιν. Θεοδοτίων^e καὶ εἶπεν ὁ Θεός^f οὐδὲ δέδωκε υἱοῖν τὸ πάντα χόρτον, απέρμαίνοντα απέρματα τῷ ἐπὶ τοφάσιν πάσους τῆς γῆς, καὶ τὸ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλον, απέρματα (*lege* απέρματον) απέρματα, υἱοῖν ἔσαι εἰς Βρῶσιν, Εἴ πᾶσι τοῖς θηρέοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πελεινοῖς τῷ ψρανοῦ, καὶ παντὶ ἔρπετῷ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ Ψυχὴν ζῶσι, τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς Βρῶσιν. Σύμμαχος^a καὶ εἶπεν ὁ Θεός^b δέδωκε υἱοῖν πάντα χόρτον, τὸν απέρματίζοντα απέρματα, τὸν ἐπὶ τοφάσιν πάσους τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον, ἐν ὧν εἰς καρπὸς ξύλου απέρματίζοντος απέρματα, υἱοῖν ἔσαι εἰς Βρῶσιν, πᾶσι τοῖς ζῶοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πελεινοῖς τοῦ ψρανοῦ, καὶ παντὶ κινημάτῳ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν ὧν εἰς Ψυχὴ ζῶσι, ^cπᾶν χλωρὸν χόρτα εἰς Βρῶσιν.

V. 31. *Philoponus* lib. 7. c. 7. Ακύλας^a καὶ εἶδεν ὁ Θεός σύμπαντα ὄντα ἐποίησε, Εἴ ιδὲ αἰχαθόν τοφόρα. Σύμμαχος^b καὶ εἶδεν ὁ Θεός πάντα ὄντα ἐποίησε, καὶ λεγαλά τοφόρα. *Theodotionis* versionem aut. ipse *Philoponus* consulto omisit, quod interpretationi τοῦ δ. esset consona; aut Librarius occasione διοιταλεύτε negligenter præteriit.

^a Hæc vox repetita surripuit Librario ista: καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Θεός. ^b Theodoreus Quæst. 5. 1. Τὸ δὲ αἴρεντον απέρματα, απέρματαν απέρματα εἰς Ακύλας ἤρμισεν. ^c Cum τῆς γῆς v. 30. iterum occurrat, negligens Librarius omnia intermedia omisit. ^d Proportionem postquam in versione τοῦ δ. que habet, καὶ πάντα χόρτα χλωρά, particulam καὶ superfluum esse notaverat, addit, ἐπιδιδίκτην καὶ Σύμμαχον χωρίς τοῦ καὶ.

ANNOTATIONES

AD C A P. II.

GENESEOS.

SECTIO I. *Diversas aliorum Codicum lectiones, & veterum Scriptorum allegationes textui Hebræo congruas recensens.*

Vers. 1. **K**αὶ σωτηρέαθησα — αὐτῶν] Philo lib. 1. Alleg. Legis pag. 40. καὶ ἐπιλεόθησα οἱ ὄρεοι, καὶ πάνους ὅραπαι αὐτῶν exakte juxta *Hebraeum*, si καὶ ἡ μὲν post ὄρεοι inseratur. Sed vulgatam lectionem cum reliquis Patribus habet *Irenaeus*, *Græcus* ac *Latinus*, lib. 5. cap. 28. ipseque *Philo* ibidem in Comment. voce κέσμῳ utitur.

Vers. 2. τῇ ἔκτῃ] τῇ εἰδόμην, *septimo*, juxta *Hebr.* habet *S. Barnabas* Epist. c. 15. licet mox alteram lectionem insinuare videatur. Atqui hinc orta, ni fallor, mentio *septem dierum, quibus Deus mundum fecit*, apud *Cypr.* 1. contra *Judaeos* 20. ac *Quæstio* 52. apud *Athanas.* Tom. 2. p. 280. Διὰ τὴν τῇ εἰδόμην πρέπει ὁ Θεὸς τὸ κήλιον ἐπίλεσσεν; Affererem itaque, *Librarium* pro τῇ εἰδόμην substituisse τῇ ἔκτῃ, quod dictu incommodum ei videretur, Deum opera sua perfecisse die *septimo*, quo nihil omnino creavit; nisi obstat *Codex Samar.* & versio *Syr.* diem *sextam* sonantes, nec non *Philo* pag. 41. in numerum *senarium* diserte commentatus, ac *Josephus*, qui 1. *Antiq. Jud.* 1. huc respiciens scribit: τὸν κόσμον ἐν ἑξ ταῖς πάνταις ἡμέραις Μαύους, καὶ πάντα τὰ τοῦ αὐτῷ Φησὶ γνέσθαι, τῇ δὲ εἰδόμην ἀναπαύσας, κ. τ. λ. Τὰ ἔργα αὐτοῦ,

ἀ ἐπίσησεν] Τὸ εργον αὐτὸς, ὁ ἐπίσησεν, juxta Hebr. & Sam. habet Philo p. 41. A. quanquam in Comment. posuerit εργα. Τῇ ἡμέρᾳ] Εν τῇ ἡμέρᾳ juxta Hebr. in Compl. fren. lib. 5. c. 28. Theoph. loc. cit. Orig. contra Cels. pag. 317. Chrysost. Hom. 10. pag. 100. bis, Theodoro apud Theodoret. Quæst. 21. August. 4. de Gen. ad lit. 1. 8, 10, 20. Anastas. lib. 7. in Hexaem. Philop. lib. 3. c. 2.

Vers. 4. Κύρῳ] Asteriscum ex Laud. A. 146. appositorum, ab Orig. additum exinde quoque colligo, quodd κύρῳ non extet apud Phil. de Mundi opif. pag. 29. Theoph. pag. 97. A. Clem. 6. Strom. p. 686. D. uti neque in Compl. Oxon. Laud. C. 88. Euseb. 7. Praepar. Evang. 11. p. 318. B. Chrysost. Homil. 12. pag. 114, 115, 116. Ambros. lib. 6. in Hexaem. cap. 8. August. 2. de Gen. contra Manich. 1. & lib. 5. de Gen. ad lit. c. 1, 2, 3. Confer notata ad vers. 8.

Vers. 5. Κύρως] Cum ✘ inserui ex Laud. A. 146. juxta Hebr. & Samar. idque sine hoc signo habet Compl. & Anastas. in Continuat. lib. 7.

Vers. 8. Κύρος] ✘ iterum præfixi auctoritate Anastasi, loco cit. τῷ Εξαπλᾶ σιχθέντα allegantis, & quia hanc vocem cum Ald. Rom. Ox. Laud. C. 88. omittunt Philo l. 1. Alleg. Leg. p. 47. D. & 48. A. de Plantatione Noe p. 218. E. de Confus. ling. pag. 329. B. Iren. lib. 5. cap. 5. pag. 405. (unde nescio, quid sibi velit Anastasius, provocans ad exemplaria Εἰρηναῖς καὶ φίλων, quasi in istis extiterit κύρος) Theoph. pag. 97. D. & Severian. Orat. 5. pag. 264. D. Neque eam agnoscit Itala versio, ut ex August. Locut. de Gen. 5. & lib. 6. de Gen. ad lit. c. 4. Ambros. de Paradiso c. 1. & Tertull. lib. contra Hermog. c. 3. colligitur, ubi hic insinuat, Deum non cognominatum esse Dominum ante ista verl. 15. verba: *Et accepit Dominus Deus hominem quem finxit.* Edv.] Ita hic, & v. 10. posui ex Compl. Iren. & Ambros. loc. cit. August. 2. de Gen. contra Manich. 1. & 8. de Gen. ad lit. 1, 3.

Vers. 9. ο Θεός ἐπι] Κύρῳ juxta Hebr. & Sam. præfigitur sæpius apud Anastas. in Continuat. lib. 7. & lib. 8. in Hexaem. Contrà ēπι non est in Hebr. Samar. Phil. p. 50. B. Theoph.

Theoph. cit. p. 97. D. (quamvis p. 101. B. bis additum sit)
Ambros. c. 2. idque quasi superfluum notatur apud *Procop.*
 τῷ παράδεισῷ τῷ παράδεισῷ juxta *Hebr.* rectius habent *Edit.*
 cum *Oxon. Laud.* C. 88. *Chrysost.* Homil. 13. pag. 131. seq.
Severian. Orat. 5. pag. 268. A. *Procop.* *Anastas.* *Ambros.* &
August. l. c. & 8. de Gen. ad lit. 4. *Theoph.* *Phil.* locis cit.
 (quamvis apud hunc de Migrat. Abrahæ pag. 393. E. ita,
 ut in nostro Cod. legatur) ipsoque S. Joanne Apocal. 2. 7.
 juxta quædam exemplaria. τῷ εἰδέναι -- πονηρῷ τῷ γνώσκειν
 καλὸν ē τονηρὸν exacte juxta *Hebr.* habet *Severian.* loco cit.

V. 10. Ποτὶς εἰν] Vocem τῷ respondentem *Hebræo* ἦ,
 præfixam habes in *Phil.* lib. 1. Alleg. Legis pag. 51. E. &
 52. B. quamvis non expressa legatur lib. 3. de Somniis
 pag. 1141. B. Εκεῖθεν] *Et inde* juxta *Hebr.* & *Sam.* habet
Ambros. de *Paradiso* c. 1. & 3. *August.* 8. de Gen. ad lit. 7.

V. 12. Καὶ] Abeat ab *Hebr.* *Samar.* *Compl.* *Phil.* p. 51. E.
 & 52. D. *Anastas.* in *Contin.* l. 7. *Ambros.* *ibid.* *August.* 2. de
 Gen. contra Manich. 1. licet 8. de Gen. ad lit. 7. habeat.

V. 17. Φάγεσθε - Φάγεσθε - ἀποθανεῖτε] Pro illo *Philo* p. 57. A.
 habet φάγου, pro isto una cum *Theodoret.* Qu. 38. φάγη, qui
 & pro hoc, δοθεῖν in singulari posuit. Sed vide infrā p. 76.

Vers. 19. Εν] Non est in *Hebr.* & *Euseb.* 11. *Præp.* Ev. 6.
 Vers. 21. Κύριος] Hanc vocem ex *Ald.* *Chrysost.* Homil.
 15. pag. 149. D. *Anastas.* in *Continuat.* lib. 7. & l. 9. juxta
Hebr. & *Samar.* inserui, eamque ab *Orig.* cum Χ additam
 conjicio, quia non extat apud *Phil.* 3. Alleg. Leg. p. 1091.
 A. & lib. quis rerum divinarum sit hæres p. 157. B. *Theoph.*
 pag. 98. C. uti nec apud *Chrysost.* Homil. cit. pag. 145. A. &
 148. B. *Isidor.* *Pelus.* lib. 1. Epist. 141. *Severian.* Hom. 5. εἰς
 ιωσημονίας p. 270. B. *Basil.* *Seleuc.* Orat. 2. in *Adam* p. 11. &c.

Vers. 23. οἶνῳ] Id in Cod. nostro deesse, perperam
 annotatum in *Bibliis Polyglot.* Nam in margine eâdem
 manu adscriptum est, ac textui inferendum puncto in-
 digitatur. Αὐτὸς] Non est in *Hebr.* *Theoph.* pag. 98. C.
Cyrill. in *Joël.* col. 459. *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1.
 quamvis in postrema *Paris.* addiderint suo.

Vers. 24. Τῇ γυναικὶ] Ita quoque *Ald. Method.* de Resurrect. pag. 428. & in *Sympos. Orat.* 3. pag. 77. *Epiph. Hæres.* 33. §. 9. & *Hær.* 48. §. 6. *Mulieri suae etiam Tertull.* de Virginibus velandis cap. 5. & de Anima c. 21. *uxori suae* itidem *Ambros.* & *August.* l. 2. de Gen. contra Manich. c. 1. & l. 9. de Gen. ad lit. c. 1, 2. Sed τέος τῷ γυναικα propius *Hebræo* habent *Compl. Rom. Cotton. Oxon. Laud.* C. 88. *Theoph.* loc. cit. D. *Chrysost.* p. 152. B. C. *Anastas.* lib. 10. ipseque *Philo* pag. 1096. licet in Comment. ponat τῇ γυναικί.

SECTIO II. Præstantiam Cod. Alex. præ Editt. ostendens.

Vers. 2. κατίπων] ο θεὸς additur in *Compl. Laud.* C. 88. S. *Barnabæ Epist. Lat.* cap. 15. *Iren.* Græco fragmento lib. 5. c. 28. *Ambros.* lib. 6. in *Hexaem.* cap. 8. *August.* 4. de Gen. ad lit. 1, 10, 20. Sed juxta *Hebr.* & *Samar.* cum *Alex.* omittunt *Ald. Rom. Oxon. Barnabas* Græc. loc. cit. *Phil.* 1. Alleg. Leg. p. 41. *Iren.* vetus Interpres loc. cit. *Theophil.* p. 91. A. *Chrysost.* Hom. 10. p. 100. B. *Procop. Philop.* lib. 7. cap. 13. in fine, *Anastas.* ab initio libri 7.

V. 4. Εὔρετε, ἡ ἡμέρα ἐμίνοντο] Ita cum nostro Cod. *Compl. Rom. Laud.* C. 88. *Phil.* de Mundi opif. pag. 29. B. *Clem. Alex.* lib. 6. pag. 686. D. *Chrysost.* Homil. 12. pag. 114. D. 116. D. 117. A. *Ambros.* l. c. *Procop. Anastas.* in *Continuat.* lib. 7. Sed *Ald. Oxon. Theophil.* p. 97. A. *Anastas.* ab initio *Continuat.* lib. 7. perperam: εὔρετο ἡμέρα, (*Ald. ἡ ἡμέρα*) ἢ (*Anastas. ἐτοῦ* ἢ) ἐπίνοια. Similiter *August.* 2. de Gen contra Manich. 1, 3. cum factus esset dies, quō fecit, & 5. de Gen. ad lit. 1. sæpius: cum factus esset dies, fecit.

V. 5. Γενέσια — ἀνατεῖλαι] Ανατεῖλαι — γενέσια ordine inverso *Ald.* & *Theophil.* in Edit. *Oxon.* pag. 117. sed in aliis Editt. ac MS. Bodlei. una cum cæteris Patribus Cod. nostro consonat. τῷ γῳ] Sic quoque *Hebr. Sam. Phil.* 1. Alleg. Leg. pag. 44. A. & E. p. 45. B. iterum iterumque, *Iren.* lib. 3. c. 31. *Theophil.* p. 97. B. *Athanaf.* Orat. 1. contra *Arian.* Tom. 1. p. 417. C. *Chrysost.* Hom. 12. sæpius, *August.* 5. de Gen. ad lit. 1, 6, 11. *Procop. Anastas.* in *Continuat.*

nuat. l. 7. Sed *Editt.* omnes cum *Oxon.* & *Laud.* C. 88. αὐτῶν
& *Ambros.* l. c. habet *eam*, *August.* 2. de Gen. contra Manich.
1. 4. in ea; quia hic versus paulo ante memoraverat τὸν γῆν.

V. 7. χρὴν λαβεῖν, ex glossmate Librarii *Ald. Compl.*
Oxon. *Laud.* C. 88. Sed & in priscis χρὴν λαβεῖν, vel καὶ εἰλα-
βειν χρῶν legitur, nempe apud *Phil.* de Mundi opif. p. 30.
Justin. *M.* Parænes. ad Græc. pag. 112. (quamvis in uno
MS. Cod. Reg. Galliæ desit) ac de Resurrectione carnis
Tom. 1. Spicil. Patr. Sec. 2. p. 187. *Iren.* lib. 3. c. 31. l. 4.
c. 37. l. 5. c. 14, 15. *Constit.* *Apostol.* lib. 5. c. 7. *Clem.* *Alex.*
Excerpt. ἐκ τῶν Θεοδότες &c. p. 797. col. 1. A. *Orig.* Hom. 1.
in Jerem. pag. 59. C. in Matth. p. 356. B. ac Dial. contra
Marcionitas pag. 106. & 107. iterum iterumque, *Method.*
apud *Epiphan.* Hæref. 64. §. 18. & 23. *Euseb.* Præpar. Evang.
lib. 7. c. 17. & lib. 11. c. 27. *Hilar.* in Psalm. 118. lit. 7oth,
Ambros. cit. l. 6. in Hexaem. c. 8. *Chrysost.* Hom. 12. & 13.
sæpiissime, *Severian.* Orat. 5. p. 263. D. & p. 264. A. *Ana-
stas.* in Continuat. lib. 7. sæpius, ac lib. 11. Verum juxta
Hebr. & *Samar.* omittunt *Alex.* cum *Rom.* *Theoph.* p. 97. C.
Tertull. de Resurrect. carnis cap. 5. aduersus Hermogenem
cap. 31. & lib. 1. contra Marc. cap. 24. *Cyrill.* Catech. 18.
pag. 265. *August.* 6. de Gen. ad lit. 1. & lib. 7. c. 1. ac l. 2.
de Gen. contra Manich. c. 1. *Philop.* lib. 3. c. 2. l. 4. c. 15.
lib. 6. c. 22. (quamvis cap. 21. addatur λαβεῖν) *Procop.* ad
vers. 27. c. 1. qui proinde in Comment. ad hunc locum,
verbum istud, quasi consulto, omissum esse annotat. Ipse
quoque *Philo* licet loco prius citato hoc additamentum
iterum iterumque repeatat, tamen lib. 1. Alleg. Leg. p. 45.
juxta *Hebr.* citat, χρῶν δὲ τὸ χρῶν, absque λαβεῖν.

V. 11. φησάντων] Ita quoque *Hebr.* *Theoph.* p. 97. D. *Epi-
phan.* Ancorat. §. 58. *Severian.* Orat. 5. p. 266. A. C. *Ana-
stas.* lib. 7. & 8. in Hexaem. Sed & *Philonem* ita legisse
patet, quia deducit à φάδεσθαι. In *Editt.* igitur & *Laud.*
C. 88. minus accurate φησάντων in *Oxon.* φησάντων. Similiter
εὐειλάτ in diphthongo melius in nostro Cod. quam in
Editt. & *Laud.* C. 88. εὐιλάτ.

V. 14. Πορεύομενος] Consonant *Hebr. Compl. Oxon. Laud.*
 C. 88. *Philo* pag. 52. E. *Theoph.* p. 98. A. *Epiphan.* loc. cit.
Anastas. in *Continuat. libri 7. & libro 8.* Similiter *Ambros.* de *Paradiso* c. 1. & *August. 2. de Gen. contra Manich.* 1.
 vadit. Sed *Ald. & Rom. τερπεδόνιον.* Οὐτός] Deest in
Ald. & Rom. cum habeant *Hebr. Sam. Compl. Oxon. Laud.* C.
 88. *Phil.* loc. cit. & p. 53. D.

V. 19. αὐτός] Sic juxta *Hebr.* cum *Cod. nostro Theoph.*
 pag. 98. B. *Euseb.* 11. *Præpar. Evang.* 6. p. 561. *August.* 9.
 de *Gen. ad lit.* 1. nec non *Philo*, in cuius lib. 3. *Alleg. Leg.* pag. 1089. quidem excuderunt αὐτόν, (uti Editt. τὸ
 sonant) sed ipse de *Mutat. Nominum* p. 1054. C. se αὐτόν
 legisse indicat, scribens: ταῦτα ὄνομα τὰ κληθέντας ἦν.

V. 22. Κύριος] Hoc in *Rom.* omissum, habent quoque *Ald. Compl. Oxon. Laud.* C. 88. *Theoph.* p. 98. C. *Euseb.* 12. *Præpar. Evang.* 12. *Chrysost.* *Hom.* 15. *sexies*, *Ambros.* de *Paradiso* c. 10. & 11. *August.* loc. cit. *Anastas.* lib. 9. bis.

V. 23. Αὐτή] Deest in *Ald. Rom.* ut & *Tertull.* de *Virginibus velandis* cap. 5. *de Anima* c. 21. *Method. de Resurrectione* pag. 284. ac in *Conviv.* x. *Virg. Orat.* 3. pag. 77. B. *Cyrill.* in *Joel. col.* 459. & lib. 3. *contra Julian.* pag. 78. *Ambros.* *August.* 1. c. & 2. *de Gen. contra Manich.* 1. &c. Sed cum *Cod. nostro agnoscent* *Hebr. Sam. Compl. Laud.* C. 88. *Severian.* *Orat.* 5. pag. 270. B. *Chrysost.* pag. 152. in
 textu (sed non in Comment.) *Epiphan.* *Hæref.* 33. §. 9.
 & *Hæref.* 48. §. 6. *Theoph.* loc. cit. quamvis ibi in exclusis
 exemplaribus præcedat vocem εἰληφθη, in MS. *Bodleiano*
 2040. autem rectius sequatur.

V. 24. Μηνίη αὐτῷ] Vocem αὐτῷ in Editt. omissam ha-
 bent quoque *Hebr. Sam. Oxon. Laud.* C. 88. *Theoph.* loc.
 cit. D. *Orig.* in *Matth.* p. 356. B. (quamvis in *Theoph.* ac
Orig. post μηνίη non legatur) *Method.* & *Epiphan.* locis cit.
Chrysost. pag. 152. B. (licet ibidem paulo antè desit) *Theo-*
doret. *Quæst.* 7. in lib. 2. *Regum*, *Anastas.* lib. 10. De
 hujus loci allegatione in *Novo Testamento* vide infrà
 Sect. 3.

SECTIO III. *Varias Lectiones minus rectas, vel non
necessarias recensens.*

Ver. 2. εἰ] Deest in *Iren.* lib. 5. cap. 28. ac *Phil.* lib. 2.
Alleg. Leg. pag. 41. in Comment. quamvis in textu extet.
Αἴτιον] *Anastas.* lib. 7. in Hexaem. Τίνα τῶν αὐλητῶν,
εἴπουσεν οἱ Θεοὶ τῆς γῆς, οὐκέχεσσιν. Αὔτοι] Deest in
Oxon. & *Iren.* loc. cit. juxta MS. *Kossii.* Habet vero cum
reliquis *Pbilo* loc. cit. & *Athanas.* Orat. 2. contra Arianos
pag. 523. C.

V. 3. ποιῶν] Deest in *Anastas.* lib. 7. in *Compl. Justin.*
Respons. 49. ad Orthodoxos, *Greg. Nyss.* de Anima. pag.
935. A. *Cyrysoft.* Homil. 10. in textu p. 100. C. sed in Com-
ment. pag. 101. A. cum reliquis μήναι. Cæterum hic sin-
quibusdam Codd. καὶ εἶναι στοιχεῖον, annexum fuisse, ex *Pri-
cop.* Comment. colligitur, cuius verba vide Sect. 2. An-
notat. ad cap. 1. v. 26.

V. 4. οὐεραροῦ καὶ γῆς] Horum loco apud *Clement.* Alex.
lib. 6. Strom. pag. 686. D. legitur, τὸ τούτον τοῦ, quae istis
subjuncta in Codice suo habuisse videtur; quemadmo-
dum *Euseb.* 7. *Præpar. Evang.* 31. p. 318. *Bailliox* post *tau-*
γην additum. *τὸ τούτον τοῦ* καὶ *τὸ πρæfixum* in
Laud. C. 88. *Cyrysoft.* Hom. 12. p. 114. D. sed τὸ insertum
pag. 115. D. & 116. C. & apud *Theoph.* p. 97. A. 8. s. 1. b.

V. 5. Εἴ τοι τὴν] Hæc excludit *Theoph.* loco cit. *Euseb.* I
Ερεχθίου *Oxon.* lib. *Circeon.* *Anastas.* in Continuat. libri 7.

V. 6. Εἴ τοι τὴν] Ita quoque cum reliquis *Phil.* de Prodigis
pag. 476. C. sed τὸ τοῦ. Idem de Mundi opificio pag.
29. D. & i. **Alleg.** Leg. p. 45. B. *Τὸ τοῦ posteriori loco.]*
Auctis *Phil.* pag. 29, sed duobus aliis locis consentit cum
cæteris.

V. 7. Επιλαστοῦ] Tunc finxit, in *August.* 2. de Gen. contra
Manich. i. sed & 8. de Gen. ad lit. c. 1. tunc recte omissum
Επιλαστοῦ *Justin.* Parænel. ad Græcos pag. 118. Feusti quoquel
Tertull. adversus Hermogenem c. 31. Sed *Sæterianus* pag.
263. B. expresse ait: Οὐκ ἡτοι ἀπλῶς, εἰμιντι, οὐδὲ τολεῖται.
.di. V

Πλάσις λέγεται ὅποι τὸ εὑπερπέντε, ὡς ὅταν τὸ θεωρικόν περισσώπου
εἴμαρτον, καλὸν ταλάσμα λέγεται. Οἱ ἀρθρωτοὶ] οἱ deest in *Compl.*
& *Chrysost.* Homil. 12. p. 121. sed extat Homil. 13. p. 127.
& 128. Ψυχὴν γῶνων] Ita quoque cum reliquis Method.
in Conviv. x. Virgin. Orat. 2. pag. 76. A. & Philo lib. 1.
Alleg. Legis p. 46. A. ac lib. 2. de Somniis p. 570. D. sed
Ψυχὴν γῶνις habet lib. 2. Alleg. Leg. p. 90. D. & lib. quod
deterius potiori insidiari soleat pag. 170. A. denique πόλει
γῶνις lib. quis rerum divinarum sit hæres p. 489. B. supplex

V. 9. Εξανέτελεν] Philo i. Alleg. Leg. pag. 50. B. εξαν-
τελεν. August. 6. de Gen. ad lit. 4. & 8. 3. ejecit.

V. 11. Exet. 4] ou deest in *Phil.* pag. 51. E. & 52. C. sed
habetur ibid. D. & p. 54. D. Cæterum ut pro eo perperam
est in *Ald. Oxon. Laud. C. 88. Theoph.* p. 97. D. 4] Deest
in *Theoph.* loc. cit.

V. 13. ο κυκλῶν πάσιν] Κυκλοῖ Theop. pag. 98. A. & Phil. p. 72. E. & 52. E. apud quem priori loco ~~minim~~ defidero, sed tamen posteriori reperio.

Vobis episcopatam] Emper. Octon. cum Severiano Orat. p. 28 ad B. Phil. lib. 12. Alleg. Leg. p. 42. D. & 58. D. qui ibidem in hoc verbum, tanquam ab inveter distinctum, commentatur, similiter fecit & severat in Augst. 9. de Gen. ad lit. 8. & 2. de Gen. contra Manich. 1. Tis. reg. 10. Deest in Atal. Phil. & Theophil. hoc cit. Dfg. Horn. r. In Jerem. p. 59. C. Iachanasi. Dial. si contra Macedonianos p. 542. D.
ene, uti Anagaf. lib. 9. dicitur Augst. locis eis. Sed sicut additum quinta Hebrei habent compl. Rom. Octon. David. E. 88. Sevieriam hoc cit. C. Chrysost. Horn. 1. p. aliquoties, ubi etiam pag. 137. C. diserte annotat. sed certus enim, ex iis coegerit dicitur, alia ergo est hinc καὶ τὸ τεῦφος, ita tunc ἡ τερβίλλην τοι, τοι ἀπόδειται εἰ μηδὲν οὐκέποιτο, οὐδὲν διαφένει. Atqui sequentia cap. 3. v. 23. & 24. omnes Codices una eundem P. lib. 12. Alleg. Leg. p. 38. D. & de Cherubim p. 108. A. ad dunt, αὐτὸς hic autem omnium puto, quod superius videtur, ipsa posse et gradus voluptatem connotante.

V. 16. Κύριον] Deest in *Theoph.* pag. 98. A. Sed cum reliquis agnoscit *Philo* lib. 1. Alleg. Legis pag. 57. A. atque pag. 58. A. B. expresse notat, utrumque nomen tam Κύριον quam διόνος hic positum esse, Βρώσις Φαγεῖται fine βρώσις extat in *Phil.* pag. 57. A. Sed pag. 58. C. habet Βρώσις Φαγεῖται, additumque: μή μέντος δέ Φαγεῖται, Φαγεῖται, αλλὰ καὶ Βρώσις. Φαγεῖται legitur apud *Epiphanius*. *Hærel.* 64. §. 22. *Edetis* apud *Tertullianus* de *Anima* cap. 38. Vereor etiani, ne *Irenæus* pluralem numerum in suo Cod. habuerit: quippe licet lib. 5. c. 23. optimus *Codex Voss.* habeat, *manducabis*, unde & in nostra Edit. ita excusum est; reliquorum tamen exemplarium verbum plurale, *manducabitis*, confirmant quæ *Irenæus* præcedenti cap. 20. scripsit, sic sonantia: *Ab omni erga ligno Paradisi escas manducabitis*, ait *Spiritus Dei*; *id est, ab omni Scriptura Dominica manducate*. Sed genuinæ lectionis *Hebreæ* Cod. congruat fidem faciunt cum plurimis aliis *Philo* cit. lib. 1. Allegor. Legis pag. 59. B. *Orig.* Comment. in *Hoseam*, *Philocal.* c. 8. *Ambrosius* lib. de *Paradiso* c. 5. *Augustinus* denique lib. 8. de *Gen.* ad lit. c. 17. animadvertisentes, singulari numero hic usum Mosen, cum tamen versu seq. in plurali loquatur. Solius *Philonis* verba appono: Εἴης μηχαίνει Δικαιοῦσθαι ὅτι μὴ πάντες ἔχουσι τὸν τελεόποιον εἰδέναι, γενικόντες ὅτι δὲ αὐτοὺς φέρεται πάντες τοὺς μηλοὺς πίνειν, ὃς πάλιν διελέγεται. Εκεῖ μὲν τούτοις Φαγεῖται, διότι πάντες Φαγεῖται εἰποῦσι δέ, καὶ Φαγεῖται. Εἰ δὲ διάφοροι Φαγεῖται, ὡχι Φαγεῖται καὶ δορθανεῖται, ὥχι δορθανεῖται. Similiter questionem proponit *Anastasius* lib. 9. in *Hexaem.* & semel habet Φαγεῖται unde patet alterum Φαγεῖται; quod itidem ιπτι legitur, *Librario*, non ipsi *Anastasio* adscribendum esse.

V. 17. Τὸν μαΐστην καλὸν καὶ παντὸν] Apud *Phil.* p. 57. A. νοῦ εἰδέναι γάρ τινας καλές καὶ πονηρές sed pag. 59. A. vulgatam lectionem habet *Hebreo* consonantem. οὐ Φαγεῖται οὐ Φαγεῖται *Theophil.* pag. 98. A. & *Athanasius* de *Incarnat.* verbi pag. 10. *Bijuxta quadam exemplaria.* Sed μὴ παντὸν Μονιμόν. 3. *Clement.* pag. 643. & *Clementina Epitome de Ge-*
limonH

stis Petri p. 76 r. Quam lectionem quoque *Tertull.* de Je-
juniis c. 3. indigitare videtur his verbis: *Acceperat Adam
a Deo legem non gustandi de arbore cognitionis boni & mali,
moriturus si gustasset.* Atqui ex his verbis etiam colligas
forte, ipsum verba hujus 17. versus non in in plurali, sed
singulari numero juxta *Hebr.* legisse, perinde ut ex *Philone*
& *Theodoreto* supra allegavimus. Verum receptam lectio-
nem cuncti Codd. & reliqui Patres omnes confirmant,
ipseque *Philo*, cuius verba praeced. pag. 75. allegavimus.
¶ autem] Hæc excludit *Philo* p. 57 A. sed ex autem ponit pag.
59. A. ταῦτα] Ita & *Theoph.* l. c. *Athanas.* Orat. 2. contra
Arianos p. 534. juxta quædam exemplaria, *Basilius* *Selec.*
Orat. 3. pag. 12. B. & 13. D. *Isidor.* *Pelus.* lib. 3. Epist. 252.
in titulo, sed in ipso Epistolæ textu φαγεῖ, uti cum *Edit.*
habent *Philo* pag. 59. C. *Method.* apud *Epiphani.* *Hæres.* 64.
§. 22. *Cyrill.* *Catech.* 13. *Chrysost.* *Hom.* 14. & *Serm.* 7. in
pag. 928. B. &c. Denique *Oxon.* cum *Procop.* & quibusdam
Gen. *Athanas.* Codd. φαγεῖ. Cumne in *Hesych.* *Philol.*

V. 18. Κατ' αὐτὸν] Κατ' αὐτὸν perperam *Oxon.* 2. olibet
V. 19. Θεος ἐμ] Θεος αὐθεντικόν male *Clementis* *Angl.* καὶ
πάντα τὰ πετενὰ & γέγρα] Destituit in *Laud.* C. 889. idem τὰ
καλέσαι αὐτῷ.] Non extant apud *Theoph.* pag. 98. B. Sed
Philo cum cæteris omnibus ea agnoscit lib. 3. Legis Alle-
gor. (qui secundus inscribi debebat) pag. 1089. B. εἰτε] Omittit *Oxon.* *Chrysost.* *Homil.* 14. pag. 142. & *Serm.* 3. in
Gen. p. 895. D. *Severian.* *Orat.* 5. p. 268. bis, *Anastas.* lib. 7.
Sed *Philo* & *Theoph.* locis cit. nee non *Euseb.* in *Prepar.*
Evang. & pag. 516. Alii cum *Compl.* habent φαδεις αὐτῷ] Autem
Clem. *Angl.* *Oxon.* *Laud.* C. 889. *Theoph.* pt. 8. *Chrysost.* *Sebini*
6. pag. 915. B. sed *Serm.* 3. p. 895. D. omittit. *Homil.* 14.
p. 242. A. B. autem posuit αὐτῷ. αὐτῷ] Autem *Oxon.* *Laud.*
C. 889. *Chrysost.* *Serm.* locis cit. sed *Hom.* 14. αὐτῷ φαγεῖ
τομεῖ.] Non habet *Severian.* dicto loco, sed sit male præ-
figit *Oxon.* ¶] In addit. *Euseb.* loco cit. Similitet horum
in *August.* 9. de *Gen.* addit. 3. & 2. de *Gen.* contra *Manichæi*
Y. 20. T. 224.] Tis. g̃is *Compl.* *Laud.* C. 889. & *Chrysost.*
Homil.

Homil. 14. p. 143. B. T̄w n̄] τῶν ἡρώων Editt. & MSS. omnes
 cum Patribus; quanquam Chrysostomus, qui Hom. 15. pag.
 145. A. 146. A. &c. itidem & posuit; οὐδετέποτε iterum ite-
 rumque appelleat. οὐχ εὐθέᾳ] οὐχ λο Euseb. 12. Præpar.
 Ev. 12. & August. 2. de Gen. contra Manich. 2. Opuscula] κατ αὐτὸν ex verbu 18. perperam addit Chrysost. Serm. 4. in
 Gen. p. 898. D. ac Amias. in Continuat. libri 7. & libro 9.
 V. 21. επ τῷ Αδάμ, τῷ ὑπάνθρωπῳ] επ αὐτὸν, καὶ οὐκ ποτε
 male Euseb. loc. cit. Ανεπαλήρωτος . . . αὐτῆς] Επεπαλήρωτος . . .
 αὐτῆς Theoph. loco cit. V. 22. οὐδεῖς] Deest in Alio. Sed reliqui omnes habent.
 V. 23. Αδάμ τόπον νῦν] οὐ Αδάμ τόπον οὐδὲ Οσσον. ad Nū P̄d
 excludit Tertull. de Virginibus velandis cap. 5. & de Ani-
 ma c. 21. Sed agnoscit Philo p. 1094. D. E. ubi inter alia
 expresse ait: Αἴτινοι οὐκέ Φίλοι, οὐδὲ οὐδὲ, νῦν, οὐδεποτέ. κ. τ. λ.
 Αὐτὸν καλούσθεντα] Αὐτὸν καλούσθεντα Philo pag. 1095. B. inquit
 επικαταγέγενεν Βρούσης πρόπτερον August. 9. de Gen. ad 410
 p. 829. Επειδὴ τοτε] Αντὶ τούτου Si Paulus Ep̄f̄s. 3. p. 139
 Chrysost. Homil. 17. pag. 152. B. bis. & Epiphan. Hæres. 33. §. 9.
 sed Hæres. 48. §. 6. Recepit et retinuit lectionem, quam &
 S. Evangelista Matthæus 19. 15. & Marcus 10. 47. agnoscunt.
 Autem per Priora quo omilla non modo a Phil. p. 1095. A.
 ac August. vle. lib. 6. c. 1. sed & S. Matthæo & Paulo (juxta
 quosdam Codices) secundum a Matto & Paolo juxta aliqua
 exemplaria) terram deest in David. C. 88. επικαταγέγενεν
 Phil. de Gigant. p. 293. A. sed §. (2) Legis Alleg. p. 1095. B.
 posuit επικαταγέγενεν quomodo & N. T. Scriptores citarunt.
 SECUNDUM fragmenta versionum Aquilæ Theodoreti
 Iustiniani munitionis, atque Symmachii exhibens. B. hunc
 dicitur V. 6. Theodoret. Quæst. 22. Αντὶ τούτων δὲ οὐδὲ
 οὐδὲ τίτελον τούτων γένεται, Εἰ τιτελον τούτων τινὰ τίτελον. At-
 que ita etiam Schol. Edit. Rom. habet, nisi quod in eo sit
 θεοτύπιον, οὐδὲ τίτελον γένεται. Οὐτοῦ τούτων τινὰ τίτελον
 οὐτοῦ τίτελον γένεται, nam in priori, quæ Οὐατον Πατ. 1338. prodit, exat-
 tare videtur, ut inveniatur lectionem prefob quin & Emperor 1326 & Helzeum
 γένεται ab Aquila redditum innotescat, ut à Druſio hic annotatum est.

V. 7. *Philip. lib. 6. cap. 21.* Ακύλας καὶ ἐπλοσε κύρῳ ὁ θεός σὺν τῷ αὐτῷ πάτερι, χάρι δέσποιντος χριστοῦ, ἐ συνέφυσην τὸ μυκτήρον αὐτῷ (sed seq. cap. 26. εἰς τὸ περίστωτον αὐτῷ) αναπνοεῖ γάρ τις, χαράσθητο ἀνθρώπος εἰς λύχνον γάρ τοι. Θεοδοτίῳ καὶ σύμμαχῳ· καὶ ἐπλοσε κύρῳ ὁ θεός τὸν Αδάμ χριστὸν τῷ τοῦ ἀδάμα, ἐ συνέβη τοι τὸ μυκτήρον αὐτῷ αναπνοεῖ γάρ τις, καὶ ἐγένετο Αδάμ ἀνθρώπος εἰς λύχνον γάρ τοι. *Theodoretus Quest. 39. in fine,* sive *Origenes ibi citatus*, ait, μυκτήρος λέγεται ωρὴ τῷ Ακύλᾳ καὶ σύμμαχῳ, ἡ περίστωτον τοῦτο τῆς ἐδαφίκης, τῷ πιστα- σμάτι, εἰς ὁ συνέφυσην ὁ θεός τοντού γάρ τις, τοι ποσοι ἀποτελεσθεισι.

V. 8. *Παραδεῖσον εἰς βόρειον Hieronymus in Tradit. Hebr. ad hæc verba ait. Symmachus translatis paradisum florentem. Graece, ni fallor, ἀνθετι, quod non modo floridum, sed & amatum, jucundum significat, ac proinde Hebreum ἕντε, appellative sumptum, ubi de horto est sermo, haud male exprimit. Sed hoc loco ἕντε est nomen proprium loci, in quo paradisus à Deo plantatus dicitur; uti præfixum ἔντε ostendit, & August. lib. de locis Hebraicis bene docet his verbis: Εἴ τοι τὸ θεῖον πρᾶγμα τοῦ οὐρανοῦ εἴμινεν τὸ δὲ τεῦφον. Imo ipse Moses aperte pro nomine loci accepit sequenti cap. 4. v. 19. ubi de Caino ait: καὶ ὥκησεν τὸν Ναϊδ κατέβαλλεν, sive ut in *Compl. rectius* legitur, Εδέν. Quapropter versio τοῦ οὐρανοῦ Εδέν, Symmachus interpre-tamento utique est preferenda. Confer celeberrimi Pearsoni Præfationem, Cantabrig. tunc Editioni præfixam pag. 4. seq. καὶ ἀναλογίαν Hieronymus ibidem: Quod sequitur, contra Orientem, in Hebreo Mikedem Εδέν scribitur, quod Aquila posuit, ἔντε δέκαν, & nos ab exordio possumus dicere. Symmachus vero, εἰς πέντε, & Theodotio, εἰς πέντε, quod εἰς πέντε non Orientem, sed Principium significat. Quippe sub voce πέντε subintelligi videtur, δέκαν, & sub πέντε similiter, πέντε, uti Drusius ad hunc locum ob-servavit.*

V. 15. *Εἰ τῷ πρᾶγματι τοῦ οὐρανοῦ]* Hieronymus in Tradit. Hebr. Septuaginta Eden interpretari sunt Voluptatem. Sym-machus vero, qui Paradisum paulo ante florentem transfor-lerat,

lerat, hic posuit, εν τῷ ὀδόστω τῆς ἀλοντος. Atqui loco ἀλοντος Drusius reponendum conjectit ἀλοντοντος, quia Lexicon Hesychii ἀλοντοντος exponit voce οὐδοντι. Sed adorata ibi legi debere, in recentiori Edit. recte est annotatum. Juxta alteram igitur Drusii conjecturam τῇ ἀλοντος pro ἀλοντος potius substituendum; rejicienda autem omnino Patricii Junii hariolatio, qui ut alias in emendandis locis corruptis infelix fuit, ita & hic perperam ἀλοντοντος vel ἀλοντοντος legendum annotavit; cum tamen Hieronymus loco citato paradisum florentem, & ὀδόστων τῇ ἀλοντος, tanquam diversas a se invicem interpretationes adduxerit.

V. 17. Η δὲ αὐτὴ ημέρα Φάγεθε...] Hieronymus iterum in Tradit. Melius interpretatus est Symmachus, dicens: Mortalis eris. Sed plenius Theodoreetus Quæst. 38. Σύριμα χρόνον ημέραν η δὲ αὐτὴ ημέρα Φάγην διέπει τὸ ζῆν, θυντόν. Atque ita etiam Schol. Edit. Romane. Cæterum cum LXX. habeant pluraliter, Φάγεθε & λαζαρεθε, Symmachus autem, Φάγη & θυντός εἰναι, hinc Ambro. de Paradiso cap. 5. ait: Symmachus utrumque singulariter dixit.

V. 21. ἔκπλοι] Anastasius lib. 9, in Hexaem. cuius dito Graeci Codices MSS. Habentur, alter in institutissima Bibliotheca Reverendi almodotti in CHRISTO Parisi, Domini JOANNIS, Episcopi Norvicensis, alter in Novo Collegio Oxoniensi, cuius Apographum penes me habeo. Aut τῇ σκηνήσεις οὐ μὴ τῶν ἐρμηνευτῶν καταθέσειν ἀλοντοντοντος, ἔτηνος ὑποτονος*. Atqui postremum ὑποτονος Thadotiani est adverbium siquidem de prioribus dubius Hieronymus in Tradit. Hebr. ait: Pro ectas, id est, mentis excessu, in Hebreo habetur Thardema תְּרִירָמָת, quod Aquila καταφεγγεῖν, Symmachus καρφον, id est, gravem & profundum soporem interpretati sunt.

V. 23. τὸν νῦν ὁστὸν] Procopius cuius MS. Codicem Græcum laudatus Præful pro singulari humanitate sua mihi

Tria hæc verba, μη ἂν εἰ πηδοῦν id annotem, tanquam gemina junguntur à Plutarcho in Antonio, ubi de Cleopatra variorum venenorum atque animalium venenorum experimentum faciente, pag. 949. E scribit: Μόνον τέλεστο τὸ δηγμα τοῦ αἰδίου ἄνδρος παραμόνος ή ταπείμονος πορτονού, Ε καλεφοργία οφελεῖται.

benignissime

benignissime commodavit, ad hunc locum ait: Σύμμαχες
καὶ Θεοδότιον αὐτὸν τῷ, νῦν, τῷ, ἀπόλετος, οἰκουμένων. Unde natum
procul dubio Scholion in Edit. Romana: Symmachus &
Theodotion: τόπῳ απόλετος εἰς τὴν οἰκουμένην. Alterum horum
etiam respexit Chrysostomus Serm. 6. in Genesim p. 915. D.
ubi in verbum νῦν commentans, ait: Οπερ σὺ καὶ επρο-
εργάσθως συνεργέστρον εἶσαι, τόπῳ απόλετος οἰκουμένης εἶσαι: νῦν μένον
γάντια τελεῖν εἰς αὐτὸς μάνες: μέλισσα τελεῖται σολετή οἰκουμένης εἶσαι, αλλὰ
εἰς αὐτοφέρειν. Hæc ille. Autem καὶ Εὐρώπη την Γαλιπάνην τοῦ αὐτοῦ
αὐτὸς εἶναι φησιν, αὐτὸν Hieron. in Tradit. Hebr. Non videtur in
Græco & in Latino sonare, cur Mulier appelletur, quia ex viro
sumpta sit, sed Etymologia in Hebreo sermone servatur. Vir
quippe vocatur Is. וָאֵשׂ mulier Issa וְאִשָּׁה. Rattle igitur ab
Is. וָאֵשׂ est appellata mulier Issa. Unde & Symmachus pul-
chre Etymologiam etiam in Græco voluit custodire, dicens: αὐτὴν
καὶ γεννητὴν παντοῖς, οἷς εἰς τὴν γῆν πατέρας εἴναι οἴενται, αὐτὸν quod nos
Latine possumus dicere: Hæc vocabitur* Virago, quia ex
viro sumpta est. Porro Theodotio aliam Etymologiam suspi-
catus est, dicens: Hæc vocabitur Assumptio, quia ex varo
sumpta est. Potest quippe Issa secundum varietatem accen-
tus & Assumptio intelligi. Cæterum hanc Theodotonis
Etymologiam tanquam nimis longe periculam merito reji-
cit Drusius, sed minus recte διηγεῖται Græce scriptum fuisse
conjectat; melius autem Patricius Junius in Notis ad MS.,
Alex. προσληψία.

ad hunc locum annotat, quod melius adhibita fuisse ab Hieronymo
vix videtur. Siquidem Reginus ait: *Premium quod non nullum, utique nullum Villarum;*
unde adhuc sermonem *Kirzung de Virginea*,
in Tisabit. Hecpe. sic: *Procedit ad Apollinis x. 10.*
Illi pericolo papaverum T. perdentes *██████████* Adspicit x. 10.
Sed curius virgineas roros, hi sit, rigores & pectoralibus doloribus
interferuntur? Iust.

~~Er ist q. Holz und 2. 1802. 1. 185 q. minaretum und~~

ANNOTATIONES AD CAP. III. GENESEOS.

**SECTIO I. Diversarum aliorum Codicium lectiones, & veterum
Scriptorum allegationes, textui Hebreos congeruas sistens.**

Vers. 2. **T** [Aȳos.] Ita habent etiam *Compl. Laud. C. 88.*
Theoph. p. 98. D. Iren. lib. 5. c. 23. p. 435.

Severian. Hom. 6. p. 276. B. Basilius Seleuc.
Orat. 3. in Adam pag. 15. C. Anastas. lib. 10. in Hexaem.
Ambros. de Paradiso c. 121. August. 2. de Gen. contra Manich. i. Procopium quoque & Chrysost. ita legisse, ex Comment. patet; unde hujus Interpres Homil. 15. pag. 160. A.
recte; de omni ligno; sed in Græco, δένη καρπούς οὐκ εἰδει-
quomodo Ald. Rom. Oxon. August. 1. de Gen. ad lit. v. c. 1.
& 30. juxta Hebr. & Sam. sonant. Παράγεται] Sic iuxta
Hebr. reposui ex Ald. Rom. ac Itala versione, manducamus,
apud Iren. & Ambros. locis cit. atque edemus, in August. l. c.

Verf. 6. *Tu καπτε*] In Bibliis Polygl. annotatum, cⁿ m^u
καπτε, cum tamē nullum praepositionis vestigium in MS.
Alex. appareat, ut nec in Ald. Compl. Oxf. Laud. C. & B.
Basilij, Seleuc. Apag. 16. D. Anasṭaf. libr. 1. Sed Rom. cum
Theoph. pag. 99. A. & Clarysoft pag. 155. Et iuxta Hebr. ac
Samar. δια πρασιγνυται & Ambroſ. de Paradiso. cap. 13. ha-
bet, de fructu. Εφαρμοζεται εφαγεται Hebr. ac vetustus Codex
apud Nobil. nec non Anasṭaf. loc. cit. & August. de Gen.
contra Manich. I. manducari sed I. de Gen. addit. 3.
ederunt.

V. 7. οἱ ὄφελμοὶ τῶν δύο] Αὐτῶν τὸ δύο *Hebr. Oxon. αὐτῶν*
οἱ ὄφελμοὶ *Severian.* p. 281. C. & 282. C. *Chrysost.* p. 162. B.
163. C. 164. B. & *August.* locis cit. quamquam absque δύο.
quod tamen ille pag. 163. D. hic 11. de Gen. ad lit. itidem
agnoscunt.

V. 8. Εκρύπτων] *Εκρύψη* *Hebr. Sam. Phil.* 2. Alleg. Legis
pag. 60. D. (sed pag. 61. E. ἐκρύπτων) *Orig. Homil.* 16. in
Jerem. p. 153. D. quamvis ὡς εὐχῆς p. 71. pluralis legatur.

V. 9. Αδαμ] Obelum hīc apponendum vix dubito, quia
Adam abest ab *Hebr. Sam. Compl. Laud. C. 88. Phil. p. 69. E.*
70. B. ac de *Somniis* pag. 594. A. *Iren. lib. 5. c. 15.* prope
finem, *Orig. ὡς εὐχῆς* pag. 72. & *Dial. contra Marcion.*
pag. 27. seq. iterum iterumque; sed *Comment. in Matth.*
pag. 218. B. habetur, ut & apud *Theoph. p. 103. B. (licet*
p. 99. B. desit) *Tertull. 2. contra Marc. 25. & 4. 20. contra*
Praxeas cap. 6. adversus Psychicos c. 6. Athanas. Orat 3.
contra Arianos p. 599. B. Lucifer l. 1. pro Athanasio ab initio,
Hilar. in Psalm. 1. prope finem. Ambros. de Paradiso c. 14.
Epiphani. Ancor. 5. 38. Severian. Hom. 6. εἰς κρυπτίαν pag.
281. & 284. *Chrysost. Homil. 17. p. 173. bis, Procop. Græc.*
MS. Anastas. loc. cit. August. 2. de Gen. contra Manich. 1.
apud quem tamen 11. de Gen. ad lit. 1, 34. haud legitur.

V. 10. Αἴρω] Cum *Hebr.* ac *Samar.* omittunt *Compl.*
Laud. C. 88. Ambros. in frontispicio cap. 14. de *Paradiso*,
Lucifer loc. cit. *Ηεκατοώντος*] Hanc vocem ex v. 8. uti
videtur, insertam expunge auctoritate *Hebr. Sam. Oxon.*
Phil. pag. 70. E. Theoph. pag. 99. B. Lucifer. Ambros. August.
locis cit. quamvis apud hunc 11. de Gen. ad lit. 1. lega-
tur *deambulans.* Noster Codex mendose, *ηεκατοώντος*.

V. 11. Τέττα μήνα] *Hac Severian. p. 285. A. B. bis cum*
Hebr. omittit, licet paulo ante semel habeat.

V. 13. Κύριος] Deest non solum in *Ald. Compl. Laud.*
C. 88. Chrysost. Homil. 17. p. 177. C. Ambros. August. 2. de
Gen. contra Manich. 1. (apud quem tamen l. 11. de Gen.
ad lit. c. 1. & 25. habetur) sed & *Phil. p. 71. E. Theoph. p. 99. C.*
Lucif. l. c. ac proinde ab Origene cum X additum suspicor.

V. 14. Τῶν ὅμιλον] Has voculas extra tramitem lineæ minoribus literis, sed eâdem manu adscriptas non agnoscent *Hebr.* *Sam.* *Laud.* C. 88. *Phil.* pag. 72. E. 81. A. *Iren.* lib. 3. c. 35. *Cypr.* 2. *Teſt. contra Jud.* 9. *Chrysost.* p. 180. D. 181. C. *Severian.* p. 286. A. Τῶν σιδηρῶν καὶ] Hisce, quæ ab *Hebr.* ac *Sam.* absunt, sed apud *Phil.* pag. 73. A. 82. B. ac de *Migrat.* *Abrahami* p. 398. B. *Theoph.* loc. cit. *Pseudo-Ignatium Epist.* ad *Philipp.* 6. 11. *Lucif.* loc. cit. (excepto σ) leguntur, obelus ab *Orig.* præfixus videtur, idcirco forte omissis in *Chrysost.* pag. 179. B. quamvis pag. 180. D. addita sint. Καιλία] Σει subnectunt *Hebr.* *Samar.* *Oxon.* *Theoph.* *Lucifer* locis cit. *Ambroſ.* C. 15. *August.* 11. de Gen. ad lit. 1. & 36. *Chrysost.* pag. 180. quamvis p. 179. & 181. desit, sicut quoque apud *Phil.* dictis locis.

V. 15. Αὐτὸς] Αὐτὸς (nempe αὐτόματα) rectius *Theoph.* loc. cit. quomodo & *Vof.* de LXX. Interpr. cap. 1 r. legi vult, literam σιοccatione sequentis οὐ additam suspicatus. Τρέπονται — τρέπονται] Parum abest, quin τρέπονται — τρέπονται cum *Vof.* loc. cit. aut potius τρέπονται — τρέπονται (pro quo *Compl.* τρέπονται — τρέπονται) substituam, ac vulnerando vel laedendi, (sive calcando atterendore, sive mordendo aut pangendo) notionem, quam *Hebraicum* verbum *Job.* 9. 17. & *Psalm.* 138. 11. juxta LXX. habet, atque ipse *Spiritus S.* ad hunc locum alludens *Gen.* 49. 17. *Luc.* 10. 19. *Rom.* 16. 20. insinuat, hic quoque ab Interpretate expressam afferam; præsertim cum non modo *Chrysost.* *Procop.* *Anastas.* in explicatione significatiōnē *calcandi*, *conterendi*, *fauſionandi* attigerint, sed & *Cypr.* 2. *Teſt. contra Jud.* 9. hunc locum cum tali citaverit præfatione: *Hoc semen prædixerat Deus de maliere procedere, quod calcaret caput Diabolo.* Imo *Irenaeus* lib. 4. cap. 73. allegavit: *Ipſe tuum calcabit caput,* (licet sequens comma sonet: *Εἰ tu observabis calcaneum ejus*) mox subiungens de Christo: *calcans ejus caput,* μηνὸς αὐτὸς τὸν ωφαλὸν, quemadmodum in eo, *qui ante hunc est,* libro offendimus. Quippe lib. 3. cap. 38. de semine malieris ait: *qui morderetur planta, & potente calcare caput inimici;* de fer-

pentis autem semine : altera vero mordente & interpediente
 ingressus hominis, quodadusque venit semen prædestinatum cal-
 care caput ejus, quod fuit partus Mariæ &c. At vero præ-
 cedunt ibidem ista : *Inimicitiam posuit inter serpentem &*
mulparem & semen ejus, observantes invicem ; adeo ut utrum-
que sensum conjunxisse videatur : siquidem & lib. 5. c. 21.
legitur, calcans caput serpentis & tamē mox citatis ver-
bis. Ipse tuum observabit caput &c. sequitur ; Præconabatur
observans caput serpentis. Verū magis adhuc dubium me
reddit Onkelos Paraphrasis : Ipse recordabitur tibi, quod fe-
cisti ei à principio, & ipse observabit tibi in finem ; ex qua
colligitur, Hebreum ἡμῖν in servandi seu observandi, in-
star hostiarum insidiantium, significatione olim acceptum
fuisse ; (perinde ut Græcum ἡμένιον Ioan. 15. 20) ad quam
forte respiciens David, Psalm. 55. 6. cecinit : Τὸν μέγαν
μη Φυλάξσει Philonem Iud. quoque mentis legisse, ex Com-
ment. pag. 96. & lib. de Agricultura p. 203. Adiuet. vni
V. 16. Λύπης] Λύπη juxta Hebr. & Sarv. habet Theoph.
pag. 99. D. & Andren. Cret. Serm. de Humana vita & de
functis p. 231. D. in tristitia quoque Cypr. 3. Test. contra
Iud. 32. & de Habitū Virginum prope finem.
V. 17. Τέττας] Absunt ab Hebr. Sarv. Phil. pag.
102. Br. (quanquam degatur p. 40 q. C.) Severian. Orat. 61
ei⁹ lequemini pag. 290. A. Procop. hæcque ex versu vi. hic
inserta videntur. Φαῦλος] Φαῦλος (legi Φαῦλος) Oxon. iuxta
Hebr. 50 ays.] Hoc verbum, quod jam præcessit, expunge
*auctoritate Procop. Severian. loc. cit. Basil. in Regulis bre-
 vioribus, Respons. ad Interrog. 43. Tom. 21 pag. 699. Et*
(in quibus tamen dicitur curia male omisiuit). Antrof. in
frontispicio capituli 1. de Paradiso, 169. 3. Testimonia
contra Judæos 58. ac lib. de Bono Patientiae circa med. Au-
gust. 2. de Gen. contra Manich. 1. & 11. de Gen. ad lit. 11.
*& 38. denique in Locut. de Genesim numeri ubi ex accusa-
 tioribus Cod. ita recitat : Edisti de ligno, de quo præce-
 peram tibi, eo solo non edere ex eo, quanquam mox anim-
 adverat, in aliis additum, manducasti vel edisti.*
Λύπης]

Aύτη, rursus *Hebr.* *Sam.* *Phil.* p. 106. E. *Theoph.* *Andr.* *Cret.*
& *Cypr.* locis cit. *tristitia* apud *Ambros.* loco cit. & in ipso
cap. 15. *August.* de Gen. contra Manich. lib. 1. cap. 13. &
lib. 2. c. 1 superflue tamen addito utrobique, & *gemitu*.

V. 20. *Aύτη*] Hoc ex omnibus Codd. Patribusque adjecti.
V. 22. *Kύριος*] Una cum omnibus *Editt.* ac MSS. *Oxon.*
Laud. C. 88. omittunt *Phil.* de Confus. ling. pag. 244. E.
Just. M. *Dial.* pag. 285. D. & 359. A. *Method.* de Resur-
rectione (apud *Epiphanium Hæres.* 64. §. 24.) *Ambros.* in
fronte cap. 15. *August.* locis cit. ideoque ab *Origene* cum
asterisco insertum puto, ac inde additum in nostro Cod.
& *Chrysost.* Homil. 18. pag. 193. B. bis, atque *Anastas.* lib.
12. in Hexaem. pag. 4. *Aύτη*] Hanc etiam vocem, quæ
non modo in nostro exemplari, *Oxon.* *Laud.* C. 88. *Chrys-*
ost. Homil. 18. in Comment. pag. 193. D. & 194. D. *Ana-*
stas. lib. 12. in Hexaem. desideratur, sed & in *Method.* loc.
cit. ac veteri *Itala* versione apud *Tertull.* 2. contra Marc.
25. atque *August.* 11. de Gen. ad lit 40. deest, itidem ab
Adamantio cum ~~¶~~ adjectam conjicio, quam inde habent
Editt. cum *Procop.* *Ambros.* loco cit. *August.* 1. 11. de Gen.
ad lit. cap. 1. & lib. 2. de Gen. contra Manich. c. 1. Amo] Hanc præpositionem addere placuit, quia cum *Hebr.* &
Samar. omnes Codd. & Patres, excepto *Oxon.* *Method.* &
Anastas. dictis locis, eandem agnoscent.

V. 24. *Aύτη*] Abest ab *Hebr.* *Oxon.* *Phil.* de *Cherubim* p.
108. A. qui p. 109. E. & 111. C. excludit quoque, & *τέταρτην*.

SECTIO II. *Prerogativam Cod. Alex. præ excusis* *Exemplaribus ostendens.*

Vers. 2. *τῷ οὐρανῷ*] Deest in *Ald.* cum tamen omnes re-
liqui Codd. & Patres habeant.

Vers. 3. *Καπτός*] Ita juxta *Hebr.* habet quoque *Theoph.*
p. 98. D. Sed *Editt.* omnes cum *Cotton.* *Oxon.* *Laud.* C. 88.
atque *Anastas.* lib. 10. §. 24. Q. 1. B. 1. q. 21. moh. 10. v. 3.

V. 5. *εντός*] Sic etiam *Hebr.* *Cotton.* *Oxon.* *Theoph.* loco
cit. Sed a deest in *Editt.* *Laud.* C. 88. *Ambros.* de *Para-*
misiqnoi

diso cap. 13. *Chrysost.* Homil. 16. p. 155. A. & Serm. 7. in Genesin p. 920. *Severian.* Orat. 6. εἰς τοτμοτιὰν p. 276. C. & pag. 281. C. *Procop.* *Athanaf.* (vel quisquis est Auctor) Serm. in Assumptionem Domini Tom. 2. p. 462. D. denique *Anastas.* lib. 10.

V. 8. τὸ ξύλον] Hæc vox male omissa in *Ald.* & *Compl.* cum juxta *Hebr.* & *Sam.* eandem cum exemplari nostro habeant *Rom.* *Clementis Engl.* & 2. *Vatic.* Codices, *Theoph.* pag. 99. B. *Chrysost.* Homil. 17. p. 169. D. (quamvis pag. 171. C. haud extet) *Theodorus apud Theodoret.* Quæst. 28. *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. & 11. de Gen. ad lit. 1. & 33. *Procop.* *Anastas.* lib. 11.

V. 9. κύριος] Deest in *Ald.* nec non *Procop.* Græc. MS, (licet in Latina versione legatur *Dominus Deus*) & *Lucifero* lib. 1. pro Athanasio, ab initio. Sed cæteri cum Cod. nostro hanc vocem agnoscent.

V. 11. αὐτῷ] οὗτος perperam additur in *Ald.* *Rom.* *Anastas.* & *Lucif.* locis cit. Imo apud *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. legitur, *Dominus Deus.* Verum 11. de Gen. ad lit. 1. unà cum reliquis hoc additamentum exclusit.

V. 20. αὐτῷ] Deest in *Ald.* & *Rom.* Habent verò cum Cod. nostro *Hebr.* *Sam.* *Compl.* *Oxon.* *Laud.* C. 88. *Philo* lib. quis rerum divinarum sit Hæres p. 488. E. *Chrysost.* Homil. 18. p. 190. seq. *Procop.* *Anastas.* lib. 11. *August.* 11. de Gen. ad lit. 1.

V. 24. τὸν σπερμαδόν] Omittit *Ald.* Sed reliqui Codd. & Patres cum exemplari nostro id retinent.

SECTIO III. Varias lectiones aliorum Codicum & Patrum minus rectas vel non necessarias enumerans.

Verf. 1. φρονιμώτατος] Ita cum nostro Cod. omnes Editt. cum *Oxon.* *Laud.* C. 88. & *Phil.* 3. Alleg. Legis p. 1096. E. 1107. B. 1110. A. *Orig.* Homil. 17. in Jerem. pag. 159. E. *Chrysost.* Hom. 16. p. 157. B. D. *Severian.* Orat. 6. εἰς τοτμοτιὰν pag. 274. B. *Procop.* MS. Græc. (licet in Latino sit prudenter i;) *Pallad.* in *Histor.* Laus. c. 95. atque ita in Græco scriptum

scriptum ait *August.* in Locut. de Genesi num. 8. ubi proinde vertit, *prudentissimus*, quomodo etiam extat 11. de Gen. ad lit. 1. & 29. Sed 2. de Gen. contra Manich. 1. & 14. nec non apud *Ambros.* de Paradiso cap. 12. legitur *sapientior*, ex Græco Φρενιμάτης sicuti habent quidam Codd. in Schol. Edit. Rom. meinorati, *Cotton.* cum *Theoph.* lib. 2. ad *Autolyc.* pag. 98. D. atque *Euseb.* 12. Præpar. Evang. 14. Πάντων τῶν Ἰησίων] τῶν Ἰησίων πάντων *Chrysost.* Homil. 16. pag. 157. B. in textu, sed in Comment. cum reliquis consentit. Εἶπεν] τούτῳ addit *Severian.* p. 276. A. & *Athanasius* junior Quæst. 46. ad Antiochum. οὐ μὴ φαγῆτε] Μὴ φαγέτε *Severian.* loco cit. & *Athanas.* in Dict. ac Interpr. Parabol. S. Scripturæ Quæst. 73. (unde & Quæst. 46. ad Antiochum, quæ prorsus eadem est, vocula μὴ addi debet) nec non *Anastas.* l. 10. quamvis apud hunc & altera lectio bis reperiatur. τοῦτο δὲ γένεται] τοῦτο δέ τῷ παραδεῖσῷ *Compl. Oxon. Laud. C. 88.* *Basilius Seleuc.* Orat. 3. in Adam pag. 15. A. *Anastas.* lib. 10. Similiter *Ambros.* loco cit. *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. ac Interpres *Chrysostomi* pag. 157. B. & 158. B. *quod est in Paradiso.* Sed in Græco *Chrysost.* extat τοῦτο παραδεῖσός. quomodo & *Theoph.* loco cit. juxta *Hebr.* habet, & *Irenæus* lib. 5. c. 23. p. 435. cum *August.* 11. de Gen. ad lit. 1, 30. *paradisi.*

V. 2. τοῦτο παραδεῖσός] τοῦτο εἰν τῷ παραδεῖσῷ iterum *Laud. C. 88.* cum *Basilio Seleuc.* dicto loco C. Similiter *August.* locis cit. *quod est in paradiso.* Sed *Iren.* & *Ambros.* dictis locis recte *paradisi*, & *Theoph.* cum *Chrysost.* pag. 160. A. τοῦτο παραδεῖσός. φαγόμενα] φαγόμενα perperam *Compl. Theoph. Basili.* locis cit. & φαγώμενα in *Oxon. Laud. C. 88.* *Chrysost.* *Anastas.* locis cit. perinde ut in nostro Cod. in quo tamen posterior pars literæ ω est exesa, ut vix ejus vestigium appareat.

V. 3. οὐ] οὐ μὴ *Theoph.* φαγέσθι] φαγήτε *Laud. C. 88.* & *Orig.* in Matth. p. 403. A. φαγόθι *Chrysost.* p. 160. A. Sed *Oxon.* per errorem Scribæ, φαγώμενα. οὐδὲ μὴ] οὐδὲ δὲ μὴ *Laud. C. 88.* *Orig.* & *Anastas.* loc. cit. αὐγήθι αὐτῷ] *Tan-*
getis ex eo, iterum iterumque *Ambros.* cit. c. 12. de *Paradiso.*

V. 5. ο θεος] Deest in Oxon. & Procop. A.] Δ' αν Laud. C. 88. & Anastas. loc. cit. φαγωθει] Φαγητοι habent reliqua exemplaria cum Theoph. Chrysost. Homil. 16. pag. 155. A. & Serm. 7. in Gen. pag. 920. D. Severian. pag. 276. C. & 281. C. Procop. Anastas. loc. cit. Απ' αυτοις] Omissum in Procop. Τιμων] Ημων mendose Rom. Ex υμιν autem nata versio apud August. 11. de Gen. ad lit. 1. 30. vobis oculi; quanquam 2. de Gen. contra Manich. i. cum Ambros. de Paradiso cap. 13. habeat, oculi vestri.

V. 6. λαβονται] Ελασσεν Chrysost. Hom. 16. pag. 161. C. & 162. B. Sumpfit in August. 2. de Gen. contra Manich. i. Caeterum λαβονται η γυν in Compl. Laud. C. 88. & Ambros. in frontispicio cap. 12. quanquam cap. 13. mulier absit. Και τω] Deest ναι in Chrysost. pag. 162. B. (extat tamen pag. 163. C. D.) Ambros. loc. cit. August. 2. de Gen. contra Manich. i. & 11. de Gen. ad lit. 1. Μετ' αυτοις] Hæc desiderantur in Chrysost. Basil. Orat. 3. in Adamum pag. 16. D. Anastas. lib. 11. Sed μετ' αυτοις Oxon. μετ' εαυτοις Theoph. p. 99. D. τω μετ' αυτοις Epiphan. Ancor. §. 20. ΕΩαγον] Ambros. cap. 13. Manducaverunt ambo, voce δuo ex sequenti versu hoc translata.

V. 7. Εαυτοις] Αυτοις Compl. & Oxon. pro αυτοις.

V. 8. Τινι φωναι] Της φωνης reliqua exemplaria cum Theoph. loco cit. Chrysost. Homil. 17. p. 169. A. & D. Severian. p. 276. D. Anastas. lib. cit. Confer vers. 10. Προσωπιζει Κυριος] Kyries deest in Oxon. Theoph. & Anastas. locis cit. quanquam hic ibidem secunda vice verba ita citans, id addat. Δειλικον] Της πηχεος subjungit Anastas. loco cit.

V. 9. Αυτω] Omittit Oxon. Αδαμ] Αδαμ, Αδαμ, voce repetita habet Basilius Seleuc. loco cit. pag. 17. B. C. & Orat. 25. pag. 140. D. nec non Procop. MS. Græc. licet in Latina ejus versione ne semel quidem legatur. Sed rem evincit ejusdem Commentarii, ita sonans; Quod vero inclamando Deus vocem ingeminat, vehementiam desiderii indicat. Ad hunc modum David Absolonem occulum vocat, ejus nomen ingeminando. Sic Dominus lapsam corrigeus Martham, inquit: Martha, Martha &c.

V. 10.

V. 10. Εἰπεν] Αδαμ male additur in *Compl.* & *Ambros.*
in frontispicio capitinis 14. Τιού Φωκλό] Τῆς Φωκίης iterum
Editt. cum *Oxon.* *Laud.* C. 88. *Chrysost.* Hom. 17. p. 174. A.
Severian. Orat. 6. pag. 284. D. *Procop.* & *Anastas.* loc. cit.
Sed aliter *Theoph.* pag. 99. B. & *Basil.* pag. 17. V.
V. 11. Τίς αὐτήν είπεν] Τίς οὐτέ τινα, quater habet *Seve-*
rian. pag. 284. D. & 285. A.
V. 12. Ο Αδαμ] ο deest in *Compl.* *Laud.* C. 88. & *Theoph.* loco
cit. Εδώκας] Δεδώκας *Compl.* *Oxon.* Μετ' επις] Μετ' *Oxon.* *Theoph.*
Severian. p. 285. B. C. bis. Similiter mibi, apud *August.* 2.
de Gen. contra Manich. 1. Sed *mecum* una cum *Ambros.*
habet 11. de Gen. ad lit. 1. & c. 35. explicat: quam dedisti, ut
esset *mecum.* Atqui hanc lectionem *juxta Hebr.* cum *Cod.*
nostro cæterisque omnibus agnoscit *Philo* 2. *Alleg.* *Legis*
p. 71. A. sed *Anastas.* loco cit. utrumque: μοὶ μετ' επις.
V. 13. Ηγων] Desideratur apud *Iren.* lib. 3. cap. 35. &
Cypr. 2. *Testim.* contra *Judæos*, 9. 6] Deest in *Oxon.*
V. 14. Αμήν μαρτυρῶ τῷ κτισμῷ καὶ] Hæc occasione mox
recurrentium vocum, διὸ μαρτυρῶ, exciderunt apud *Theoph.*
allegata pag. 99. C. *Severian.* Orat. 6. p. 274. C. & 286. A.
Procop. nec non *Cyprian.* loco eit. quamvis in multis MSS.
addita reperiantur ista: ab omni pecore &. Cæterum in
Compl. ordo vocum μαρτυρῶ & ηγετῶ περ περαὶ commu-
tatus est. Ταῦ οὐτὶ τῆς γῆς] Quæ sunt super omnem terram,
Ambros. in textu, capiti 15. præfixo. Στήθεται] εξ deest
in *Compl.* *Laud.* C. 88. *Phil.* 2. *Allegor.* *Legis* pag. 73. A.
& 82pB. ac de *Migrat.* *Abrahæ* pag. 398. B. *Pseudo-Ignat.*
ad *Philipp.* 9. 11. *Theoph.* loco cit. *Chrysost.* Hom. 17. pag.
180. D. (qui duo tamen post τοῦτα addant) *Severian.* p.
286. A. *Procop.* *Græc.* *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1.
qui tamen 11. de Gen. ad lit. 1, 35. habet, super pectus tuum
& ventrem tuum; sicut & *Ambros.* cap. 15. de *Paradiso* ite-
rata vice ait: super pectus tuum & in utero tuo. Φαγὲν] νά-
ζεται *Phit.* p. 173. A. & 90. C. Atque sic etiam vers. 17. & 18.
V. 15. Θεον] Nonnulla *Theoph.* loco τις Karo επιστολὴ¹ συνοδεῖ,
επιστολὴ, absque in phōnē, *Oxon.*

V. 16. *Tōi σταύρῳ*] *Tos σταύρῳ Compl. Anastas. lib. 1 r. & Severian. pag. 287. D.* (quānquam ibidem, ut & p. 288. A. alteram quoque lectionem habeat) sicuti *suspīria* in *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1, 19, *gemitus*, apud *Iren.* loco cit. *Cyprian.* 3. *Testim.* contra Jud. 32. & de *Habitu Virginum*, atque *Ambros.* ante initium c. 15. sed *gemitum* in *August.* 11. de Gen. ad lit. 1, 37. sicut & *σταύρῳ* reliqui habent cum *Amphiloch.* *Orat.* in Domini occursum p. 23. Ev.] *Et in*, præfixā copulā, *Cyprian.* locis cit. & *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. *Ἄυτας*] *Doloribus & anxietatis superflue Tertull.* de *Habitu muliebri* cap. 1. *Τέκνα*] *August.* 2. de Gen. contra Manich. 1. *filios tuos*, sed omittit *tuas* altero loco cit. *Απερφη*] *Επιστοφη* magis placet Junio in Not. ad MS. *Alex.* propter *Cantic.* 7. 10. *Ἐπ εὐη ἀπερφη αὐτός*. Obstat tamen omnium exemplarium consensus tam hic quam c. 4. v. 7. ubi eadem phrasis occurrit.

V. 17. Tū dī] Kai rō Compl. Oxon. Laud. C. 88. Eritus ī deos
additur apud Phil. p. Leg. Alleg. p. 102. B. & Anastas. l. 11.
Tūs. Ovīs & 58.] Hæc omissa in Orig. Dial. contra Mar-
cion. pag. 50. seq. Etnatiaçatos ī yñ] Maledicta erit terra
tibi, apud August. lib. 1. de Gen. contra Manich. cap. 13. &
lib. 2. c. 1. 30. Tūs. 59016.] Παντὶ τὴν ἐργασίαν Procop. MS. in
textu. (sed non in Comment.) omnibus operibus etiam Cypr.
3. Testim. contra Judaos 58. & de Bono patientiæ circa
medium, atque August. loc. cit.

V. 18. Σει] H γη additur in Oxon.
V. 19. ἱερῶν] Hieronymus Compl. Oxon. & Laud. C. 8 & quamvis in hoc syllaba τη̄t̄ graſa, τη̄t̄ γη̄n τη̄t̄ αἴτων [α]] Haec in Cod. Philonis defuerunt, unde καὶ πόπος ἀπέσταται. τη̄t̄ cum præcedentibus jungit, lib. cit. p. 107. C. Εως τὸ διασπένθανο] Phil. ibidem μέχρι διασπένθανος Procop. εώς διασπένθανος. Similiter in Orig. P. 51. Eutropius: εώς οὐ διασπένθανος sed Adamantius, εώς οὐ διασπένθανος (in marginac διασπένθανο) v. 101
V. 20. Τζήλο] Zeile habet Philo lib. quis rerum divinarum sit hæres pag. 188 F. & Anastas. lib. 1. Vitam. quoque August. 11. de Gen. ad lit. 18. quamvis vita legatur

2. de Gen. contra Manich. 1. imo & cap. 1. citati libr. 11. juxta novissimam Edit. Paris. è MSS. Codd. emendatam. Quippe in prioribus erat: *Eva, id est, vita*; quomodo & apud Chrysost. Homil. 18. pag. 191. A. B. bis: *εὐα, ὅπερ εἰς ζωήν*. Sed receptam lectionem præter alios confirmat Clemens Alex. lib. 3. Strom. pag. 453. B. & 459. D. *Αὕτη* addit Compl. Similiter Ambros. de Paradiso c. 15. *ipsa est*; & August. 11. de Gen. ad lit. 1, 38. *hæc est, atque, ista est.*

V. 21. Kúριος] Omittit Cyril. 10. contra Julian. p. 350. C.

V. 22. Κύριος ὁ Θεός] Horum loco *αὐτῆς* positum in Compl. Eξ] Deest apud Phil. de Confusione linguarum pag. 344. A. & 345. E. sed agnoscitur à Justin. M. Dial. cum Tryph. p. 285. & 359. A. Tertull. de Resurr. carnis in fine, lib. 2. contra Marc. c. 25. & adversus Præxean. c. 12. Orig. in Joan. pag. 401. E. Methodio apud Epiphani. Hæref. 64. §. 24. &c. Καὶ νῦν μήποτε σκτένεη] Homil. 3. Clement. §. 39. & Epit. Clement. de Gestis Petri §. 37. *ἐκβάλωμεν αὐτὸν, μήπως σκτένεις* & Recognit. Clement. lib. 2. §. 39. *Εἰδί-
ciamus eum; ex glossa scilicet eorum, de quibus Anastasius
lib. 12. in Hexaem. p. 12. scribit: Δοκεῖτε τὰς σκτένες, εἰς
ῶν εἰσὶ καὶ ιδαῖοι τοὺς Σαμαρείαν, ὅπις τὰς τοῦ εχθροῦ τὰς θερ-
ρύματα· idōν Αδαμαντίους εἰς εἴδη γράμματα... οὐ νῦν μήποτε σκτένεη
τὰς χεῖρας, καὶ λαβεῖ τὰς ξύλα τὰς ζώνας, καὶ φάρυγγα, καὶ στοματά τοις
τοῖς αἰῶνα, εἰκαστέλλωμεν αὐτὸν σκτένη παραδεῖσος τὸν τεῦφον.* At-
que Arabica etiam versio habet: *Et modo oportet ut exeat
ex horto, ne extendat manum suam* 3c. Λαζηνοῦ τὰ] Aψη-
μη τὰ Clement. Homil. & Epitom. locis cit. ac Chrysost. Homil. 18. pag. 193. D. ubi tamen mox p. 194. D. & antea in textu altera extat lectio.

V. 23. Κύριος] Deest in Severian. Orat. 3. pag. 265. C.

V. 24. Εξεβαλεῖν] Kúριος ὁ Θεός additur in Chrysost. p. 195. C.

ὁ Θεός in Athanas. (vel quisquis est Auctor) Serm. in illud, Profecti in pagum, Tom. 2. p. 75. E. & Homil. in illud: Ite in castellum, p. 437. C. τὰς παραδεῖσος τὸν τεῦφον τὰς ζώνας τεῦφον τὰς παραδεῖσος ordine perverso. Oxon. 1696. [Εἰδίκεια] Pseudo-Athanas. cit. pag. 437. C.

SECTIO IV. Fragmenta Versionum Aquilæ, Theodotionis,
atque Symmachi hinc inde colligens.

Vers. 1. Φρενιμώτατ^Θ] *Theodoreetus Quest. 31.* Ο Ακύλος
ηγένετον. Καὶ ὁ ὄφεις λίγων τανότος διπλοὶ τανότος ζώεις τὸ χώρεις,
εἰς ἐπίστροφην κύει^Θ οὐδείς. Atque ita etiam *Schol. Edit. Rom.*
Sed de *Aquila* & *Theodotione* junctim *Hieronymus* in Tra-
dit. *Hebr.* *Pro sapiente in Hebræo* habetur arum, מִרְעָם, quod
Aquila & *Theodotion* τανόροι interpretati sunt, hoc est, ne-
quam & versipelle. *Paulo* aliter *Anastas.* MS. lib. 10. in
Hexaem. ubi de *Aquila* pariter atque *Symmacho* scribit:
Ο Σύμμαχος^Θ Εἰς οὐκ Ακύλος αὐτὸι τοῖς, Φρενιμώτερ^Θ, τανούροτερ^Θ
εἰρήνασιν.

Vers. 5. Διανοιχθήσονται] *Anastas.* lib. cit. Ο Σύμμαχος εἰς
τὰ διανοιχθήσοντα, ισχεταθήσοντα πάθειαν.

V. 7. Διηνοίχθησον] *Anastas.* ibidem: Σιωπήσονται εἴρυξε,
(Σύμμαχος) ταπεῖται εοσφίθησον, καὶ εἰς ἀπίγνωστον ἥλθον τὸ σικεῖος
ωμοτόπης τὰ τὸ ψυχῆς αὐτῶν ὄμρισα.

V. 8. Τὸ δειλινόν.] *Hieron.* de Tradit. *Hebr.* Τὸ δειλινὸν
Grecum sermonem ad verbum transferre non possumus; pro
quo in *Hebræo* scriptum est, Laruah hajom, מִרְעָם, quod
Aquila interpretatus est, εἰς τῷ αἱματικῇ ημέρᾳ, id est, in
vento diei; *Symmachus* verò, οὐ πνεύματος ημέρᾳ, id est,
per spiritum diei. Porro *Theodotion* manifestius, εἰς τῷ πνεύ-
ματι τρόπος καταψυχὴ τὸ ημέρᾳ, ut meridiano calore transacto,
refrigerium aura spirantis ostenderet. Atque ita etiam *Schol.*
Edit. Rom.

V. 13. Ηπιτησον με] *Augustinus Eugubinus Stenches* in
Recognit. Veteris Testamenti ad *Hebraicam* veritatem,
annotat ad hunc locum, reliquos Interpretes posuisse επη-
γάγετο με, id est Seduxit, ut ipse quidem vertit, cum po-
tius reddere debuisset: Induxit me, vel incitavit me. Vi-
detur autem per reliquos Interpretes *Aquilam*, *Theodoti-*
nem & *Symmachum*, intellexisse, ac de his ex MS. quadam
Catena Patrum istud didicisse.

V. 16. Η δοκιμή σα] Hieronymus loco cit. Pro conversione Aquila ^a societatem, Symmachus ^b appetitum vel impetum transtulerunt. Atqui ex silentio Hieronymi de Theodotione colligo, hunc versionem ^c o. hoc loco retinuisse.

V. 17. Επικαταγεις ^a ή γη εν τοις ἔργοισι σα] Hieron. ibid. Opera hic non ruris colendi, ut plerique putant, sed peccata significant; ut in Hebreo habetur, & Aquila non discordat, dicens: Maledicta humus propter te. Et Theodotion: Maledicta adama in ^c transgressione tua. Servavit nempe ipsam Hebraicam vocem אָרֶם־עָמָל, quod non occurret Graeca, illam exacte exprimens. Nam, uti Drusius ad hunc locum ex Hesychio, ipsoque Josepho probat, significat ea γῆ παρθενίου, terram virginem, sive illibatam, nullove subactam aratro &c. Cæterum עֲבֹר hic pro infinitivo verbi עבר Transvit, Transgressus est, accepit Theodotion, & de transgressione præcepti Divini interpretatus est.

^a Græcè οὐαζαν, uti conjicio. ^b Ογειν, nisi fallor. ^c Παρθενός.

Monitum de Additione quadam ad Pag. 26.

Exciderat mihi locus *Origenis*, ubi Capitis 15. *Judicum* v. 3. & seq. citat, quem idcirco hic apponere, & consonantiam *Alexandrini*, discrepantiam autem *Romani Codicis* subnotare placet. Nimurum Hom. 4. in Cantic. Cantorum non adeo procul à fine hæc habet *Origenes*: In libro *Judicum Sampson* — ait ^a ad patrem ejus: ^b Innocens sum ego hæc vice ab *Allophylis*, quia faciam vobiscum mala. Et abiit Sampson, & accepit trecentas vulpes, & accepit lampades, & ligavit caudam ad caudam, & posuit lampadem unam inter duas caudas vulpium, & accendit ignem in lampadibus, & emisit eas per messes *Allophylorum*, & incendit omnes messes eorum, & stipulas eorum, & vineas eorum, & oliveta eorum.

^a Similitet Alex. autem. sed Rom. autem, scilicet parentibus. ^b Alex. Αἴδης, tunc η αἴδης τη μάλαριδη, ην την τοιν μητρινην καρδιαν. Αἱ Ρωμαῖαι η τη αἴδης τη μάλαριδη, ην την τοιν μητρινην καρδιαν. ^c Alex. η αἴδης μέρος ορθοχρυσηρος. Rom. vero: η τητρύχης χειρος η της χειρος quamvis postea loco alieno inserat: η εἰδοτη. ^d Aliter protinus Rom. και σπάντης δον αἴδην η εινα στερεάν ορθη, η εινα αὔτηλον η ειλαία. Propius vero ad *Origenis* allegationem accedit textus Alex. και σπάντης της πέριξ (l. στάχυας), η τη στερεάλειμψη δον σνόης (f. σινόης) Εινα ειδοτη, η εινα αὔτηλον η ειλαία.

Benevolo Lectori salutem.

Ne errores, vel à memetipso forte in describendis, vel à Typotheta in excudendis quibusdam vocibus commissi, cuiquam essent fraudi, omnes Libri *Judicum* textus in hac Epistola allegatos, antequam eam publici iuris facerem, cum ipso MS. Codice *Alex.* diligenter contuli, ac sphalmata, quæ animadverti, plerumque minutissima, debite annotavi: id quod in ultima singulorum foliorum revisione, priusquam prælo ea subjicerentur, facere haud potui, quia laudatum Codicem tunc non penes me habui.

In posteriori igitur columnâ, quæ textum *Alex.* exhibet, lege, Pag. 5, lin. 14. Μάνιας p. 6. l. 5. Φίλην 1. 7. ματικού p. 7. l. 10. & p. 8. l. 8. τὸ Κόσμον. p. 11. l. 8. ποιησεν p. 13. l. 11. (in utraque columnâ) αὐτοῖς. p. 15. l. 18. κλοιῶν τῶν χρυσῶν τῶν εὑ p. 16. l. 9. εἰς Αλεξανδρεῖ, p. 17. l. 7. τῷ δεσμῷ l. 16. τὸς κιθρᾶς p. 18. l. 22. αἱ ἄνδρες p. 22. l. 11. οὐ σωματοῦ p. 27. l. 4. ἐχόστῳ l. 12. τὸς σπλαγχνοῦ, l. 14. τὸν σφυρόφορον p. 27. l. 11. τρόπον εἰς l. 16. θῆκε λέπα, & ibidein not. p. 1cge: nisi quod in Νοβ. vox θῆκε sit omissa. p. 33. l. 17. ἀκινητοῦ. Ceterum quod τὸ πλανήτην attinet, MS. *Alex.* pag. 23. lin. 1. habet τὸν p. 26. l. 5. ἰσθλῆν p. 30. l. 17. ὡστι. Contra p. 33. l. 6. in eis deest ἵψιλοντινός.

Porro ubi menda aliqua Codicis *Alex.* correxi, plerumque quidem per Parenthesin insertam id feci, aliquibus tamen in locis hoc intermisii, ne textibus *Rom.* & *Alex.* ex adverso positis, alter alterius tramitem nimis excederet. Atque loca ista idcirco hinc indicare placet, ne quicquam celare videar. Nimiram mendose in laudato Cod. scriptum.

Pag. 5. lin. 4. πολιτεύεται pag. 6. l. 15. 16. εἰσικεντοι αὐτοῖς p. 9. l. 22. δαιμονοῖς (aliis fallor) p. 22. l. 5. 6. ματικούτεται ηγετούσῃ εἰς σχόλον p. 23. l. 1. 11m p. 34. ήδι. *Alex.*

Ceterum pag. 2. lin. antepenultima loco harumque lege, illiusque Pag. 6. l. 1. 6. post c. 1. addi, juxta Edit. Erasmi. lin. 23. lege, 112. D. p. 82. lin. antepenult. *August.* 3. de pag. 92. l. penult. 1. & 33. p. 85. l. 24. agnoscunt. p. 89. l. 16. 17. 18. Desideratur apud *Phil.* 2. Alleg. Leg. p. 71. E. 1. Deest in Oxon. V. 14. *Kiens.* Deest apud *Iren.* lib. 3. cap. 35. ac *Cyp.* 2. Test. advertit *Judæos* 9. *Aποκ.* πατέρων Denique monendum Lector, annotationem de vocibus τῶν τερψῶν, *Genes.* 2. 15. quæ supra pag. 74. exst. potius p. 69. post lin. 8. inferendam esse.

FINIS.

ΓΕΝΕΣΙΣ ΚΟΣΜΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

I.

Ν δέχῃ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ ψροῦλον καὶ τὸ γῆ. 2. Η δὲ γῆ λιβὴ αὔρεστος καὶ ἀκαπτακενάστης, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς αἰγάλευσης καὶ πνεῦμα Θεὸς ἐπεφέρετο ἐπάνω τῷ ὑδάτω. 3. Καὶ ἐπέντε ὁ Θεός· γεννήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς. 4. Καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ὅπερ καθαίρει· καὶ θιεχώρεσεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσου τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσου τοῦ σκότου. 5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, ἐπειδὴ τὸ σκότος ἐκάλεσεν νύκτα· καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ ἐγένετο νύκτα, ἡμέρα μία. 6. Καὶ ἐπέντε ὁ Θεός· γεννήτω σερέψμα τὸ μέσω τοῦ ὑδάτος, καὶ ἵστω γλαγωεῖζον ἀνὰ μέσου ὑδάτος καὶ ὑδάτος.

*Cap. i. Vers. 1. Matt. 10. Joan. 1. 1, 2. Infrà 2. 4. Exod. 20. 11. & 31. 17. 4 Reg. 19. 15. 2 Paral. 2. 12.
Nebem. 9. 6. Manass. Okum. 14. Esdr. 6. 38. Psal. 101. 16. 113. 24. 120. 2. 123. 8. 133. 3. 145. 6. Prov. 3. 19.
Esiae 37. 16. 42. 5. Jere. 32. 17. Agt. 14. 15. & 17. 24. Apocal. 14. 7. Vers. 2. Jerem. 4. 23. Job. 38. 9.
Heb. 11. 3. Juditb. 16. 13. Job. 26. 13. Psal. 32. 6. 4 Esdr. 6. 39. Vers. 3. Juditb. 16. 17. Psal. 32. 8. 148. 5.
Rom. 4. 17. Heb. 11. 3. 4 Esdr. 6. 40. Job. 12. 22. Es. 42. 16. & 45. 7. 2 Cor. 4. 6. Vers. 4. Job. 38. 19, 20.
Amos 5. 18, 20. Es. 5. 20. Tbren. 3. 2. 2 Cor. 6. 14. Vers. 5. Amos 5. 8. (Dan. 3. 71, 72.) Confer infrà v. 14. seqq.
Vers. 6. Vide v. 7.*

a Tuū ūdātō] Tuū ūdātū Fust. M. Apol. i.
pag. 113. Clem. Alex. ūdātū. ix 7 Θιδάτη η ἀρ-
τοῦντος διδασκαλίας p. 796. col. 2. Tertull. adversus
Hermog. c. 30. & 32. ac l. 4. contra Marc.
c. 26. Orig. Homil. i. Ambroſ. i. Hexaem. 8.
Anastas. l. i. in Hexaem. Quod genuinum puto

ob *Hebr.* plurale □'וּ, licet hīc ac alibi sēpe singulari וְיַדְךָ versum occurrat; quomodo & hōc loco est apud *Phil.* *Jud.* de *Gigantibus* p. 287. *A. Theoph.* *Antioch.* l. 2. ad *Autoly.* pag. 89. *A. Nemesianum a Thubanu* in *Concilio Carthaginensi* apud *Cyprian.* num. 5. &c.

^b ~ καὶ ἐγένετο οὕτως". 7. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ σερέωμα, Ἡ διεχώρεσεν
c ὁ Θεὸς αὐτὰ μέσον τὸ ὑδάτος, ὃ λιῦ ὑποκάτω τῆς σερεώματος, καὶ αὐτὰ μέσον τὸ
ὑδάτος τὸ ἐπάνω τὸ σερεώματος^d ✕ καὶ ἐγένετο ἡ τα. 8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς
τὸ σερέωμα, οὐρανόν. e ~ καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς ὅπι καλόν". Ἡ ἐγένετο εἰσέρα, καὶ
ἐγένετο ωφοῖ, ἡμέραι δύστερα. 9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· σωσαχθήτω τὸ ὑδωρ
τὸ υποκάτω τῆς θερανοῦ εἰς σωσαγωγὴν μίαν, καὶ ὁ φθήτω ἡ ξηρά· καὶ ἐγένετο
οὕτως.^f ✕ καὶ σωτήρι τὸ ὑδωρ τὸ υποκάτω τὸ θερανοῦ εἰς τὰς σωσαγωγὰς
αὐτῶν, καὶ ὁ φθη ἡ ξηρά". 10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηράν, γῆν· καὶ
τὰ συνήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσεν θαλάσσας· καὶ ἴδεν ὁ Θεὸς ὅπι καλόν.
11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· βλάψουσάτω ἡ γῆ βοτάνια χόρτα, απεῖρον απέρμα
καὶ γένος^g ~ Ἡ καθ' ὄμοιότητα", καὶ ξύλον κάρπημον ποιεῖν καρπὸν, τὸ απέρ-
μα αὐτὸς ἡντὶ αὐτῷ^h ~ κατὰ γένος εἰς ὄμοιότητα", Τοῦτο τῆς γῆς· καὶ ἐγένετο
ἡ τα. 12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνια χόρτα, απεῖρον απέρμα καὶ γένος
ⁱ [καὶ καθ' ὄμοιότητα] καὶ ξύλον κάρπημον ποιοῦν καρπὸν, οὐ τὸ απέρμα
diutis

Vers.7. & 8. i Paral 16. 26. 4 E/dr.6. 41. & 16. 56, 60. Job. 9. 8. & 26. 8, 10, 11. Psal. 18. 1. 95. 5. 103. 2, 3.
135. 5. 148. 4. Prov. 8. 27, 28. Eccles. 43. 13, 16. Zachar. 12. 1. Es. 42. 5. 44. 24. 45. 12. 18. 48. 13. 51. 13, (16.)
Jer. 10. 12. & 51. 15. (Dan. 3. 56, 59, 60.) Vers. 9. & 10. Exod. 20. 11. Manassis Orat. v. 2. 4 E/drae 6.
42, 43. & 16. 56, 59. Job. 26. 14. & 38. 4 usque 11. Psal. 23. 2. 32. 7. 94. 5. 103. 7, 8, 9. 135. 6. 145. 6.
Prov. 8. 29. Jon. 1. 9. Zach. 12. 1. Esaiā loca cit. ad v. 7 seq. Jer. 5. 22. 10. 12. 51. 15. Act. 4. 15. Apoc. 14. 7.
Vers. 11, 12. 4 E/da. 6. 44. Psal. 103. 14, 16. 146. 8. (Dan. 3. 76.)

^b Kai εἴηντο οὕτως] Hæc ~ notavi auctoritate Junii in Not. ad MS. Alex. (licet in MS. Arab. Bodlei. mihi non appareat) omissa in Complut.
^c O Στο.] Abest ab Hebr. Samar. Theoph. pag. 89. B. Tertull. contra Hermogenem c. 26. Orig. Hom. 1. Eucher. Lugdun. ^d Kai εἴηντο οὕτως] Ista hōc loco juxta Hebr. & Samar. cum ✕ inserui ex Laud. A. 146. quæ sine tali signo hic extant in Clem. Angl. & duobus Codd. Vatic. Laud. C. 88. & Anastas lib. 2. in Hexaemer.
^e Kai ιδει ὁ Θεός, ὃν παλεύ] De obelo præfixo ipse Origenes in Epist. ad Julium Africatum pag. 226. Kai εἰ τῇ Γενέσει ἢ τῷ εἰδει ὁ Θεός,
ὅπι παλεύ, δη τὸ γηνέδη σερέωμα, παρ' Εβραιοῖς οὐχ εἰσίσκεται. — καὶ ἄλλα δὲ διὰ εὐρεῖν εἰ τῇ Γενέσει, οἷς σπουδα παρισήκειν, τὸς παλεύματος δεῖλαν. ^f Kai των χειροῦ -- η ξηρά] Lemniscum huic colo appositum habet Laud. A. 147. & S. Basilius Homil. 4. in Hexaem. pag. 50. C. ubi postquam dixerat, ista εἰ ποτε, in aliquibus solum exemplaribus legi, addit: Απὸ εἴτε ποτε τῇ λοιπῶν ἐκδιδόγοντι ἐρμηνείᾳ, (Aquila, Theodotion, Symmachus, & Syrus foris Interpres) εἴτε η χειροῦ τῇ Εβραιοῖς ἔχουσα φαίνεται. καὶ τὸ οὐ παρέλκει μετὰ τῶν μαρτυρεῖν τὸν, ὃν ἐγένετο οὕτως, ἢ τῶν αὐτῶν πάλιν ἐπιδιδύκησε. Τὰ τοίνυν ἀκείνῃ τῇ ἀντηγέραφῳ ὀστέοισι. ὃ δὲ ὀστέος ἀδειότως σύμβολον. Atqui hinc verba ista omissa in Oxon. Laud. C. 88. & à Procop. notatum, in cœli quidem creatione verbis, & factum est, adjecisse Mosen: Et fecit Deus firmamentum &c. in reliquis autem sufficiens ei visum fuisse dicere: & factum est. Neque agnoscere ea videtur Tertull. contra Hermog. c. 29. Apud Theophilum etiam loco cit. C. ista, τὸ ἐποίητο τὸ ιπανό, in MS. Bod-

leiano 2040. perinde ut excusis exemplaribus, non reperiuntur, quamvis in Edit. Oxon. p. 58. ea sint addita. ^g Kai καθ' ὄμοιότητα] Hæc in Laud. A. 146. ~ in 147. lemnisco notata sunt, atque in Basil. Homil. 5. in Hexaem. p. 54. B. uncis inclusa; apud Eustathium Antioch. autem in Hexaem. p. 8. Procop. Euseb. lib. 7. Præpar. Evang. c. 10. p. 315. Cyrill. Hieros. Catech. 6. & 14. juxta MSS. Roe & Casaub. prorsus absunt. Imo Euseb. lib. 1. Demonstr. Evang. c. 10. p. 36. A. cum Cyrillo Alex. lib. 2. Comment. in c. 5. Joannis Tom. 4. pag. 188. D. insuper præcedens κατὰ γένος omittit, utpote quod in Hebraeo post ξύλον κάρπημον ποιεῖν καρπὸν demum sequitur. ^h Κατὰ γένος εἰς ὄμοιότητα] ~ depinxi ex Laud. 146. (quoniam in 147. sit lemniscus, & in utroque male sequatur verba, δη τὸ γῆς γῆς) quia desunt in Hebr. & Samar. si quidem ιούντη jam per præcedens in hoc versu καὶ γένος est expressum. Atqui Eustath. loc. cit. ea omisit; εἰς ὄμοιότητα autem abest ab Ald. Compl. Rom. Oxon. Procop. Orig. contra Cels. lib. 8. p. 400. Euseb. 7. de Præp. Evang. c. 11. Ambros. 3. in Hexaem. c. 6. & 9. Philop. 4. de Mundi creat. 4. & 9. sicuti καὶ γένος contraria non legitur in Clem. Angl. Laud. C. 88. Theoph. loc. cit. D. Tertull. contra Hermog. c. 22. Orig. Homil. 1. & Augustini 1. de Gen. contra Manich. 13. lib. imperfecto in Gen. c. 11. & 2. de Gen. ad lit. 12. ⁱ Kai καθ' ὄμοιότητα] Hæc plane expungenda mihi videntur, quoniam non sunt in Hebr. Samar. Theoph. Tertull. loc. cit. & Augusti. lib. imperfecto, licet extent in ejusdem l. 2. de Gen. ad lit. 12. &c.

αὐτὸς ἐν αὐτῷ καὶ γένος! ὅπι τὸ γῆς.
καὶ ἐγένετο ἐστέργε, καὶ ἐγένετο ψεῦται, οἵμεροι τείτη.
γενηθήτωσιν φωτῆες ἐν τῷ σερεώματι τὸ οὐρανοῦ
[καὶ ἀρχεῖν τὴν ημέραν καὶ τὸ νυκτός] τὸ διαχωρίζειν αὐτὰ μέσου τὴν ημέραν καὶ
αὐτὰ μέσου τὸ νυκτός· καὶ ἐστῶσιν εἰς οπρεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ημέρας, καὶ
εἰς χριστούς.

15. Καὶ ἐστῶσιν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ σερεώματι τὸ οὐρανοῦ,
ώσε φαίνειν ὅπι τὸ γῆς καὶ ἐγένετο οὔτως.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς οὖτος
δύο φωτῆες οὖτος μεγάλους· τὸ φωτόρα τὸ μέσον εἰς ἀρχαῖς τὴν ημέρας, καὶ
τὸ φωτῆρα τὸ ἐλάσσων εἰς ἀρχαῖς τῆς νυκτός· καὶ οὖτος αἱσέρας.

17. Καὶ ἐθέτο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ σερεώματι τὸ οὐρανοῦ, ὥσε φαίνειν ὅπι τὸ γῆς,
18. καὶ ἀρχεῖν τὴν ημέραν καὶ τὸ νυκτός, καὶ διαχωρίζειν αὐτὰ μέσου τὸ φωτός καὶ αὐτὰ μέσου τὸ σκότους· καὶ ἐδειν ὁ Θεὸς, ὅπι καλόν.

19. Καὶ ἐγένετο ἐστέργε, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ημέρα τετάρτη.
20. Καὶ ἐπειν ὁ Θεὸς ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζωῶν, καὶ πετενὰ πετόμφρα ὅπι τὸ γῆς
καὶ τὸ σερέωμα τὸ οὐρανοῦ· καὶ ἐγένετο οὔτως.

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ
κήπη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαι ψυχὴν ζώων ἐρπετῶν, αἱ ζητήσατε τὰ ὕδατα
καὶ γένος αὐτῶν, καὶ πᾶν πετενὸν πλευρωτὸν καταγένεσος· καὶ ἐδειν ὁ Θεὸς, ὅπι καὶ πᾶν
καλόν.

22. Καὶ ιὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς, λέγων αἰξάνεσθε, καὶ πλη-
θύεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσασι· καὶ τὰ πετενὰ πλη-
θυάσθεν

Vers. 14. usque ad 19. Infra 8. 22. 4 Eſdr. 6. 45, 46. & 16. 57. Job. 38. 12. Psal. 8. 4. 18. 6, 7. 73. 16. 103.
19, 20, 22. 135. 7, 8, 9. 148. 3, 5. Eccles. 42. 16. 43. 2. usque ad 11. Jer. 31. 35. 33. 20, 25. Luc. 21. 25. Vers. 20.
& 21. Exod. 20. 11. 4 Eſdr. 6. 47. seqq. Job. 40. 10, 14. Psal. 103. 25, 26. 145. 6. Eccles. 43. 27. Aſt. 14, 15.
Vers. 22, Infra c. 8. v. 17.

¶ Κατὰ γένος] August. lib. imperfecto de Gen. ad lit. c. 11. pronomine juxta Hebr. addito: secundum suam similitudinem, ex Græco ὁμοίωτα, quod & Laud. C. 88. habet, quanquam sine autem. [1 Em. τὸ γῆς] Iſtam quoque clausulam obelo notandam existimo, quia abest ab Hebr. Samar. Tertull. & August. locis cit. licet lib. 2. de Gen. ad lit. c. 12. addat, super terram. [m. Eis φῶν τὸ γῆς] Hæc hypothemis notata in Laud. A. 146. & ex v. 17. inserta videntur; quanquam Samar. eadem habeat. [n. Καὶ ἀρχεῖν τὴν ημέραν καὶ τὸ νυκτός] Iſta uncis inclusi, quia non modo ab Hebr. ac Samar. sed & omnibus τοῖς. Editt. cunctorumque, quos inspexi, Patrum Codd. (excepto Severiano Homil. 3. τὸ κοσμοποτας pag. 233. B. August. lib. 2. de Gen. ad literam c. 13. & Mario Victor. de verbis Factum est vespere &c.) absunt, licet in Oxon. Cotton. (in quo ἀρχίτονος) & Clem. Angl. legantur. [ο Καὶ λαχωρίζειν] Copulam καὶ, quam præcedentia assumpta requirabant, juxta Hebr. omittunt Ald. Compl. Rom. Theoph. l. c. Eustath. in Hexaem. p. 12. Basil. Homil. 6. in Hexaem. p. 69. C. Chrysost. Homil. 6. p. 49. B. & 53. D. Anastas. lib. 4. in Hexaem. ab initio, Philop. l. 4. c. 10. [p. Eis ἐνιστάται] Eis

abest à Cotton. August. lib. imperfecto c. 12. ut & Hebr. q. Αρχαῖς Orig. Homil. 1. & Ambros. 1. 4. c. 5. principatum; August. loc. cit. incitationem; Eustath. pag. 16. ἐγένεται, juxta Hebraum. ¶ Γένος] Ita Hebr. Sam. Clem. Angl. & duo Vatic. Codd. apud Canterbury, ac Laud. C. 88. (quanquam in hōc prius γένον scriptum fuisse videatur.) Genus itidem Tertull. contra Hermogenem c. 22. Orig. Homil. 1. August. 1. de Gen. contra Manich. 15. lib. imperfecto c. 15. & 3. de Gen. ad lit. 1. quomodo mox hoc ipso verſu & in seqq. omnia exemplaria sonant. Unde & hōc ita reponere placuit, cum ob excisas ultimas aliquot linearum voces haud videre liceat, quomodo Cod. noster habuerit. Cæterum γένον sonant Editt. omnes, Oxon. (cum artic. τοῦ) Theoph. p. 90. B. Orig. in Matth. p. 214. &c. s. Γένος] Autem juxta Hebr. & Samar. additum agnoscunt Origen. Homil. 1. Eucher. Lugdun. & August. lib. imperf. c. 15. ubi genus suum. [τοῦ] Defectum Cod. nostri ita supplevi juxta Heb. Samar. auctoritate Oxon. Laud. C. 88. Orig. in Joan. p. 235. August. cit. c. 15. qui tamen cum Editt. τοῦ οὐ ac Patribus reliquis pluraliter bona habet 1. de Gen. contra Manich. 15. & 3. de Gen. ad lit. 1.

τυνέθωσεν ὅπι τὸ γῆς. 23. Καὶ ἐγένετο ἑστέρα, καὶ ἐγένετο περιπτή. 24. Καὶ ἔπειτα ὁ Θεός ἀξαγαγέτω οὐ γῆ ψυχὴν τῶν κατὰ γένος περιπάποδα, ἕτερητα, καὶ θνεία τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ ἐγένετο οὗτος. 25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὰ θνεία τὸ γῆς καὶ γένος, καὶ τὰ κλίνη καὶ γένους, καὶ πάντα τὰ ἐρπετὰ τῆς γῆς καὶ γένους αὐτῶν. ἕτερητα ὁ Θεός, ὅπι καλά. 26. Καὶ ἔπειτα ὁ Θεός ποιήσαμεν αὐτῷ ψυχὴν κατ' εἰκόνα οὐλέτεραν καὶ πρᾶτος ὄμοιώσαν. ἕτερητα δὲ ιχθύων τὸ θαλάσσαν, καὶ τῶν πετεινῶν τὰ θέραντα, ἕτερητα κτινῶν, καὶ πάσους τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἐρπόντων ὅπι τὸ γῆς. 27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν αὐτῷ ψυχὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. αὔρσεν καὶ θῆλυν ἐποίησεν αὐτάς. 28. Καὶ πύλογοις αὐτὸς ὁ Θεός, ^β λέγων αὐξάνεσθε, καὶ πληθυνέσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γην, ἕτερητα καθάκωεισθε αὐτοῖς καὶ αὔρχετε τὸ ιχθύων τὸ θαλάσσαν, καὶ τὸ πετεινῶν τὸ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τὸ κτίνων, καὶ πάσους τὸ γῆς, ἕτερητα πάντων τὸν ἐρπετό τὸ γῆς. 29. Καὶ ἔπειτα ὁ Θεός ἴδον δέδωκε υἱοῦν πάντα χόρτον αὐτοῖς απειρονικόν μέζα, ὃ δέσιν ἐπάνω πάσους τὸ γῆς, καὶ πᾶν ζύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος πορείαν, υἱοῦν ἔσαι εἰς βρῶσιν. 30. καὶ πάσι τοῖς θνείοις τῆς γῆς, καὶ πάσι τοῖς πετεινοῖς τὰ θέραντα, καὶ πάντι ἐρπετῷ τῷ ἐρποντὶ ὅπι τὸ γῆς, ὃ ἔχει τὸν ἐσωτῆρα ψυχὴν τῶν, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν. καὶ ἐγένετο οὕτως. 31. Καὶ ἴδεν ὁ Θεός τὰ πάντα οὓς ἐποίησεν, ἕτερητα καλά λίαν. καὶ ἐγένετο ἑστέρα, καὶ ἐγένετο ωφεῖ, οὐλέτερη ἔκτη.

ΚΕΦ.

Vers. 24 & 25. *Infrā* 2. 19. 4. *Esdræ* 6. 53. *Jer.* 34. (*in Hebr. 27.*) 5. Vers. 26. & 27. *Infrā* 5. 1. & 9. 6. *Sap.* 2. 23. *Eccles.* 17. 3. *I Cor.* 11. 7. *Epheſ.* 4. 24. *Coloſſ.* 3. 10. Vers. 27. *Infrā* 2. 7. 22. & 5. 2. *Mattb.* 19. 4. *Marc.* 10. 6. Vers. 28. *Infrā* 9. 1, 2, 7. 4. *Esdræ* 6. 54. *Pſal.* 8. 6, 7, 8. *Eccles.* 17. 4. Vers. 29 & 30. *Infrā* 9. 3. *Job.* 38. 41. *Pſal.* 103. 14, 27, 28. 144. 15, 16. 146. 9. *Mattb.* 6. 26. Vers. 31. *Eccles.* 39. 16. 33. *Matt.* 7. 37. *2 Tim.* 4. 4.

^α Γίρος] Αὐτῷ juxtap. *Hebr.* & *Samar.* addit. *Compl.* & *Tertull.* contra *Hermog.* c. 22. *ipſorum;* quanquam ibidem c. 29. non sit expressum. ^β Γίρος, τοῦτο γίρος αὐτῷ. τοῦτο] Αὐτῷ priori loco inserunt *Ald. Rom.* addunt autem posteriori loco cum Codice nostro *Compl.* & *Laud.* C. 88. Imo verò *Chrysost.* Homil. 7. p. 68. A. juxtap. *Hebr.* & *Samar.* ter subjungit αὐτῷ. ^γ Καλό] Καλό juxtap. *Hebr.* & *Samar.* habet *Theoph.* in correctis exemplaribus, & *Orig.* in *Joan.* loco cit. ^δ Οὐσίων] Ημῶν vel ιμετίρων hinc juxtap. *Heb.* & *Sam.* subnectunt *Barnab.* Epist. p. 30. Edit. *Oxon.* (& p. 20. quoque in *Latino similitudinem nostram*, licet aliter in Graeco) *Clem. Rom. Epist.* 1. p. 43. & lib. 5. ac 7. *Constit. Apost.* *Iren.* 1. 3. c. 34. l. 4. c. 37. parum ab initio, lib. 5. c. 1. & 15. prope finem *Clem. Alexandr.* 1. *Pædag.* 12. p. 133. D. & 5. *Strom.* p. 559. D. *Orig. Homil.* 1. in *Jerem.* pag. 59. C. *Tom.* 12. in *Matth.* pag. 266. D. *Tom.* 3. in *Joan.* p. 69. B. & *Tom.* 16. p. 243. C. lib. 2. contra *Cels.* p. 63. lib. 4. p. 180. &c. ac *Latini Patres* paſſim, *similitudinem nostram*;

sed ιμετίρων, nostram, post εἰκόνα omittunt. Cæterum utrobique juxtap. *Hebr.* & *Samar.* habet *Orig. Tom.* 14. in *Joan.* pag. 220. D. a Κατ' εἰκόνα Θεύ] Ετερητα εἰκόνα Θεύ juxtap. *Hebr.* habent *Athanas.* Sermone in illud, *Quicunque dixerit verbum contra Filium hominis*, *Tom.* 1. pag. 712. D. & *Basil.* Homil. 9. in *Hexaëm.* p. 123. D. *Iſidorus Pelus.* lib. 2. *Epist.* 143. *Procop.* ad vers. 26. sed κατ' εἰκόνα hic ad vers. 27. ille lib. 3. *Epist.* 112. cum *Just.* M. *Dial.* p. 285. B. & reliquis. ^ε Λέγω] Καὶ εἶπεν, lib. 6. *Constit. Apost.* c. 7. prout in *Heb.* γέννηται. ^ζ Ψυχὴ --- γῇ] Codice nostro hic mutilato, ψυχὴ reposui ex *Ald. Compl. Rom. Cotton.* (quamvis recentiori manu sit scriptum) *Laud.* C. 88. *Orig. Hom. I.* *Chrysostom.* *Hom. 10.* pag. 96. seqq. *Theodore.* Quæst. 37. & 51. quia LXX. ψεψιστιμενιν̄ verterunt ψυχὴν, nūquā autem in omni Pentateucho τολμῶ, quomodo hoc loco *Oxon.* *Theoph.* pag. 90. D. *Anastas.* lib. 7. in *Hexaëm.* minus recte habent. Cæterum vox τολμῶ, quæ sensum turbat, abest ab *Hebr.* & *Theoph.* loco cit. atque à *Procop.* velut superflua notatur.

K E Φ. β.

Ι. ΚΑΙ σιωπετέλεσθαις ὁ θύρωνς καὶ οὐκ, καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῷ.
2. Καὶ σιωπετέλεσεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ἔκτης τὰ ἔργα αὐτοῦ,
εἰς ἐποίησεν· καὶ κατέπαυσεν τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδόμης δύο πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ,
ἄντας ἐποίησεν. 3. Καὶ πέλαγοςεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδόμης, Καὶ ιτύσεν αὐτοῖς
ὅπερεν αὐτῇ κατέπαυσεν δύο πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἣν ἤρξατο ὁ Θεὸς
ποῖησαι. 4. Αὕτη η̄ Βίβλος γενέσεως φύσεως καὶ γῆς, ὅπερεν ἦν ἡμέρα
ἐποίησεν ἡ Κύριος ὁ Θεὸς τὴν φύσεων παὶ τὴν γῆν, 5. καὶ πᾶν χλωρὸν
ἀγρον, ταφὲν δὲ γῆν τῆς γῆς, Καὶ πάντα χρέον αὐτοῦ, ταφὲν δὲ ανατεῖλαν
τὴν γῆν ἕρεξεν ἡ Κύριος ὁ Θεὸς ὅπερεν τὴν γῆν, καὶ αὐτῷ πρώτος ἀνέρας
6. Πιγή ἡ ανέβανται ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐπόπτευ πάντα τὸν ταφέσωπον τὴν γῆν. 7. Καὶ
ἐπλασεν ὁ Θεὸς τὸν αὐτῷ πρώτον, χοινὸν δύο τὴν γῆν, καὶ ἀνεφύσησεν εἰς τὸν ταφέσω-
πον αὐτὸν πνοὴν ζωῆς· καὶ ἐγένετο ὁ αὐτῷ πρώτος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. 8. Καὶ
ἐφύτευσεν ἡ Κύριος ὁ Θεὸς ταῦτα εἰσον ἐν Εδείν καὶ αναπλάσεις, Καὶ ἐθέτο με-
τὰκτον τὸν αὐτῷ πρώτον, ὃν ἐπλασεν. 9. Καὶ ἐξανέτειλεν ὁ Θεὸς ἐπὶ ἐπὶ τὴν γῆν
πᾶν ξύλον ὥδην εἰς ὄρασιν, Καὶ καλένεις βρῶσιν καὶ τὸ ξύλον τὴν ζωῆς ἐν μέσῳ
τοῦ ταφέσωπον, καὶ τὸ *ξύλον δὲ εἰδέναι γηνῶσιν καλέσῃς καὶ πονηροῦ. 10. Πο-
ταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Εδείν ποτίζειν τὸν ταφέσωπον· σκείφει αφορίζεται με-
ταξὶ τεατηρας δέρχεται. 11. Ονομα τῷ ἐνὶ Φεισών· ὃτος ὁ κυκλῶν πᾶσαι τὴν
γῆν τὸν Ευειλάτ· σκείφεις εἰς τὸν χειρόσιν. 12. Τὸ δὲ λευκόν τῆς γῆς σκείφης
καλένει· καὶ σκείφεις ὁ αὐτῷ πρώτος τὸν λίθον τὸν ταφέσωπον. 13. Καὶ ονομα τῷ
ποταμῷ τῷ διδυτέρῳ Γεών· ὃτος ὁ κυκλῶν πᾶσαι τὴν Αἰθιοπίαν. 14. Καὶ
ὁ ποταμὸς ὁ τέταρτος, Τίγρης· ὃτος ὁ πορευόμενος κατέναπτη Ασσυρίαν. ὁ δὲ
ποταμὸς ὁ τέταρτος, οὗτος Εύφρατης. 15. Καὶ ἐλαβεν Κύριος ὁ Θεὸς τὴν
αὐτῷ πρώτον ὃν ἐπλασεν, καὶ ἐθέτει αὐτὸν ἐν τῷ ταφέσωπον τὸν τευφῆς, ἐρχάζεας
αὐτὸν καὶ φυλάσσειν. 16. Καὶ σκείφειτο Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Αδάμ, λέ-
γων· δύο πάντος ξύλου τοῦ ἐν τῷ ταφέσωπον βρῶσιν φαγεῖ· 17. απὸ δὲ τοῦ
ξύλου τοῦ γηνῶσκεν καλὸν Καὶ πονηρὸν οὐ φάγεαδε απὸ αὐτοῦ· οὐδὲ αὖτε
φάγεαδε απὸ αὐτοῦ, θανάτῳ δύο θανεῖται. 18. Καὶ ἐπει Κύριος ὁ Θεὸς
τὸ καλὸν τοῦ ταφέσωπον μόνον ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ’ αὐτόν. 19. Καὶ
ἐπλασεν ὁ Θεὸς ἐπὶ ἐπὶ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τὰ αὐγεῖν, καὶ πάντα τὰ
πετεῖνα τὸν θεαντας· καὶ ἤγαγεν αὐτὰ ταφές τῷ Αδάμ, ιδεῖν τί καλέστι αὐτά· καὶ
τοῖς οἱ ἐσάνεισεν αὐτὸν Αδάμ ψυχὴν ζῶσαν, τόπον ονομα αὐτῷ. 20. Καὶ

Vers. 1. *Psal.* 32. 6. Vers. 2, 3. *Exod.* 16. 25, 29, 30. 20. 11. 31. 17. 35. 2. *Levit.* 19. 30. 26. 2. *Deuter.*
 5. 14. *Nebem.* 9. 14. 13. 19. *Jer.* 17. 21. seqq. *Execb.* 20. 12, 20. *Marc.* 2. 27. *Hebr.* 4. 4. seqq. Vers. 7. *Suprà*
 1. 27. 4. *Ezdræ* 16. 61. *Eccles.* 17. 1. *Zachar.* 12. 1. *1 Corinth.* 15. 45, 47. Vers. 8. *Infra* 3. 24. & 4. 16.
 4. *Reg.* 19. 12. 4. *Ezdræ* 6. 2. *Eccles.* 44. 16. *Execb.* 27. 23. & 36, 35. *Luc.* 23. 43. 2. *Corinth.* 12. 4. Vers. 9.
Infra 3. 6, 22. *Prov.* 3. 18. *Apostal.* 2. 7. 22. 2. * *Infra* vers. 17. & 3. 3. Vers. 11. *Eccles.* 24. 25. + *Infra* 25. 18.
 Vers. 12. *Exod.* 28. 18. Vers. 13. 3 *Reg.* 1. 33. & 2. *Paralip.* 32. 30. *Jer.* 2. 18. Vers. 14. *Eccles.* 24. 25, 26.
Jerom. 13. 6, 7. *Daniel.* 10. 4. *Apostal.* 9. 14. 16. 12. Vers. 16. 17. *Infra* 3. 2, 3. Vers. 17. *Infra* 3. 3, 19.
 Vers. 18. *Infra* 3. 12. *Tob.* 8. 8. Vers. 19. *Suprà* 1. 20, 24. *Infra* 6. 20.

ἐκάλεσεν Αδάμ ὄνοματα πᾶσιν τοῖς κτίνεσιν, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τὸν ψευχήν,
καὶ πᾶσι τοῖς θηρείοις τὴν αὔροῦν πάτε Αδάμ τὸν διέρχεται βοηθός ὄμοιος αὐτῷ.

21. Καὶ ἐπέβαλεν × κύριος ὁ Θεὸς ἔκστοιν ὅπερ τὸν Αδάμ, καὶ ὑπηώσεν· καὶ
ἔλαβεν μίαν τὴν πλευρὴν αὐτοῦ, καὶ αὐτεπλάγιωσεν σύρκα αὐτὸν αὐτῆς. 22. Καὶ
ἀκοδόμησεν Κύριος ὁ Θεὸς τὴν πλευρὴν, τοῦ ἔλαβεν δόπον τὸν Αδάμ εἰς γυ-
ναικα· καὶ ἤγαγεν αὐτὴν τοὺς ἄνδρας Ἀδάμ. 23. Καὶ ἐπεν Αδάμ τότε
τοῦ ὄστοις ἐπερ τὸ ὄστον μου, καὶ σὰρξ ἐπερ τὸ σαρκός μετανάστη κληρίστην
Γιών, ὅπερ ἐπερ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη αὐτή. 24. Εἰπεν τέτταν καταλέπτε
ἀνθρώπος Ἄγαρ πατέρα αὐτοῦ, καὶ τίνα μητέρα αὐτοῦ, καὶ τοποληθίστηκεν τῇ
γυναικὶ αὐτοῦ· καὶ ἔσονται ἡ δύο εἰς σάρκα μίαν. 25. Καὶ ἦσαν οἱ δύο
γυναικοί, ὁ τε Αδάμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ὥστε ἤγαγοντο.

ΚΕΦ. γ.

1. **Ο** Δὲ ὄφις ἡνὶ φερνικῶτας τάνταν τὸν ἔπειταν τὸν ὅπερ τὸ γῆς, ὃν
ἐποιησεν Κύριος ὁ Θεός. Καὶ * εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικὶ πί ὅπερ εἶπεν
ὁ Θεὸς, καὶ μὴ φάγυτε δόπον παντὸς ξύλου τὸν τρόφιμον; 2. Καὶ εἶπεν ἡ
γυνὴ τῷ ὄφει· δόπον παντὸς ξύλου τὸν τρόφιμον φαγούμεθα· 3. δόπον δὲ
καρπὸν τὸν ξύλου, ὁ δέντρον ἐν μέσῳ τὸν τρόφιμον είσιν, εἶπεν ὁ Θεὸς, καὶ φαγεθείσει
αὐτοῦ, τόδε μὴ ἀψιθείσει, ἵνα μὴ δοποθάνετε. 4. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ
γυναικὶ· καὶ θανάτῳ δοποθάνετε. 5. Ήδέ γινότας ὁ Θεὸς, ὅπερ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
φαγεθείσει αὐτοῦ, μηδενὶχθίσονται ὑμῶν οἱ ὄφθαλμοι, καὶ ἔσεσθε ὡς Θεοί,
γνώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν. 6. Καὶ ἰδεν ἡ γυνὴ ὅπερ καλὸν τὸ ξύλον εἰς
βρέωσιν, μὴ ὅπερ δέρεσσον τοῖς ὄφθαλμοῖς ἴδειν, καὶ ὠραῖον ἐστι τὸ κατανοῆσαι καὶ
λαβεῖσαι τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἔφαγεν, καὶ ἔδωκεν καὶ τῷ αὐτῷ αὐτῆς μετ' αὐτῆς,
καὶ ἔφαγον. 7. Καὶ διηνοίχθησαν ὁ ὄφθαλμοί τοῦ δύο, καὶ ἔγνωσαν
ὅτι γυναικοὶ μηδέ τὴν ἔρραψαν φύλα τούτης, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοξίζωματα.
8. Καὶ ἤκουσαν τίνα φωνὴν Κυρίου τὸν Θεού τονταίωντος ὃν τῷ τρόφιμον
τὸ δειλινόν· καὶ ἐκρύεισαν ὁ τε Αδάμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ δόπον τροφούπας Κυρίας
τὸν Θεού ἐν μέσῳ τὸν ξύλου τὸν τρόφιμον. 9. Καὶ ἐκάλεσεν Κύριος ὁ
Θεὸς Ἄγαρ Αδάμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Αδάμ τος εἰ; 10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ·
τίνα φωνὴν τοῦ ἤκουσαν [τονταίωντος] ἐν τῷ τρόφιμῳ, καὶ ἔφοβόδην, ὅπερ
γυμνός είμι, καὶ ἀκρέβον. 11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τίς αἴγαγειλέν σοι ὅπερ γυμνός
εἰ, εἰ μὴ δόπον τὸν ξύλον, καὶ σκετειλάμιν σοι τέτταν μόνον φαγεῖν, αὐτοῦ αὐτοῦ
ἔφαγες; 12. Καὶ εἶπεν ὁ Αδάμ· ἡ γυνὴ, ἡνὶ ἔδωκες μετ' ἔρωδ, αὐτῆς
μοι ἔδωκεν δόπον τὸν ξύλον, καὶ ἔφαγον. 13. Καὶ εἶπεν × Κύριος ὁ Θεὸς

Vers. 22. 1 Cor. 11. 8, 9. 1 Tim. 2. 13. Vers. 23. Eph. 5. 30. Vers. 24. Infra 24. 58. seqq. 31. 16. seqq.
Tab. 10. 10. seqq. Matth. 19. 5. Marc. 10. 7. 1 Corinth. 6. 16. Ephes. 5. 31. Vers. 25. Infra 3. 7, 10, 11.
Cap. 3. Vers. 1. Matth. 10. 16. 2 Corinth. 11. 3. Joan. 8. 44. Apocal. 12. 9. 20. 2. Vers. 2. &c 3. Suprad 2.
16, 17. Vers. 4. &c 5. 2 Corinth. 11. 3. Vers. 6. Suprad 2. 9. Eccles. 25. 33. 1 Timoth. 2. 14. Vers. 7, 10, 11.
Suprad 2. 25. Vers. 12. Suprad 2. 18, 22. &c hoc cap. v. 6. Vers. 13. Suprad 2. 4, 5.

τῇ γησακί πί τοῦτο ἐποίουσε; καὶ εἶπεν ἡ γῆ οὐκέτι ἀπάτησεν μέ, καὶ ἔφαγον.

14. Καὶ εἶπεν Κύριος θεὸς τῷ ὄφει ὅπερ ἐποίουσε τότε, ὅπερ κατέρρευτος σὺ απὸ πάντων τοῦ κτίσματος, ἐπὸ πάντων τοῦ θηρίου [τοῦ ὄφη] τῆς γῆς. Ὅπερ τῷ σήμερον οὐ καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύονται, καὶ γῆς φαγοῦ πάσας τὰς ὑμέρας τῆς ζωῆς σε. **15.** Καὶ ἔχθραν θίνω αὐτὰ μέσον σε, οὐ αὐτὰ μέσον τὴν γησακίον, ἐπὸ μέσον τῶν ασέρματος σε, ἐπὸ μέσον τῶν ασέρματος αὐτοῖς· *αὐτός σε τηρίσῃ κεφαλιών, οὐ δὲ σὺ τηρήσεις αὐτὸς πίεναιν.

16. Καὶ τῇ γησακί εἶπεν· πληθύνων πληθυνὼς τὰς λύπας σε οὐ τὸ σεναγμόν σε· ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, ἐπὸ τοῦτο ἀνδρας σε *ἡ δύτος εργοφόρος σε, οὐ αὐτός σε καρεσύστη.

17. Τῷ δὲ Αδὰμ εἶπεν· ὅπερ ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γησακίος σε, οὐ ἔφαγες αὐτὸν τοῦ ξύλου, οὐ σκετειλάρμησας τούτῳ μόνῳ φαγεῖν απὸ αὐτοῦ, [ἔφαγες] ὁπικατάρρευτος οὐ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σε· σὺ *λύπαις φαγοῦ αὐτὸν πάσας τὰς ὑμέρας τῆς ζωῆς σε. **18.** Ακρινθας ἐπειδὸν τελέολοις ανατελεῖσθαι, οὐ φαγοῦ ὁρτον οὐ αγερδός.

19. Εν ιδρῶπι τῷ τοφεωπότε σε φαγοῦ τὸ δέρτον σε, ἔως τοῦ δύτος εργένεψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ής ἐλίφθης· ὅπερ τοῦτο γῆ οὐ, οὐ εἰς γῆν απελθύσῃ.

20. Καὶ ἐκάλεσεν Αδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γησακίος αὐτοῦ, Ζωὴ, ὅπερ αὐτῷ μίτρη πάντων τοῦ ζώντων.

21. Καὶ ἐποίησεν Κύριος θεὸς τῷ Αδὰμ οὐ τῇ γησακί αὐτῷ χιτῶνας δεξιματίνοις, οὐ ἐνέδυσεν αὐτούς.

22. Καὶ εἶπεν × Κύριος θεὸς· ίδού Αδὰμ γέγονεν ὡς εἴς τοῦ Ιησοῦ, οὐ γένεται καλὸν οὐ πονηρόν. Καὶ νῦν μή ποτε σκιτέων τὸ χεῖρον, × αὐτός, οὐ λάβει διποτὸν ξύλου τῆς ζωῆς, οὐ φάγη, οὐ ζήσεται εἰς τὸν αἰώνα.

23. Καὶ ἐξαπέσειλεν αὐτὸν Κύριος θεὸς ἐπὸ τῶν ασέρματος τῆς τοφεωπότε σε τῆς τευφῆς, ἔργοις ζεδαι τὴν γῆν ἐξ ής ἐλίφθη.

24. Καὶ ἐξέβαλεν τὸ Αδὰμ, οὐ κατώκισεν αὐτὸν απέναντί τοῦ τοφεωπότε σε τῆς τευφῆς· καὶ ἐπαξεν τὰ χερούλια καὶ τὴν φλογώνια ρομφαῖαν τὴν τρεφομένην, φυλάξας τὴν ὁδὸν οὐ ξύλου τῆς ζωῆς.

Κ Ε Φ. λ⁶.

1. ΚΑΙ Ιακώς ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδὸν· οὐ καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὄφθαλμοῖς ἵδεν πρεμβολῶν Θεοῦ πρεμβεβληκταν¹. καὶ συντίσαν αὐτῷ οἱ ἀγγέλοι τοῦ Θεοῦ. **2.** Εἶπεν δέ Ιακώς, οὐκαὶ ἵδεν αὐτοῖς πρεμβολὴ Θεοῦ αὐτῷ οὐ σκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου — σκέιν², παρεμβολαί. **3.** Απεσειλεν δέ Ιακώς ἀγγέλους ἐμπεσθεν αὐτοῖς τοφεωπότε σε Ησαΐ τὸν

Vers. 14. *Esaie* 65. 25. Vers. 15. *Matth.* 3.7. 12. 34. 13. 38. 23. 33. *Joan.* 8. 44. *Act.* 13. 10. 1 *Joan.* 3. 8. + *Esaie* 7. 14. *Matth.* 1. 18, 21. *Lut.* 1. 31. 2. 7. * *Psal.* 90. 13. *Luc.* 10. 19. *Rom.* 16. 20. *Hebr.* 2. 14. 1 *Joan.* 3. 8. & 5. 4, 5. *Apocal.* 12. 11. † *Gen.* 49. 17. *Psal.* 55. 7. *Apocal.* 12. 13. usque 17. Vers. 16. *Infra* 35. 16. *Esaie* 26. 17. 42. 14. *Jerem.* 4. 31. 6. 24. 13. 21. 22. 23. 30. 6. 49. 24. 50. 43. *Joan.* 16. 21. † *Corin* (B. 7. 34. * *Infra* 4. 7. *Cantic.* 7. 10. † *Infra* 18. 12. (coll. cum *1 Petr.* 3. 6.) *Ephes.* 5. 22, 23, 24. *Coloss.* 3. 18. 1 *Tim.* 1. 11, 12. *Tit.* 2. 5. 1 *Pet.* 3. 1, 5. Vers. 17. *Supra* 2. 17. *Infra* 4. 11, 12. *Deuter.* 28. 18. *Malach.* 4. 5. (in *Hebr.* 6.) *Esaie* 24. 5. 6. *Hebr.* 6. 8. * *Psal.* 126. 2. 127. 2. *Prov.* 12. 11. *Ecclesiast.* 1. 3. 2. 17, 18, 21, usque 25. 3. 13. 5. 18. 8. 15. *Eccles.* 21. 30. 1 *Thessal.* 4. 11. 2 *Thessal.* 3. 8, 10, 12. Vers. 18. *Heb.* 6. 8. *Daniel.* 4. 25, 32. Vide supra 1. 29. Vers. 19. Vide v. 17. † *Job.* 10. 9. *Psal.* 103. 29. 145. 4. *Ecclesiast.* 12. 7. *Eccles.* 17. 1, 2. 40. 11. 41. 10. Vers. 20. *Supra* 2. 22, 23. Vers. 22, 23, 24. Vide supra 2. 8, 9. & hoc cap. v. 19. Cap. 32. Vers. 2. *Psal.* 33. 7. Vers. 3. *Infra* 33. 14, 16. & 36. 8. *Deut.* 2. 5. *Jos.* 24. 4.

αδελφὸν αὐτὸν εἰς γῆν Σηεὶρ, εἰς χώραν Εδώμ. 4. Καὶ συνετέλαθο ἀπότοις, λέγων· οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ με Ησαῦ· οὕτως λέγετο παῖς σε Ιακὼβ· μή Δάβαν τῷ αράκησαι, Καὶ ἔχειν σαΐδας Τὸν νυῖν· 5. καὶ ἐγέρνυντο μοι Βόες, καὶ ὄντοι, καὶ βοῶντες, καὶ παιδίσκαι· καὶ απέσειλα αἴναγγειλα τῷ κυρίῳ με — Ησαῦ", ἵνα δύῃ ὁ παῖς σε γάρεν σκανδίνον σε. 6. Καὶ ανέτρεψαν οἱ αἴγαγγειλοι περὶ τὸν Ιακὼβον, λέγοντες· Πλήθομεν περὶ τὸν αδελφὸν σε Ησαῦ· καὶ ἐρχεται· εἰς σωμάτην σοι, καὶ τερζακόσιον αὐτοῖς μετ' αὐτῷ. 7. Εφοβεῖτο δὲ Ιακὼβος φόβοις, καὶ ἤπορεῖτο· καὶ διεῖλεν τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτῷ, καὶ τοὺς βόες, οἷς καὶ τὰς καμίλας, καὶ τὰ τερζακόσια αὐτοῖς μετ' αὐτῷ. 8. Καὶ εἶπεν τῷ Ιακὼβῷ· Εάν εἴλθῃ Ησαῦ εἰς τῷ αρεμβολαῖ μίαν, Καὶ σκότῳ αὐτῷ, ἔσαι τῷ αρεμβολῷ ἡ δύναται εἰς τὸ σώζεσθαι. 9. Εἶπεν δὲ Ιακὼβ· οὐ Θεὸς τὸ πατέρας με Αβραὰμ, Καὶ οὐ Θεὸς τὸν αρεμβόν με Ισαὰκ, Κύρειος ὁ εἶπας μοι, Δύπτετε χεῖ σε τὸν γινόμενον σε, καὶ διῆ σε ποιῶν, 10. οὐχινταγμοῖς μοι δύπτετε πάσους δικαιοσύνης, καὶ απὸ πάσους αἰλυθείας, οὐσιοῖς ἐποίησας τῷ πατρὶ σε· σὺ γάρ τῇ φάεδῳ με διέβη τὸν Ιορδάνην τῶντον, νυῖν δὲ γέγονα εἰς δύο τῷ αρεμβολῷ. 11. Εξελέχε με σὴν χειρός τοῦ αδελφοῦ με, σὴν χειρὸς Ησαῦ· ὅπις φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτὸν, μή ποτε ἐλθὼν τῷ απαίδῃ με, τῷ καὶ μητέρει τῇ τέκνοις. 12. Σὺ δὲ εἶπας· καλῶς διῆ σε ποιῶν, καὶ θύσω τὸ πάρεμα σου ὡς τὴν ἀμμον τῆς θαλάσσης, ηδοκὸν δέρει μηδίσεται απὸ τοῦ πλήθους. 13. Καὶ σκοτιμένη ἐγεῖ τὸν νύκτα σκένειν· Καὶ ἐλαφεν ὥν ἔφερεν οὐ καὶ αὐτὸν δῶρον, τῷ καὶ Σέαπέσειλεν" Ησαῦ τῷ αδελφῷ αὐτῷ, 14. αἵγας αἴγακοσίας, τεάγοις ἔικοσι, τερζακόσια αἴγακοσία, κεράς ἔικοσι, 15. καμίλας θηλαζόσιας, καὶ τὰ πτανδία αὐτῷ τελάκοντα, βόες τεασιρείκοντα, ζώρεις δέκα, ὄντες ἔικοσι, καὶ πώλας δέκα. 16. Καὶ ἐδώκεν αἴγας χειρός τοῖς παγοῖς αὐτῷ ποίμνιον κατὰ μόνας. Εἶπεν δὲ Τοῖς τῷ αὐτῷ αὐτῷ· τερπορεύεσθε ἐμτερεμένοις, Καὶ αἴγακημα ποιεῖτε αὖτε μέσου ποίμνης Καὶ ποίμνης. 17. Καὶ συνετέλαθο τῷ τερπότῳ, λέγων· Εάν σοι σωμάτην Ησαῦ ὁ αδελφός με, καὶ ἐρώτασε, λέγων· τίνῳ εἶ; καὶ πᾶν πορεύῃ; καὶ τίνῳ ζῶτα τὰ τερπορεύομέν σου; 18. καὶ ἐρεῖς· τῷ παγδός σε Ιακὼβῷ· δῶρον απέσταλκεν τῷ κυρίῳ με Ησαῦ· Καὶ ιδοὺ αὐτὸς ὅποιστι ἡμῖν. 19. Καὶ συνετέλεστο τῷ τερπότῳ, καὶ τῷ δύνατερ, καὶ τῷ τεύτῳ, καὶ πᾶσι τοῖς τῷ τερπορεύομέν σου ὅποιστι τοῖς πομπείοις Τούτων, λέγων· Κατὰ τὸ ῥῆμα τῷ πατέρι λαλήσατε τῷ Ησαῦ σὺ πᾶς δύρεν· 20. Καὶ ἐρεῖτε· ιδοὺ ὁ παῖς σε Ιακὼβῷ τῷ τερπορεύομέν σου ἡμῖν· Εἶπεν γάρ· Καὶ ιλασμού τὸ τερπόν αὐτῷ ἐν τοῖς δώρεις τοῖς τερπορεύομέν σου αὐτῷ, καὶ μή Τούτο οἴψομεν τὸ τερπόν αὐτῷ· Ισως γάρ τερπον δεξεραῖς τὸ τερπόν με. 21. Καὶ προεπορδύετο τὰ δῶρα καὶ τερπόν αὐτῷ· αὐτὸς δὲ σκοτιμένη τὸν νύκτα σκένειν σὺ τῷ παρεμβολῇ. 22. Αναστὰς

Vers. 4. Suprad. 27. 43. 29. 13. / e.gg. Vers. 6. Infrad. 33. I. Vers. 9. Suprad. 31. 13. Vers. 11. Hofer. 10. 14.

Vers. 12. Suprad. 28. 13, 14. Vers. 20. Proverb. 18. 16. & 21. 14.

K E Φ. μ'. (*Hebr. λγ'*)

Kep. μ'. in
Hebr. est κεφ.
μέτ' apud LXX.

I. ΚΑΙ ἐγένετο λόγος Κυρίου τοῦ Ιερεμίαν σὺν δύντεσσι, (καὶ αὐτὸς ἐπὶ⁺
καὶ δεδεμένος ἐν τῇ ἀλῇ τῷ φυλακῆς,) λέγων· 2. οὕτως εἶπεν
Κύριος, ποιῶν γῆς, καὶ πλάσαντος αὐτὴν, τὰ ἀνοεθῶσαι αὐτὴν, Κύριος ὄνομα
αὐτῷ· 3. κέντρον τούτο με, καὶ δύτοκριθόσομά σοι, καὶ ἀναγγελῶ σοι
μεγάλος καὶ ἴχυρος, ἵνα ἔγνως αὐτόν. 4. Οπότες εἶπεν Κύριος ὁ Θεός
Ισραὴλ τοῖς οἴκοιν τῆς πόλεως Ζώντος, καὶ τοῖς οἰκίας Βασιλέως Ιεδαίας τῷ
καθημένῳ εἰς χάρεσκας τοις μάχεσσι τοῦ Χαλαβητηριδίου
δαίοις, καὶ πληξῶσαι αὐτὸν νεκρῶν τῷ αὐτρώπων, τοῖς επαπάξενοις μοι, καὶ επάπαξα εἰ
σὲ θυμῷ μοι, καὶ ἀπέσεψα τὸ τεφσωπόν μοι ἀπ' αὐτῷ, τοῖς πασῶν τῷ
πονητῶν αὐτῶν. 6. Ιδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτὸς σωάτωσιν καὶ ἴαμα, καὶ
ιατρόδοσον αὐτούς, καὶ Φανερούς αὐτοῖς εἰσακάσειν [καὶ ιατρόδοσον αὐτὸς, καὶ Φανερώσω
ποιόνων αὐτοῖς] εἰρήνην καὶ πίστιν· 7. καὶ δύτοσρέψω τὰ δύτοκιάν Ιεδαία,
καὶ τὰ δύτοκιάν Ισραὴλ, καὶ οἰκοδομήσω αὐτὸς τὸ πατερότερον· 8. καὶ
καθαίρεω αὐτὸς δύτο πασῶν τῷ αδικῶν αὐτὸν, ὃν ἡμαρτόν μοι, καὶ τὸ μὴ
μητρόσομα αἱμαρτῶν αὐτῶν ὃν ἡμαρτόν μοι, καὶ ἀπέσπουν ἀπ' ἐμοῦ· μοι
9. Καὶ ἐγαγεῖς [εὐφερσωπόν], καὶ εἰς αἷνεσιν, καὶ εἰς μεγαλειότητα παντὶ ὄνομα εἰ-
ταὶ λαβὼν τῆς γῆς, οἵ πνεοις αἰκούσοντο) πάντα τὰ αἰχάτα, ἵνα ἐγὼ ποιῶ αὐτοῖς, καὶ Φο- φερσωπός
εἰπέσσονται, καὶ πικενθήσονται τοῖς τάντοις τὰ αἰχάτων, τοῖς πάσοις τοῖς εἰρήνης,
ἥς ἐγὼ ποιῶ αὐτοῖς. 10. Οὕτως εἶπεν Κύριος· ἐπὶ ἀκραθήσεται τὸ τόπῳ Ζύτῳ, ὅποι
ὑμεῖς λέγετε, ἐξηρμός θέσιν δύτο αὐτρώπων καὶ κτινῶν, ἐν πό-
λεσσι Ιουδαίᾳ, τοῖς ἱερημάρμησις, [καὶ] τοῖς τοῦτο μὴ εἴ) αὐτρώπων τὸ τόπον τοῦτο μὴ εἴ) αἰτημένων καὶ μηδέ τοῦτο μὴ εἴ) αἰτημένων καὶ μηδέ τοῦτο μὴ εἴ)
καὶ φωνὴ χαρμοῦ, φωνὴ νυμφία, καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λεγοντος· τοῖς ζόμο- λεγόντων
λεγεῖσθε Κυρίῳ παντοχεύστοι, ὅποι ζεῦσ Κύριος, ὅποι εἰς τὸ αἰώνα τὸ ἔλεος
αὐτὸς· καὶ εἰσοίσονται δῶρα αἰνέσεως εἰς οἴκον Κυρίου, + ὅποι δύτοσρέψω τὰ δύτο-
κιάν πάσοις τῆς γῆς σκένηνται καθάποτερον, εἶπεν Κύριος. 12. Οὕτως
εἶπεν Κύριος τὸ διηγάμεων· ἐπὶ ἐγαγεῖς τὸ τόπῳ τῷ ἡρημάρμητο τόπῳ, τοῖς τοῦτο μὴ εἴ)
αὐτρώπων τοῖς κτινῶν, τοῖς πάσοις τοῖς πόλεσσι αὐτοῦ, καταλύ-
ματοις ποιμένων κοιταζόντων τεφσούσατον. 13. Εν πόλεσσι τοῦ ὄρεων, καὶ πρόβατοι
ἐν πόλεσσι τῆς Σεφηλᾶ, ἐν πόλεσι τῆς Ναγεῖαν, τοῖς γῆς Βενιαμεῖν, τοῖς ταῖς
κάκλῳ Ιερουσαλήμ, τοῖς πόλεσι Ιεδαία, επὶ πρελαβύσεται τεφσούσατα στὴν χεῖρα
δρειθρεῖστος, εἶπεν Κύριος. 14. *

Vers. 1. *Suprà* 39. 2, 3. 44. 21. 45. 6. 46. 14. + *Nehem.* 3. 25. Vers. 3. *Job.* 13. 22. *E/aiæ* 65. 24. *Daniel.* 9. 21, 22, 23. Vers. 7. *Suprà* 24. 6. *Infra* v. II. 26. 38. 4. 39. 44. *Saphon.* 2. 7. *Psalm.* 125. 4. + *Ez.* 1. 26. Vers. 8. *Suprà* 38. 34. *Mich.* 7. 18. *Ezech.* 36. 25, 29. *Aet.* 2. 38. 3. 19. 10. 42. 13. 38, 39. + *Rom.* 11. 27. v. *Joan.* I. 9. Vers. 9. *Psalm.* 101. 15, 18. 125. 2. *Ezech.* 36. 36. Vers. 10. *Suprà* 2. 15. 4-7, 29. 6. 8. 9. 10, II. 22. 6. *Infra* 41. 22. Vers. 11. *Suprà* 7. 34. 16. 9. 25. 10. *Apocal.* 18. 23. + 1 *Paralip.* 16. 34, 41. 2. *Paralip.* 5. 13. & 7. 3. 2 *Ezdræ* 3. 11. *Psalm.* 105. 1. 106. 1. 117. 1. 135. 1. + Vide supra v. 7. Vers. 12. *Suprà* 39. 43. *Ezech.* 36. 34. Vers. 13. *Suprà* 17. 26. 39. 44. Vers. 14. *Suprà* 23. 5. 38. 31.

※ τὸν λόγον μετὰ τὸν ἀραθὸν, ὃν ἐλάλησεν ἡπέτι τὸν οἶκόν μεταξὺ, καὶ ἡπέτι τὸν οἶκον Ιάδα. 15. Εφε-
※ ποῖς ἡμέραις σκένεις καὶ στὸν καιρῷ σκένινα ἀναπτελῶ τῷ Δαβὶδ ἀνατολὴν δικαίαν, Ἐποίησεν κρῆμα
※ καὶ δικαιοσύνην στὸν γῆν. 16. Εν ποῖς ἡμέραις σκένεις σωθήσεται Ιάδα, καὶ ιερουσαλήμ κατέ-
※ σκηνώσει πεποιθῆσαι καὶ τότε τὸ οὔομα φέντησται, Κύρος δικαιοσύνης ἡμῶν. 17. Οπότε
※ λέγει Κύρος· σύν ἐξολοθρεύσθωσεν τῷ Δαβὶδ αὐτῷ καθήμανος ἡπέτι Φρόντις οἰκος Ιεραπέλλης· 18. καὶ
※ ποῖς ιερεῦσθαι τοῖς λευίταις ἐκ ἐξολοθρεύσθωσεν τῷ Δαβὶδ αὐτῷ ἐκ τασσώπων μεταφέρειν ὄλοκατωμα, καὶ θυμιῶν
※ θυσίαν, καὶ ποιῶν θύμα πάσιν τὰς ἡμέρας. 19. Καὶ εὑρέτο λόγος Κυρίου περὶ Ιερεμίαν, λέγων·
※ 20. Τάδε λέγει Κύρος· εἰ διασκεδασθήσεται ἡ διαβήκη μετὰ τῆς ἡμέρας, Ἐνταῦθα διαβήκη μετὰ τῆς νυκτὸς,
※ τῇ μὲν ἑνᾳ ἡμέρᾳ καὶ νύκτᾳ στὸν καιρὸν αὐτῶν, 21. καί τοι ἡ διαβήκη μετὰ διασκεδασθήσεται ἡ μεῖζη
※ δαβὶδ τῇ δύλῃ μεταφέρειν καὶ νύκτᾳ στὸν καιρὸν αὐτῶν, 22. οὕτως ἐξ αριθμηθήσεται ἡ διάστασις ἡ δύλῃ, ἐδὲ σκηνε-
※ τηθήσεται ἡ ἀμμος τῆς Ιαλάσσης· ἔτω τοληθινῶ τὸ περέμα Δαβὶδ ἡ δύλῃ μεταφέρειν καὶ στὸν λευίτας
※ στὸν λειτουργοῦστας μοι. 23. Καὶ εὑρέτο λόγος Κυρίου περὶ Ιερεμίαν, λέγων· 24. ἀρέψει γε σύ
※ εἶδες τὸν λαὸν ἡτοῖς ἐλάλησε, λέγων· αἱ δύο παῖδες, ἀστέλεξατο Κύρος τοῖς αὐτοῖς, Ἐνταῦθα
※ ἀπώστοτο αὐτοῖς· καὶ παρεῖχαν τὸν λαὸν μεταφέρειν εἰπόντοις μεταπόντιον μεταφέρειν. 25. Τάδε λέγεται
※ Κύρος· εἰ μὲν Διαδίκην μετὰ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἀκεραιάσματα βρανδεῖ καὶ γῆς, σύν επιζητᾷ,
※ 26. καὶ γε τὸ περέμα Ιακὼν Ἐνταῦθα δαβὶδ, ἡ δύλῃ μεταφέρειν διποδοκιμῶν, τῇ μὲν λαβεῖν ἀρχούσας στὸν τὸ
※ περέματος αὐτοῦ περὶ τὸ περέμα Αβραὰμ, καὶ Ιούλιον, καὶ Ιακὼν· ὅπις ἡπέτερεν τὸν διποδοφέν
※ αὐτῶν, Ἐνταῦθα αὐτοῖς.

Κεφ. μα'. in
Hebr. est κεφ.
μα'. apud LXX.

Κ Ε Φ. μα'. (Hebr. λδ').)

γενόμενος I. Ο λόγος ὁ γραμμένος περὶ Ιερεμίαν περὶ Κυρίου, (καὶ Ναβυχοδονόσορος
X πᾶσαν αἵ
Βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ πᾶν τὸ σεριτόπεδον αὐτῷ, καὶ [πᾶσαν ἡ γῆ]
Βασιλέαν τῆς δρόχης αὐτῷ, X ἐπάντιοι οἱ λαοὶ ἐπολέμειν ἡπέτι Ιερουσαλήμ, καὶ ἡπέτι πάσιν
τὰς πόλεις Ιάδα) λέγων· 2. οὕτως εἴπεν Κύρος X ὁ Θεὸς Ιεραπέλλης Βασιλίσκον,
εἰπὲ περὶ Σεδεκίαν Βασιλέα Ιάδα, Ἐνταῦθα αὐτῷ· οὕτως εἴπεν Κύρος· περὶ διαδοχήσεται
διαδοχήσεται καὶ πόλις αὕτη εἰς χειρας Βασιλέως Βαβυλῶντος, Ἐνταῦθα αὐτῷ μὲν δόματος
λαλίστεται αὐτοῖς, καὶ καύσται αὐτοῖς στὸν πυρέ. 3. Καὶ σὺ δὲ μὴ σωθῆς ἐκ
αὐτοῦ χειρές αὐτῶν, καὶ συλλήψει συλληφθήσονται, καὶ εἰς χειρας αὐτοῦ δοθήσονται· καὶ οἱ
οὐφαλμοί στοιχεῖοι ὀφαλμοὶ αὐτῷ ὀφαλίσουν, καὶ σόμαι αὐτῷ μὲν δόματος
στοιχεῖοι, καὶ εἰς Βαβυλῶνας εἰσελθοῦσι. 4. Άλλα ἀκούσοντα τὸν λόγον
Κυρίου, Σεδεκία Βασιλεὺς Ιάδα· οὕτως λέγει Κύρος X περὶ τοῦ στοιχεῖον
παναποτοῦ στὸν ρομφαῖα, 5. στὸν εἰργεύη δόματαν· καὶ ὡς εκλαμούνται τὰς πατέρες στοιχεῖον
καύσονται Βασιλέουσαντας περὶ περιφέρειν σου, κλαύσονται· Καὶ σε, τὸν οὐρανὸν
τὸν Αδὰν, κλαύσονται σε, ὅπις λόγον ἔγων ἐλάλησε, εἴπεν Κύρος. 6. Καὶ ἐλάλησεν
Ιερεμίας X ὁ πεφύπτης περὶ Βασιλέα X Ιάδα Σεδεκίαν πάντας τὰς λόγιας Τού-

Vers. 15. *Zachar.* 3. 8. 6. 12. *Esaie* 4. 2 II. I. *Luc.* I. 78. Vers. 16. *Suprà* 23. 6. Vers. 17. 2 *Reg.*
7. 16. 3 *Reg.* 2. 4. 1 *Paralip.* 17. 14. *Psalms.* 88. 28, 29, 33. usque 37. *Psalms.* 131. 11, 12. Vers. 20. *Infrà*
v. 25. *Suprà* 38. (*Hebr.* 31.) 35, 36. *Gen.* 8. 22. *Psalms.* 88. 36, 37. *Confer Gen.* I. 14. seqq. Vers. 22. *Gen.*
13. 16. 15. 5. 22. 17. 26. 4. 28. 14. 32. 12. *Exod.* 32. 13. *Numb.* 23. 10. *Deuter.* I. 10. 10. 22. 28. 62. 3 *Reg.* 4. 20.
1 *Paralip.* 27. 23. *Esaie* 48. 19. *Hebr.* II. 12. Vers. 25. Vide *suprà* v. 20. Vers. 26. *Confer suprà* v. 7.
Cap. 41 Vers. 1. *Infrà* 46. (*Hebr.* 39.) I. 52. 4. 4 *Reg.* 25. 1. Vers. 2. *Suprà* 21. 10. 39. (*Hebr.* 32.) 3, 29.
Vers. 3. *Suprà* 39. (*Hebr.* 32.) 4. *Thren.* 4. 20. Vers. 5. 2 *Paralip.* 16. 14. 21. 19. † *Suprà* 22. 18.

τας ἐν Ιερουσαλήμ. 7. Καὶ ἡ διάθημις βασιλέως Βασιλέων ἐπολέμει
θῆται Ιερουσαλήμ, ὃ πόλεις Ιάδα τὰς καταλείμματα, οὐτὶ Λαχεῖς,
καὶ οὐτὶ Αζηνα, ὅπι αὗται κατελείφθουν ἐν πόλεσιν Ιούδα πόλεις ὄχυραι.
8. Ο λόγος ὁ γνωμόντις τῷς Ιερεμίᾳν τῷς Κυρίῳ, μετὰ τὸ σωτελέσαι τονόμων
τὸ βασιλέα Σεδεκίαν διαθήκην τῷς χάρται τὸν ἐν Ιερουσαλήμ, τὸν κα-
λέσαι χαρτίσαι αὐτοῖς ἀφεσιν, 9. Τὸν οἰκαποτεῖλαν ἔκαστον τὸν παῦδα αὐτῷ, καὶ ἔκαστον
τὴν παρδίκην αὐτῷ, τὸν Εβραῖον καὶ τὴν Εβραίαν ἐλαυθέρας, τῷς τὸ μὴ δι-
λέσειν ἄνθρακα οὐτὶ Ισραὴλ. 10. Καὶ ἐπερεφθούν πάντες οἱ μεγιστῶν, ὃνταίνων
πᾶς ὁ λαός, οἱ ἐλάντοτες εἰς τὴν διαθήκην, τὸ διποτεῖλαν ἔκαστον τὸν παῦδα αὐτῷ,
καὶ ἔκαστον τὴν παρδίκην αὐτῷ, τὸν ἐλαυθέρας, πέρος τὸ μὴ καπεδαλεῖδην αὐτὸς ἐπι-
κάσαι, καὶ ἐώσον. 11. Χαὶ ἐπειράφησαν μὲτὰ ταῦτα, ὃνταν παιδας καὶ τὰς
παρδίκης, οὓς ἐξαπέστηλαν ἐλευθέρους, καὶ ἔχον αὐτὸς εἰς παῖδας καὶ παρδίκης.
12. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου τῷς Ιερεμίᾳν, λέγων· 13. οὕτως εἶπεν
Κύρος ὁ Θεὸς Ισραὴλ· ἐγὼ διεθέμιει ἀγαθήκην τῷς πατέροις ὑμῖν
σὺ τῇ ἡμέρᾳ, ηὐτῇ οὐτὸς ἐν γῆς Αἰγύπτῳ, οὐτὶ οἰκεῖ δουλείας, λέγων·
14. ὅταν πληρωθῇ ἐξ ἐτη, διποτελεῖς τὸν αδελφόν σας τὸν Εβραῖον, ὃς πειρά-
σεται σοι, καὶ ἐργάσται σοι ἐξ ἐτη, καὶ διποτελεῖς αὐτὸν ἐλαυθέρουν τὸν σας· καὶ
σύ τοι ἐκάστον μετὰ τοῖς πατέρες ὑμῶν, καὶ σύ τοι ἐκλινῶν τὸ οὖς αὐτῶν. 15. Καὶ
ειρέψαν σύμερον ποῖσαι τὸ εὑθές ἐν ὀφθαλμοῖς μετα, τὸ καλέσαι αὐτοῖς ἀφεσιν ἐπειρέψατε
ἔκαστον τῷ πλησίον αὐτῷ· καὶ σωτετελεσαν ἀγαθήκην καὶ ταύτων πούσαν μετὰ τῷ σωτετελέσαι
οἴκων,* οὐδὲ πεκλήθη τὸ ὄνομά μετὰ ἐπ' αὐτῷ. 16. Καὶ ἐπειρέψατε, καὶ ἐσ-
ειλωσατε τὴν ἀγαθήκην μετα, τῷ θηρέψαν ἔκαστον τὸν παῦδα αὐτῷ, ὃ
ἔκαστον τὴν παρδίκην αὐτῷ, τὸν οἰκαπετεῖλαν ἐλαυθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῷ·
τὸν καταπέπτατε αὐτὸς, τὸ εἶναι ὑμῖν εἰς παῖδας ὃντας παρδίκης. 17. Διὰ τότε
οὕτως εἶπεν Κύρος· ὑμεῖς σύ τοι ἐκάστοτε μου, τὸ καλέσαι ἔκαστος αὐτοῖς περὸς
τὸν αδελφὸν αὐτῷ, καὶ ἔκαστον τῷς πλησίον αὐτῷ· οἶδον ἐγὼ καλῶ αὐτοῖς ἀφεσιν ἔκαστον
ὑμῖν τοῖς φησὶ Κύρος, εἰς μάχαιραν, ὃντας τὸν θάνατον, καὶ εἰς τὸν λιμὸν, καὶ
δώσω ὑμᾶς εἰς ἀγριωράν πάσαις τοῖς βασιλείαις τῆς γῆς· 18. καὶ δώσω
τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν ἀγαθήκην μετα, τὰς μὴ σπαντας [τὴν ἀγα- X τὰς λόγυς
θήκην μου,] λιῶ ἐποίησεν κατὰ πεόσωπόν μου, τὸν μόχον ὃν ἐποίησεν τὸν ἀγαθή-
κην μετα, [ἐργάζεσθαι αὐτῷ,] τὸν μέσον τὸν δικοπημάτων αὐτοῦ, 19. τὰς δέχονται τὸν μῆλον
τὰς Ιάδα X τὸν ἀρχοντας Ιερουσαλήμ, καὶ τοὺς διωάστας, καὶ τοὺς ιερεῖς, καὶ
τὸν λαόν τοῦς γῆς, σῶν διελθόντας ἀναμέσου τῶν δικοπημάτων τοῦ μόχου.
20. Καὶ δώσω αὐτὸς [τοῖς ἐχθροῖς] αὐτῷ, X τὸν χαιρεῖ τὴν τάπαν τὰς ψυ- X τὸν χαιρεῖ
χαῖς αὐτῶν· καὶ ἔσαι τὰ διητηματα αὐτῷ βρώματα τοῖς πετενοῖς τῷ ψεύτῃ τῷ ἐχθρῷ
καὶ τοῖς θηρείοις τῆς γῆς. 21. Καὶ τὸν Σεδεκίαν βασιλέα Ιάδα καὶ τοὺς

Vers. 14. Exod. 21. 2. Levit. 25. 39 seqq. Deuteronom. 15. 12. Verl. 15. Suprà v. 8, 9. * Suprà 7. 10, 11.
Vers. 17. Suprà 15. 3, 4. 24. 9, 10. 36. (Hebr. 29.) 18. Levit. 26. 33. Deuteronom. 4. 27. & 28. 25, 64.
Vers. 18. Gen. 15. 10, 17. Verl. 20. Suprà 7. 33. 12. 9. 16. 4. Deuteronom. 28. 26. Psalm. 78. 2. 1 Maccab.
7. 17. Vers. 21. Vide suprà v. 4.

αὐτῶν δέρχοντας αὐτῷ δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ εἰς καῆρας γητάνιων ψυχὴν αὐτούς
διωμέως καὶ συγκειτὸν διωμέως βασιλέως βασιλῶν^Θ, τοι αποτεχούτες ἀπ' αὐτῶν.
τῶν δύτοτες-
χόντων αὐτῶν πατάσαι, φυσὶν Κύρου^Θ, καὶ θητεέψω αὐτὸς εἰς τὴν γῆν
πάντης, καὶ πολεμίσουσιν ἐπ' αὐτούς, καὶ λύψονται αὐτῶν, καὶ κατα-
κρύσσοντι αὐτὸν ἐν πυρί καὶ τὰς τόλεις Ιάδα δώσω αὐταῖς εἰς ἄβατον δύπο
κατοικούσιν.

Κεφ. μ^β. in
Hebr. est κεφ.
μ^β. apud LXX.

Κ Ε Φ. μ^β. (Hebr. λε').

γενόμεν^Θ I. **Ο** λόγος ὁ γεναμένος τῷ^{τῷ} Κυρίᾳ τῷ^{τῷ} Ιερεμίᾳ ἐν ἡμέραις Ιωακείμ,
Αρχαβεῖν μόδι Ιωσίῃ, βασιλέως Ιάδα, λέγων· 2. πορθύθητι εἰς οἴκον Αλ-
χαβεῖν, καὶ κατεσθον αὐτὸς, καὶ ἔξαξεις αὐτοὺς εἰς οἴκον Κυρίου, εἰς μίαν τῶν
Ιερονίαν αὐλῶν, καὶ ποιεῖς αὐτὸς οἶνον. 3. Καὶ ἤγαγον τὸν Ιερονίαν, πὸν Ιερεμία
ψυμ Χαβασεῖν, καὶ τὰς ἀδελφοὺς αὐτὸς, καὶ τὰς ψυνταὶς αὐτοῦ, Καὶ πᾶσαι τὰς
Αρχαβεῖν οἰκίαν Χαροφεῖν. 4. καὶ εἰσήγαγον αὐτὸς εἰς οἴκον Κυρίου εἰς τὸ πατοφόρειον
ἐν οἴκοι των γῆν Αιγαίων, ψυμ Γοδολία, αὐτράπτα τῷ Θεού, ος θεῖν ἐγγένες οικουμενῶν δέρ-
χόντων, των ἐπάνω τῷ οἴκῳ Μασσαίαν ψυμ Σελῶμ, τῷ Φυλάζαντος τὴν αὐλήν.
5. Καὶ ἔσποι κατὰ ταφόσωπον αὐτῷ κεράμιον οἶνον καὶ ποτέμα, καὶ ἐπε-
πέτε οἶνον. 6. Καὶ ἔπαιν· ω πόμεν οἶνον, ψυμ Ιωαδαῖον, ψυμ Ρηγαῖον, ο πα-
τὴν ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν, ἔπιτας· ω μὴ πίπτε οἶνον ψυμεῖς, καὶ οἱ ψυμεῖς ἐν
αἰῶν^Θ. 7. καὶ οἰκίας ω μὴ οικοδομήσοντε, καὶ σπέρμα ω μὴ σπείρετε, καὶ
Χάριπελῶν [ἀριπελῶν ωκ ἔσαι] ψυμεῖν. ὅπε ἐν σκηναῖς κατοικήσετε πάσας τὰς ἡμέρας [τῆς
μὴ Φυτεύ-^{Ζωῆς}] ψυμεῖν, ὅπως ἐν [ζῆτε ἡμέρας τῷλας ὅπε τῆς γῆς, ἐφ' ἥς αγαγτείσετε
οπτε, μηδὲ ἔσω] ψυμεῖς ἐπ' αὐτῆς. 8. Καὶ εἰσηκόσαμεν τῆς Φωνῆς Ιωαδαῖον τὸ πατερὸς ἡμῶν,
ὡς κατὰ πάντα, ὅπε ἐνετείλατο ἡμῖν, τῷ^{τῷ} τὸ μὴ πίεν οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας [τῆς
Ζωῆς] ἡμῶν, ἡμεῖς καὶ αἱ γυναικες ἡμῶν, καὶ οἱ ψυμεῖς, Καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν,
9. καὶ πέρος τὸ μὴ οικοδομεῖν οἰκίας τοῦ κατοικεῖν ἐπεῖ καὶ αὐτελῶν, καὶ
αἰκησαμεν αἴρος, καὶ σπέρμα ωκ ἐγένετο ἡμῖν. 10. καὶ οικοσαμεν ἐν σκηναῖς, καὶ
τηκουσαμεν, καὶ ἐπιησαμεν κατὰ πάντα, ὅπε ἐνετείλατο ἡμῖν Ιωαδαῖον ὁ πατὴρ
ἡμῶν. 11. Καὶ ἐγενήθη, ὅτε αὐτέστη Ναζουχοδονόσορε [×] βασιλεὺς βασιλῶν^Θ
ὅπε τὴν γῆν, καὶ ἐπαμενε αὐτεβάντες εἰπελδυσόμεντα εἰς Ιερουσαλήμ δύπο
ταφόσωπτα τῆς δυνάμεως τοῦ Χαλδαίων, ω δύπο ταφόσωπτα τῆς δυνάμεως τοῦ Ασυρίων, Καὶ
ωκησαμεν ἔκει. 12. Καὶ ἐγένετο λέγος Κυρία πέρος με, λέγων· 13. ὅτας
λέγει Κύρεος [×] τὰν διωμέων, ο Θεὸς Ιερεύλ πορθύου, καὶ εἰπὸν αὐτράπτα Ιάδα, καὶ
τοῖς κατοικεῖσιν ἐν Ιερουσαλήμ· ω μὴ λαζηπτε ταυδεῖσιν αἰκάσειν τὰς λέγυχες με;
14. Εἰσησεν ψῆμα ψυμ Ιωαδαῖον, ψυμ Ρηγαῖον, ο ἐνετείλατο
τοῖς τέχνοις αὐτοῖς, τῷ^{τῷ} τὸ μὴ πίεν οἶνον, καὶ ωκ ἐποιο [×] εἴσις ἡμέρας πάντης,

† Infrā 44. (Hebr. 37.) 5. 11. Verl. 22. Infrā 44. (Hebr. 37.) 8. 10. Cap. 35. Verl. 2. Infrā v. 6, 8, 14.
16, 18, 19. 4 Reg. 10. 15. 1 Paralip. 2. 55. Verl. 7. Exod. 20. 12. Verl. 11. 4 Reg. 24. 1, 2. 2 Paralip.
36. 6. Daniel. 1. 1. Verl. 14. Mox. v. 15. & suprad 7. 13, 25. 11. 7. 25. 3, 4. 33. (Hebr. 26.) 5. 36. (Hebr. 29.) 19.
32. (Hebr. 39.) 33. 2 Paralip. 36. 15.